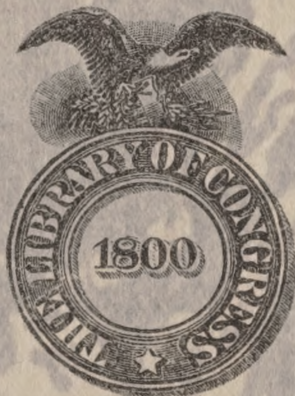
HERRENS BEHAGLIGA ÅR

L. G. ABRAHAMSON

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

Herrens Behagliga År

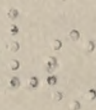
KORTA BETRAKTELSER

ÖFVER 2:DRA ÅRGÅNGEN AF DE NYA HÖGMÄSSOTEXTERNA

AF

L. G. ABRAHAMSON

ROCK ISLAND, ILL.
AUGUSTANA BOOK CONCERN 1914

ROCK ISLAND, ILL.
AUGUSTANA BOOK CONCERNS TRYCKERI.

Innehållsförteckning.

Förord.

De korta betraktelser öfver kyrkoårets högmässotexter (2 årg. nya text.), som härmed bjudas allmänheten, hafva utan någon nämnvärd förändring förekommit i Augustanas uppbyggelseafdelning under de sist flydda åren. Författaren togs af synoden till sin nuvarande uppgift från församlingslärarens härliga kallelse, och har det skänkt honom en stor tillfredsställelse att, på sätt som skett, genom dessa betraktelser få, om än i ringa mån, fortsätta med att dela andliga gåfvor med sitt folk. Han har ju ock fått tro, att Gud af nåd välsignat hans ringa bemödanden till läsarens uppbyggelse på dyrbar trosgrund. Och om nu dessa betraktelser i fortsättningen kunna skänka tröst, vederkvickelse, andliga krafter och hvilostunder för pilgrimer på deras väg till det efterlängtade och af Jesus åt dem förvärfvade evighetshemmet, så känner författaren det, som om han ännu fått utföra en betydelsefull prästerlig gärning.

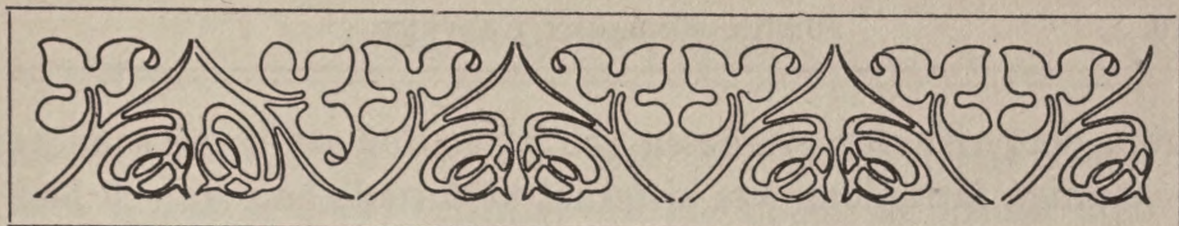
Det är icke en samling predikningar, som härmed erbjudas allmänheten, utan blott korta och anspråkslösa betraktelser, i hvilka dock författaren sökt att i sammanträngd form framställa de härliga evangelietexternas innebörd. I de flesta fall är blott en vers af texten återgifven, och i andra fall förekommer blott hänvisning därtill; men läsaren om-

bedes att, under bön till Gud om hans Andes ledning, läsa hela texten.

Boken utsändes nu, åtföljd af författarens önskan och bön, att den må i någon mån få blifva en vägvisare till Kristus för efter frälsning trängtande själar, att den må få förklara för människor den evigt tillräckliga frälsning, som vi hafva i Kristus, vår Frälsare, och att den må få bidraga till att lösa de oroande frågor, som så ofta kvälja evighetsvandrares hjärtan.

FÖRFATTAREN.

Reformationsdagen 1914.

Första Söndagen i Advent.

Huru Herren Jesus vill göra detta nya kyrkoår till Herrens behagliga år för oss.

Till att predika ett behagligt Herrens år. Luk. 4: 19.

Herrens behagliga år — ett sådant kom han, förutan hvilken det icke finnes något hopp, utan idel dom och förbannelse, att förkunna. Nya testamentets tid är ett nådens år, och det är Jesus, som har gjort det till sådant för oss. Vare det ock vår ödmjuka och gemensamma bön, att detta kyrkoår må blifva ett Herrens behagliga år för oss! Herren vill, att det skall blifva det. Han möter oss i nåd och förbarmande. "Han öppnade boken" i synagogan i Nasaret; vi öppna boken, böckernas bok, och där på hvarje blad finna vi Jesus, och där talar han manande, tröstande och vägledande för oss. Men hvad Jesus läste för Nasarets invånare förtäljer ock, *huru* detta kyrkoår skall för oss blifva ett sådant behagligt Herrens år.

Jesus kommer till oss utrustad med Andens fullhet. "Herrens Ande är öfver mig." I sin fullhet är Anden utgjuten öfver Jesus, och med alla sina nådeskatter kommer han till oss. Han kommer *för att predika evangelium för de fattiga.* Han är de fattigas bepröfvade vän. De hafva icke många verkliga vänner här i världen, men han är en sådan. För att

göra dem rika för evigheten och äfven för att beröfva deras lekamliga fattigdom dess bitterhet utblottade han sig och blef fattig för deras skull. För dem skall evangelium predikas, och många af dem mottaga ock med glädje frälsningens budskap. Bland de lekamligen fattiga har ock Guds rike sina bästa medlemmar. Men här syftas ock på människor, som äro *fattiga i anden,* som hafva rätt lärt känna sig själfva, och som blifvit medvetna om sina många brister samt fatta sin fattigdom på tro, kärlek och goda gärningar. För dem skall evangelium predikas, och det skall tillföra dem visshet om deras synders förlåtelse, samvetsfrid, helgelsekraft och hopp.

Herren kommer *för att läka de i hjärtat förkrossade.* Han är den store läkaren. Han, som "bar vår krankhet och lade på sig vår sveda", känner vår sjukdom. Han är specialist i fråga om dess botande. Alla, som i sin nöd ha kommit till honom, har han botat. Han, som bar våra synder och led deras förbannelse, kan nu frälsa oss från våra samvetsbördor. Han bjuder nåd för skuldbelastade hjärtan, oroliga samveten skänker han frid, och de sorgsna skänker han himmelsk tröst. Kom till honom! Han förstår din sjukdom, och han kan och vill bota dig.

Han kommer *för att förkunna de fångna frihet.* Han är vår frihetshjälte. Det blef han, då han tog våra band och bojor på sig. Han löste "med sitt förbundsblod fångarna ur kulan, i hvilken icke finnes något vatten". Hans evangelium är mänsklighetens stora frihetsbref. Det har lossat slafvarnas bojor, det har höjt människovärdet, och det därför, att det förkunnar frihet från syndens skuld och makt. Det tillsäger dig en nåd, tillräcklig att utplåna alla dina synder, och det skänker dig kraft att segra öfver ditt hjärtas onda anlag.

Han kommer för att skänka *de blinda syn.* Världen är full af människor, som icke förstå sitt väl, som icke fatta

anledningen till sin nöd och som icke förstå Guds vägar. Detta försvårar deras tillstånd och gör nöden så mycket bittrare för dem. Men det evangelium, som gifver samvetet frid, upplyser ock förståndet. Det lär människan att känna icke blott hennes frälsningsbehof, utan ock de grunder, på hvilka hennes frälsning hvilar. Ty på den kristna kunskapen måste nog trosfrimodigheten hvila. Och i den mån vi kunna fatta Guds vägar med oss, skola vi fatta, att de befrämja vårt högsta bästa. Då skola vi fatta sammanhanget mellan det myckna, som här förbittrar vår nöd, och evighetens tröst. Då skola vi fatta, att Gud, som alltid är oss nära, är oss aldrig närmare, än hvad han är i sorgen, nöden och döden.

Ett behagligt Herrens år — det skall detta blifva för oss, om vi mottaga Jesus, adventskonungen, som ännu i nåd och förbarmande kommer till oss. Då kunna vi ock göra följande Herrens ord till vårt valspråk under året:

Lefva vi, så lefva vi för Herren, och dö vi, så dö vi för Herren. Ehvad vi nu lefva eller dö, så höra vi Herren till.

Andra Söndagen i Advent.

Det rätta adventsinnet.

Guds rike är invärtes i eder. Luk. 17: 21.

Herren kommer! Det adventsropet skallar ännu genom världen. De troende höra det öfver världens larm och buller. "Se, domaren står för dörren!" tillropar oss vår aftonsångstext. Världen *vill* icke, att Herren skall komma, och därför tror hon icke på hans återkomst. Människan tror aldrig mer, än hvad hon vill tro. Men domen är i annalkande. Den bebådas af tecken, som världen icke ser, men som de andligen vakande aktgifva på. Vi fira advent. Vi hafva börjat ännu

ett nådens år. I nåd och förbarmande söker Jesus ännu de förtappades frälsning. Men därigenom förberedes ett annat advent: Jesu sista ankomst. Han kommer! Huru skola vi mottaga honom, då han nu kommer till oss såsom nådens konung, och huru skola vi invänta hans ankomst till domen?

Det rätta adventsinnet yttrar sig däri, att hjärtat helt öfverlämnar sig åt Herren. När fariséerna tillfrågade Jesus, *när* Guds rike skulle komma, svarade han dem, att det var ett rike af en annan art, än hvad de väntade. Det hade kommit. Förberedt under gamla förbundets tid, kom det med Jesus. Men det rike, som han upprättade, och hvars konung han är, är ett *nådens* rike. Det har nu till mål, icke att utveckla sig i jordisk glans, utan att frälsa de förtappade. Det "kommer icke så, att det med ögonen förnimmes". Så önskade dock fariséerna, att det skulle komma, och ett sådant Gudsrike önska många ännu hafva. Buller och stoj är enligt mångas omdöme andlig kraft. Ju mera man kan väsnas, ju andligare är man, mena de. Men detta är icke Guds rike. Det växer stilla, som säden växer i jorden. Så förklarar Jesus Guds rikes tillväxt. Vi se icke, huru säden gror i jorden, men i det tysta och stilla håller dock det af Gud i sädeskornet inlagda lifvet på att utvecklas. Så se vi icke, hvad som försiggår i människors hjärtan. Där vi icke ana det, finnes Guds rike. "Se här!" "Se där!" så ropa falska profeter. Och med buller och storm vilja de befrämja dess tillväxt.

Men, käre läsare, Jesus vill inkomma i ditt hjärta. Det vill han lyckliggöra. Och då du öppnar ditt hjärta för honom, då kommer Guds rike till dig. Hör du adventskonungens klappande på ditt hjärta? Får han inkomma?

Det rätta adventsinnet yttrar sig däri, att hjärtat bereder sig på korset. Jesus ställde i utsikt för sina lärjungar, att de måste vandra på lidandets väg till himmelen. Och häruti

var han själf deras föredöme. Han föddes i ett stall och dog på ett kors. Han förklarade sig vara fattigare än de vilda djuren och fåglarna under himmelen. Härlighetens rike förvärfvade Jesus åt sina lärjungar, men klart förutsade han dem, att vägen dit gick genom nöd, lidande och förföljelse. Och i alla tider har detta ord besannats. Genom mycken bedröfvelse hafva de nu inför Lammets tron stående outsägligt lyckliga inkommit i himmelen.

Detta lidande skall dock blifva särdeles stort omedelbart före Jesu ankomst. Då skall andlig ljumhet och världslikställighet utmatta församlingen. "Såsom det skedde i Noas dagar, så skall det ock vara i Människosonens dagar", v. 26. "Kärleken skall förkolna", "ondskan skall tilltaga", den andliga sömnaktigheten skall ansätta äfven de "visa jungfrurna". Och de, som då blifva beståndande, skola utsättas för grym förföljelse. Det blir den sista stora nöden. De, som icke vilja bära "vilddjurets", antikrists, tecken, skola utan skonsamhet få lida. Då skola många affalla. För att skona sig själfva skola många, som förut bekänt Kristus, taga på sig det där afskyvärda tecknet. Men icke alla skola göra det. Lofsjungande martyrer skola äfven då förhärliga Kristus, och för Lammets blods skull skola de öfvervinna. Men med sin ankomst skall Jesus göra slut på den nöden, och "den som håller ut intill änden, han skall varda frälst".

Ett rätt adventsinne yttrar sig däri, att hjärtat afsäger sig världens lustar. Syndasäkerhet och världssinne kännetecknade den värld, som förgjordes af syndafloden. Detsamma kännetecknade Sodom och Gomorra. Det skall ock vara utmärkande för den värld, till hvilken Herren skall komma. Ett jäktande skall visa sig efter det jordiska och utestänga alla högre syften. Lättsinne och sinnliga lustar skola berusa människorna och göra dem odugliga för alla högre intryck. Och hvilken likhet har icke vår tid med Noas tid. Till oss,

kära kristna, ställer nu vår käre Frälsare förmaningen: "Hafven akt på eder själfva, att icke tilläfventyrs edra hjärtan varda förtyngda af svalg och dryckenskap och detta lefvernets bekymmer, så att den dagen kommer eder plötsligt uppå; ty såsom en snara skall han komma öfver alla som bo på jorden. Vaken fördenskull alltid och bedjen, att I mån aktas värdiga att undfly allt detta, som skall komma, och ställas inför Människosonen." Luk. 21: 34—36.

Tredje Söndagen i Advent.

Johannes' bättringspredikan.

Och han gick omkring i hela trakten vid Jordan och predikade bättringens döpelse till syndernas förlåtelse. Luk. 3: 3.

Tiberius satt på kejsartronen i Rom; Pilatus, den vacklande mannen, var landshöfding i Judeen; Herodes, äktenskapsbrytaren och blodsmänniskan, bar konungsligt purpur i Galileen; Hannas och Kaifas, arga vargar i öfversteprästerliga kläder, mordiska herdar, vaktade det heliga rummet. Så såg det ut i världen omkring år 30. Och inom den ram, som evangelisten Lukas ihopsatt, har sedan världshistorien ifyllt så mycket. Det var en mörk tid. Det såg ut, som om allt skulle störta tillsammans. Men det var under den tiden, som Gud fullgjorde sina af evighet uppställda planer. Just då "kom Guds ord till Johannes, Sakarias' son, i öknen", där han uppehöll sig, och därmed började en ny tid för världen. Johannes uppträdde. En profet hördes återigen i Israel. Gud hade beredt sitt redskap, och nu var det färdigt.

I öknen, vid Jordan, uppträder profeten. Där predikar han, och hans predikan blir ett väckelserop för folket. Oroliga samla sig människorna omkring honom. Han blickar

på den brokiga skaran, och i den finner han fariséer och sadducéer. Och utan skonsamhet sönderrifver han deras förmenta rättfärdighet. "I huggormars afföda", tillropar han dessa i sina egna ögon rättfärdiga. Han lät sanningens strålglans falla på dem, och då fann han dem vara huggormayngel. Men han utvisade äfven för dem vägen till räddning: "Bären fördenskull sådan frukt, som tillhör bättringen." Och så motiverar han sin förmaning till bättring medelst att påminna sina åhörare om "den tillkommande vreden". Lika skoningslöst nedslog han den falska tröstegrund, som fariséerna byggde på: att Abraham var deras fader, och att de såsom hans barn hade stora företräden inför Gud. Det betyder ej det minsta, sade den djärfve predikanten. Gud är icke beroende af eder, I fariséer. Viljen I icke omvända eder, så skall Gud nog få barn ändå, äfven om han skall frambringa sådana af dessa stenar, dessa af eder föraktade publikaner och syndare. Inga företräden, alla äro vi lika förtappelsevärda syndare. Så lärer Guds ord, och det böra vi behjärta. Hvad fäderna voro, det var afgörande för dem, icke för oss; vi skola dömas efter vårt eget förhållande till Gud. Men de oomvända hafva alltid sökt att bygga på falska grunder. Då själafienden icke lyckas bibehålla människan i likgiltighet, hänvisar han henne till falska tröstegrunder. Omvändelse är nödvändig för alla, som hafva affallit från Gud, därest de skola blifva frälsta.

Johannes visar sina åhörare domarens blixtrande yxa, som är satt till roten af alla ofruktsamma träd. Människan liknas vid ett träd, och ett träds uppgift är att bära frukt. Israel var ett sådant träd, Gud hade planterat det och omsorgsfullt vårdat det. Det var ock en tid, då det bar härliga frukter. Men inför Johannes' blickar stod det såsom ett ofruktsamt träd. Han visade på den hotande yxan och förklarade, att nådatiden var kort för detta folk. Räddning var ännu möj-

lig, och han utvisade vägen till densamma: *sann bättring*. Men Israel försummade den dyrbara nådatiden, och yxan föll.

Huru använda vi, käre läsare, den oss skänkta nådatiden? Frambringa vi den sanna bättringens frukter? Ser du den upplyftade yxan? Skall den falla och drabba dig? Blott ett kan rädda dig: bekänn dina synder och sök nåd hos Jesus, Guds Son. "Gören bättringens frukt!" manar den stränge ökenpredikanten, och den maningen gäller äfven oss.

"Hvad skola vi göra?" Den frågan framställdes af de omkring Johannes samlade människoskarorna. Äfven krigsmän och publikaner framställde den. Där var alltså en verklig, en djupgående väckelse. Det var verklig samvetsnöd, som frampressade denna fråga. Och svaret till dem blef, att de skulle öfvergifva synderna, som skilde dem från Gud, och bryta med sina syndavanor. Och detta svar anvisar ännu vägen till räddning. Ställ dig inför detta svar och pröfva dig. Är du villig att öfvergifva synden, huru kär den än är? Vill du icke det, så finns det ingen nåd, som kan rädda dig. Många, många vandra med oroliga samveten, emedan de icke vilja öfvergifva någon viss skötesynd. Bryt dessa bojor, och du skall finna lycka och samvetsfrid.

Men Johannes vittnade äfven om Jesus för sina åhörare. Han förklarade sig vara hans förelöpare, hvars kallelse var att bereda väg för honom. Han var icke Kristus, Frälsaren, men han visade syndare till honom. Så bereder bättringspredikan ännu väg för Jesus, ty där synden öfverflödar, där skall nåden öfverflöda ännu mer. Hos Jesus, som burit och försonat världens synder och som därigenom betalt äfven din syndaskuld, finnes frid för ditt oroliga hjärta.

Fjärde Söndagen i Advent.

Vittnesbörd om Jesus.

Joh. 5: 31—39.

Hvem är Jesus? Behöfva vi fråga så, efter det han varit verksam i världen nära två tusen år? Det är dock människohjärtats och alla tiders stora fråga. Vi för vår egen del behöfva få klart besked rörande densamma. Tänk på den, bed öfver den och sök dess rätta lösning. Tror du, att du känner allt rörande den, hvars födelse du tillsammans med hela kristenheten snart ämnar fira? Nej, du behöfver icke blott stadfästas i hvad du redan lärt, utan äfven vinna förökadt ljus. Ty icke kan du tilltro dig att hafva fattat i dess helhet hvad tronänglar med häpnad skåda.

Men huru skola vi vinna visshet i detta ämne? Den frågan är viktig. Du märker, hvilka olika uppfattningar människor hafva fått rörande Jesus. Resultatet af vårt sökande efter denna visshet måste bero på de vittnesbörd, som finnas, och huru *trovärda* de äro samt på huru *uppriktiga* vi äro i vårt sökande. Och särskildt böra vi bedja om den Helige Andes ledning, och att han smörjer våra ögon med den rätta ögonsalfvan, den sanna syndasorgens tårar. Ty en rätt kännedom om Jesus får blott den människa, som lärt känna och ångra sina synder.

Då vi tänka på de vittnesbörd, som vi äga om vår dyre Frälsare, och på samma gång om vår kristna tros och vårt evighetshopps fasthet, så stanna vi först vid hvad han själf vittnade om sig, ty på hvad han säger kunna vi tryggt lita. Väl säger han, att han icke vittnar om sig själf (v. 31), men därmed vill han säga, att icke ens han har rätt att göra anspråk på Messias-kallelse, därest han icke kan bestyrka den

med gudomliga vittnesbörd. Han vill säga oss, att hans vittnesbörd öfverensstämma med dessa, och då hafva de den största betydelse. Han vittnade om sin person, och därmed afgjorde han för alla kommande tider hvem han är. Och de, som icke vilja antaga dessa vittnesbörd såsom afgörande, hafva ingen rätt att bära hans namn.

Särskildt förklarar han gång på gång, att han är Kristus, *läraren, försonaren* och den blifvande *världsdomaren.* Med sin lära är han en säker vägvisare till himmelen; upprepade gånger förklarade han, att han gaf sitt lif för de förtappades frälsning, och lika bestämdt intygade han, att han hade all makt i himmel och på jord, och att han skall återkomma hit såsom världsdomare. Hopsummerar man hans vittnesbörd om sig själf, så har man i dem hela vår kristliga trosbekännelse.

Jesus åberopar Johannes' vittnesbörd i fråga om hvem han är (v. 33—35). Johannes var, enligt Jesu eget vittnesbörd, den största af kvinnor födda, och den omständigheten skänker betydelse åt hans vittnesbörd. Han var "det brinnande och skinande ljuset", och han har vittnat för sanningen. Han vittnade om Jesu gudom och om att han var det världens synder bärande offerlammet, och, fastän död, utgör han med detta sitt vittnesbörd en pålitlig vägvisare till Guds Lamm för salighetssökande syndare.

Men ett ännu viktigare vittnesbörd om sig åberopar Jesus: "Fadern, som har sändt mig, har själf vittnat om mig", v. 37. Det gjorde han med direkta vittnesbörd, såsom vid Jordan och på förklaringsberget. Där förklarade han, att Jesus var hans "älskade Son". Men han vittnade ock genom de gärningar, som Sonen utförde. Genom underverken vittnade han ju om sin stora kärlek till människor såväl som om sin vishet och makt. Men det är i synnerhet genom sina *frälsaregärningar,* som Fadern vittnar om hvem Sonen är. Att för-

låta synder, det kan blott Gud göra, och hvarje syndare, som Jesus fått frälsa, är ett vittnesbörd om honom såsom Frälsare. Äro vi, käre läsare, sådana vittnesbörd? Har du fått erfara hans frälsande nåd, då har du ett bevis på hvem han är, som ingen kan omkullstörta. Då vet du, att han är Lifvet och kan gifva lif, att han är Ljuset och kan upplysa. Det finnes ingen säkrare väg, på hvilken vi kunna öfvertyga oss om hvem Jesus är, än att låta honom få frälsa oss. Sök denna visshet, och du skall finna den.

"I rannsaken skrifterna, emedan I menen eder hafva evigt lif i dem, och dessa äro de, som vittna om mig", v. 39. Till det *skrifna ordet* hänvisar oss Jesus för att finna visshet om honom och i alla evighetsspörsmål. Men då måste vi, likasom Jesus, antaga, att dessa skrifter äro sanna. Han manar oss till att *rannsaka skrifterna,* icke för att utröna om de äro sanna eller ej, utan för att af dem lära *hvem* han är. Och dessa skrifter vittna om Jesus. "Honom bära alla profeterna vittnesbörd", och däri instämma äfven heliga apostlar. Till Jesus visar oss detta heliga ord, och om vi rannsaka det bedjande, så skola vi finna honom. Många söka att undertrycka sina evighetsbehof och rannsaka icke ordet, andra läsa väl skrifterna, men finna likväl icke Jesus i dem, emedan de icke äro uppriktiga och allvarliga.

"Den som söker, han finner", säger Jesus, och han vill så gärna låta sig finna af oss. Nu manas vi särskildt till att i våra betraktelser samlas omkring underbarnet i krubban, och i det skola vi finna Guds gåfva till oss, återförening med Gud och evigt lif.

Juldagen.

Matt. 1: 18—25.

Erkändt stor är gudaktighetens hemlighet. 1 Tim. 3: 16. Denna hemlighet, säger aposteln, består uti att Gud har uppenbarats i köttet. Och för förnuftet kommer ock detta att alltid förblifva en hemlighet. Men hvad vi icke förstå, det tro vi, och denna tro lyckliggör oss. Hemligheten väcker ock vår saliga beundran, och det ju mer vi begrunda den. Att Gud blef människa för att frälsa oss, är så öfverväldigande stort. Det förtäljer om en kärlek, hvars bredd, höjd och djup icke ens serafers blickar kunna genomskåda. Men lyster det änglarna att blicka in i detta Guds nåds och visdoms under, så borde vi, för hvilka detta under skedde, med salig tillbedjan begrunda det. Vår text gifver oss anledning att särskildt betrakta *hemligheten i Jesu person, målet med hans uppenbarelse* och *den tröst, som bjudes de troende.*

Att Jesus är "aflad af den Helige Ande", är ett hufvudmoment i vår kristna tro. Det utgör ock ett under, som människoförstånd aldrig kan fatta. Och dock är den sanningen så viktig, att vår frälsning är beroende af densamma. Ty är icke den sann, då är Jesus en blott människa, och då hafva vi ingen Frälsare. Ty hvem än Jesus är, om han icke var sann Gud, var han icke vuxen det stora frälsningsverket, och därför måste vi försvara denna lära mot alla som förneka den. Och alla, som satt såsom ett mål för sig att motarbeta vår kristna tro, anfalla denna läroartikel. Och de äro många. Gärna medgifva de, att Jesus var en stor lärare, men hans gudom förneka de. Vi fasthålla dock den stora och vår tro uppbärande läran, att "Ordet blef kött", att Gud, för att frälsa oss, blef sann människa.

I tron på denna sanning stadfästade Gud Josef genom en särskild uppenbarelse. Hans tvifvel voro så naturliga, men Gud, som hade utvalt honom att vara underbarnets fosterfader, sade genom sin ängel till honom: *Josef, Davids son, räds icke att taga Maria, din hustru, till dig, ty det som är afladt i henne är af den Helige Ande,* v. 20. Så fick han visshet, och därför svek han icke sin höga uppgift. Och hvad Gud sade till Josef, och hvad ordet för öfrigt vittnar om Jesu person, skänker ock oss visshet.

Målet med Guds människoblifvande framställer ängeln i följande märkliga ord: "Hon skall föda en son, och du skall gifva honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk från deras synder", v. 21. "Hon skall föda" — en sann människa skulle Frälsaren blifva. Det må vi med glädje besinna. Vi tillbedja honom såsom Gud, men det att han blef vår broder och nedsteg i vårt elände för att rädda oss, det griper våra hjärtan, det kunna vi aldrig glömma. Och det var blott därigenom, som han kunde utföra det stora uppdraget: "frälsa sitt folk från deras synder." Frälsare är hans dyra namn, och det namnet säger hvad vi behöfva. Vi äro syndare, och det skulle vara förskräckligt, om vi icke hade en Frälsare. Ty syndens lön är döden, icke blott den lekamliga och andliga, utan ytterst den eviga. Och från denna död kunde ingen blott människa frälsa oss. Men Jesus kom för att frälsa, och huru han gjorde det, veta vi. Han påtog sig våra synder, och i sitt lidande och i sin död godtgjorde han för dem. Guds gåfva till oss, den stora julgåfvan, är frälsning, det som vi högst af allt behöfva. Låtom oss nu i tron mottaga den, och vi skola få hvad frälsarenamnet lofvar.

Den tröst, som Jesu människoblifvande afser att skänka oss, angifves med ett annat Jesu namn: *Immanuel.* Det namnet betyder, enligt vår text: *Gud med oss.* Ja, Jesus är vår återförening med Gud. Han har förvärfvat oss Guds

vänskap genom att borttaga ovänskapen och medelst att med sitt blod stifta frid. Och nu hafva alla troende den trösten, att Gud är med dem. Det är tröst för det närvarande, ty Gud är med oss för att hjälpa oss i all nöd. Han är vår kraft i svagheten. Må vi, käre läsare, tillägna oss den tröst, som detta Jesu namn, Immanuel, erbjuder!

Men detta namn lofvar ock, att Gud skall vara med oss i det tillkommande, och därför bekymra vi oss icke öfver hvad okända dagar må tillföra oss. Vi behöfva aldrig förtvifla, ty Gud kan hjälpa i all nöd. Hans närvaro skall borttaga bitterheten från alla sorger, likasom den skall beröfva vår död dess fasa. I dödsskuggans dal skall Jesus vara vårt ljus, och på honom grunda vi vårt evighetshopp.

Söndagen efter Jul.

Herren har hulpit sitt folk ur all dess nöd.

Stå upp och tag barnet och dess moder med dig och far in i Israels land; ty de äro döda, som traktade efter barnets lif. Matt. 2: 20.

I samlens, kära läsare, på årets sista söndag i edra helgedomar för att fira Herrens sköna gudstjänst. Huru skönt är det icke att på så sätt få afsluta ett år. Och vi angifva följande Herrens ord såsom en Herrens försäkran om hvad han har varit, hvad han är och hvad han för framtiden vill vara för oss: *Bergen skola vika och högarna falla, men min nåd skall icke vika från dig och mitt fridsförbund skall icke förfalla, säger Herren, din förbarmare.* Jes. 54: 10. Vi hafva fått erfara dessa ords trofasthet, och därför tänka vi med tacksamhet på det flydda. Och nu, när året nalkas sitt slut, är detta ord en ankargrund för vår tro. Bergen, dessa naturens gamla barn, skola en dag vika, men Herrens nåd, hans

fridsförbund, står fast, och på den bygga vi vårt evighetshopp. Men dessa ord mana oss ock till att hoppfullt blicka framåt. Och hvilande på denna nåd, säga vi farväl till det gamla året och träda frimodigt öfver tröskeln till ett nytt år. Denna nåd skall icke vackla, hvilka omstörtningar än skola känneteckna det nya året; och äfven om våra kroppar skola sammanfalla i döden, så ske alltså i Jesu namn! Denna nåd, på hvilken vi hafva lefvat, skall uppbära oss i döden.

Herren har hulpit sitt folk ur all nöd, därom vittnar dagens evangelium. Han halp den heliga familjen, som, för att undkomma en mordisk konungs grymhet, nödgades fly till Egypten. Betänken de trångmål, i hvilka denna fattiga familj kom! Hvad skulle Maria, till hvilken ängeln sade: "Välsignad är du bland kvinnor", tänka, då det, att hon blef moder till världens Frälsare, förde henne i sådana trångmål? Men Herren uppehöll henne och förde henne till seger. Kristi församling har ofta varit i stor nöd. Hon har hatats och förföljts. Mäktiga riken hafva uppbjudit all sin makt för att utrota henne från jorden, men hon har framgått segrande och med förökade krafter ur alla trångmål.

Den väg, på hvilken Jesu vänner nödgats vandra i alla tider, har varit en lidandets väg. Världen är för dem ett främlings- och fiendeland. De inför Lammets tron stående öfverlyckliga skarorna "äro de, som kommit ur den stora bedröfvelsen, och de hafva tvagit sina kläder och gjort dem hvita i Lammets blod". Och Herren hjälper de sina i all deras nöd. Han använder självfva lidandet såsom ett fostringsmedel för dem. Han är dem alltid nära, men aldrig närmare än i nöden. Han hjälper ock, väl icke så fort som de önska, men dock i den rätta tiden, och han hjälper på sätt, som de icke alltid tycka om, men som han finner vara bäst för dem.

De äro döda, som traktade efter barnets lif. Ja, det äro de.

Döda äro Herodes, Pilatus, Kaifas och alla som samverkade i att döda den oskyldige, men den, som de dödade, lefver och regerar. Döda äro de romerska kejsare, som förföljde de kristna. De trodde, att de utrotade de kristna, men när de själfva voro döda, då kommo Kristi namns bekännare fram från kulor och katakomber. Julianus, affällingen, dog, men Kristus och hans kyrka lefva. Döda äro inkvisitionens skräckmänniskor, men Jesus lefver, och så gör ock den förföljda församlingen. Man har, som man trott, drifvit ut Kristus, men han har alltid kommit igen. Och han kommer alltid igen.

Döda äro bespottare och förnekare. En Voltaire, som 1756 sade i Berlin: "Efter 20 år skall ingen i religiös afsikt nämna Jesu namn", han är död. Döda äro tusenden andra bespottare, men Jesus lefver. Så otacksamt det måste vara att vara en förnekare. Alltid äro de dömda till missräkning. De nödgas åse, huru den sak, som de motarbetat, ständigt föres från seger till seger. En Ingersoll skref om "Moses misstag", efter det Mose hade varit död omkring 3,600 år; Ingersoll har blott varit död i några få år, och nu har man glömt både hans misstag och förtjänster. Och då Kristi kyrka gått segrande ur sin sista strid, skall det heta om alla hennes fiender:

De äro döda, som traktade efter hennes lif.

Med tanken på framtiden må vi taga oss till vara för att icke göra oss några falska föreställningar. Strider och nöder stunda. Men vi hoppas på Herrens nåd och fridsförbund. De skola befinnas vara tillräckliga. Såsom Herren har hulpit i det flydda, så skall han hjälpa i det tillkommande. Och genom Guds nåd skola vi en gång såsom segervinnare blicka tillbaka på en fullbordad lefnadsbana, och då skola vi öfverlyckliga utropa: Herren har hulpit! De äro döda, som sökte vårt fördärf. Vi äro frälsta, halleluja!

Sylvester.

Och de nödgade honom, sägande: Blif kvar hos oss; ty det lider mot aftonen, och dagen nalkas sitt slut. Och han gick in för att blifva hos dem. Luk. 24: 29.

Det är årets sista afton. Sylvesterklockorna förkunna, att en död föres till grafven. Det gamla året med dess vinster och förluster, med dess leenden och tårar, dess välsignelser och sorger föres ut i evighetens grafgård. Med denna vän hafva vi sammanlefvat 365 dagar. Och äfven om vi icke alltid tyckt om honom, så förekommer dock skilsmässan både allvarlig och vemodig, det hvarken vilja eller kunna vi förneka. Efter det affärsmannen har köpt och sålt hela året, gör han till sist sluträkning. Han betraktar sitt balanskonto och pröfvar, om hans affär lyckats eller misslyckats. Och om han icke finner det vara tillfredsställande, söker han att utröna, hvilka misstag han gjort, och öfverväger, hur han skall lyckas bättre för framtiden. Och så vänder han en ny sida i sin bok för det kommande året. Så böra vi, kära läsare, på årets sista dag blicka tillbaka öfver de flydda dagarna och pröfva våra handlingar inför vår Gud. Och låtom oss vara allvarliga i denna vår självpröfning! Blir resultatet förödmjukelse, syndabekännelse och bön om förbarmande, så skadar det icke. Jesu Kristi, Guds Sons, blod renar oss från alla synder, det är vår yttersta tröst vid årets slut, likasom det skall blifva det vid vårt jordelifs sista afton. Men vi vilja, likasom affärsmannen, vända ett nytt blad, som skall fyllas under det år, som vi i morgon påbörja, därest Gud låter oss genomlefva det, och öfverst på det vilja vi skrifva: I Jesu namn.

Blott få människor förunnas det att alltid vandra på den jordiska lyckans solbelysta höjder. Blott för få flyter lef-

nadsfloden klar och stilla framåt. De flesta måste äta sitt bröd i sitt anletes svett och nöja sig, om de dock fått behålla hvad som för dem varit dyrast och kärast. Icke alla har det förunnats. Många ögon fuktas denna nyårsafton vid tanken på de smärtsamma förluster, som de gjort under året. De tänka på grafvarna, som slutit sig öfver det, som för dem varit så kärt. I huru många af våra herdetjäll har icke döden gästat under året. Det kännes så ensamt, så tungt och dystert i många förr så lyckliga hem. I ett saknas den kraftige och försörjande fadern, i ett annat den ömma modern och i ett annat det glada, lyckliga barnet, som var som en solstråle i hemmet. Ur många försagda hjärtan uppstiger på denna nyårsafton icke ett halleluja, utan ett Kyrie eleison. Många uttala sitt oroliga: *hvarför?* Svaret på denna fråga uttalar vår hulde Frälsare: "Hvad jag gör, det vet du icke nu; hädanefter skall du veta det." Är det mörkt, käre läsare, på denna nyårsafton utanför din jordiska boning, så blicka dock upp till himmelen, som hvälfver sig öfver ditt hufvud. Se, där tindra otaliga stjärnor, samma stjärnor, som lyste öfver Betlehem och sedermera öfver Getsemane och Golgata. På Guds nådeshimmel lysa hans nådelöftens stjärnor ännu lika klart, och de vittna alla om att *Gud är kärleken.*

Men ännu allvarligare och djupare bör vår återblick vara. Vi böra skåda icke blott tillbaka, utan ock *inåt.* Denna dag är icke blott ett arbetsårs afton, utan ock slutet på ett *nådesår.* Har du brukat det året för att befrämja din odödliga själs väl? Gud har kallat dig tidigt och sent, vare sig han gaf dig hvad du önskade eller han tog ifrån dig hvad du högt älskade, vare sig han fröjdade dig eller han slog dig. Har du hört hans stämma och öppnat för honom? Herren säger: "All eder omsorg kasten på honom, ty han har omsorg om eder." Men huru ofta har du icke burit på dina bördor och så plågat dig själf? Det står skrifvet: "Skaffen

med fruktan och bäfvan, att I blifven saliga." Hvar är din nådesskatt, det enda nödvändiga, som allenast gäller för evigheten och vinner erkännande af honom, som skall skilja agnar och hvete från hvarandra? Det är ock skrifvet: "Det är människan förelagdt en gång dö och sedan dom." Är din ränsel packad? Är du beredd på din sista resa? Om detta vore din sista lefnadsdags afton, kunde du då säga: Ja, Herre, jag är beredd? Pröfva dig!

Ur det gamla året gå vi in i ett nytt. Och ju kortare vår återstående tid blir, ju bättre böra vi utnyttja den. Emauslärjungarna bådo Frälsaren: "Blif kvar hos oss, ty det lider mot aftonen, och dagen nalkas sitt slut." Skall det kommande året tillföra oss öfvervägande fröjder eller lidanden? Blir det en färd på en spegelklar flod eller på ett upprördt haf? Skall det utgöras af sköna sommardagar eller ruskiga och kalla vinterdagar? Vi veta det icke. Men ett veta vi: utan honom, vår Frälsare, kunna vi intet göra, men med honom förmå vi allt. En kristen kan bekänna: "I allt detta öfvervinna vi rikligen genom den som har älskat oss." Så vilja vi i Jesu namn träda öfver tröskeln från det gamla året till det nya. Och vi göra det bedjande, att hans ord må lysa och leda oss, att hans Ande må uppfylla oss, att hans frid må vederkvicka oss och hans välsignelse kröna oss. Han, Israels beskyddare, som icke sofver eller slumrar, skall ock nådigt beskydda oss.

Och när vår sista afton kommer, må han låta den efterföljas af den dag, som aldrig afbrytes af någon natt. Därom bedja vi på denna nyårsafton. Herren välsigne vår utgång från det gamla året och vår ingång i det nya! Han skänke oss ock en gång en salig ingång i evigheten, hvarest inga sorger och tårar äro, utan evig fröjd och glädje!

Nyårsdagen.

"Låt ditt ansikte gå för oss,
Herre, äfven detta år,
du, som är alltjämt densamme,
så i morgon som i går!
Du, som har all makt på jorden,
led oss vid din starka hand
genom öknens alla faror,
tills vi hunnit löftets land.

Låt ditt ansikte gå för oss
på den väg, oss återstår!
Ja, om detta år, o Jesus,
skulle bli vårt sista år,
säg oss då, att du gått före
genom dödens mörka dal
att bereda åt oss alla
rum uti Guds fröjdesal!"

Vi tillönska eder alla, kära läsare, ett lyckligt nytt år i Jesu namn, och denna lyckönskan grunda vi på den stora betydelse, som detta namn har både i himmel och på jord. Genom det hafva obeskrifligt stora välsignelser tillflutit vårt släkte, och det är ännu samma frälsningens, fridens och sällhetens källa. I det namnet börja vi det nya året, och i samma namn vilja vi frimodigt möta allt som möter oss på vår stig. Och på det att vår nyårshälsning icke skall såsom ett tomt ord förklinga, grunda vi den på ett Herrens ord, som utgör en del af dagens aftonsångstext, och som vi önska lägga på alla våra läsares hjärtan:

Detta säger den som håller de sju stjärnorna i sin högra hand, den som vandrar midt ibland de sju gyllene ljusstakarna. Upp. 3: 1.

Det är den förklarade Frälsaren, som uppenbarar sig och

talar till sin tjänare, som för sanningens vittnesbörds skull var landsflyktig. Och han talar tröstliga ord. Han håller, så säger han, de sju stjärnorna i sina högra hand. Dessa stjärnor voro, såsom han själf sade, församlingarnas lärare. Hvilken tröst var det icke för dessa lärare att veta, att de höllos af deras Herres starka hand. Samma tröst hafva ordets tjänare ännu i dag; och aldrig har denna tröst behöfts bättre än nu. Det är mot dem, som Herren gifvit denna uppgift att vara stjärnor, att vara hjordens ledare, som den gröfre och finare ondskans, som hyckleriets och otrons makter förena sina krafter. Dem drabba de första och bittraste anfallen. Men så godt för dem att veta, att de äro i Frälsarens hand. Den handen ser icke världen, och därför gör hon upp sina planer utan att taga den med i beräkningen. Och hvilken trygghet är icke det äfven för församlingen, ty det är för hennes uppbyggelse, som Gud instiftat predikoämbetet.

Men då Frälsaren själf kallar sina sändebud för stjärnor, så må de allvarligt behjärta, om de äro hvad detta namn innebär. Det angifver deras betydelsefulla uppgift. Med sin predikan, såväl som med sin vandel, äro de kallade att lysa och vägleda.

Och så länge som Jesu hand bär allmaktsspiran, skola dessa stjärnor lysa. Ingen kan släcka dem. Och om de rätt lysa här, så gifves det ett löfte, som säger, att de skola i evigheten få lysa i deras Faders rike.

Men Johannes såg ock den förklarade Frälsaren vandra bland "ljusstakarna". Detta betecknande namn säger hvad församlingen är och hvad som är hennes uppgift. Det är den eviga sanningens och frälsningens ljus, som lyser i församlingen. Och församlingens uppgift är att vara det himmelska ljusets bärarinna i världen. Hvilken skön uppgift! Det angifver ock vår kyrkas höga kallelse bland vårt folk här

i landet. Hon har fått vägleda många, många från denna mörka och syndiga värld till den ljusa himmelen, och om hon är trogen sin Herre, skall hon få vägleda ännu flera dit.

Och på det nya årets första dag fröjdas vi öfver den försäkran, som gifves oss, att Jesus, kyrkans herre, ännu vandrar bland de gyllene ljusstakarna. Det är intet, som de antikristiska makterna äro så hätska mot, som mot kyrkan. Hon står dem i vägen, hon hindrar dem i deras uppgift, och därför uppbjuda de alla krafter att fördärfva henne. De inbilla sig ock, att de skola lyckas. Men kyrkan, Kristi brud, som gått segrande genom så många strider, skall ock segra nu. Herren lefver, och ofvanifrån höres det tröstingifvande ordet: "Frukta dig icke, du klena hjord." Helvetets portar skola icke — så bedyrar Frälsaren — vara församlingen öfvermäktiga. Dessa högljudda och hätska fiender behjärta icke, att de hafva med Jesus Kristus att göra. För hans fot skola deras stolta böljor lägga sig. Och kyrkan skall gå segrande genom alla strider och en gång omstrålas af den himmelska härlighetens ljus.

Förhoppningsfullt blicka vi därför framåt mot kommande okända dagar. Dessa må bevittna stora omskakningar på alla områden, men kyrkans grundvalar skola aldrig darra. Framtiden tillhör Guds folk. Maningsordet ljuder därför till Kristi kyrka: Framåt i Jesu namn!

Söndagen efter Nyårsdagen.

Matt. 3: 11—12.

Kristus beskrifver sitt rike medelst bruket af många bilder, hvilka alla beteckna detta rikes beskaffenhet. Så liknar han det vid "en surdeg", "ett senapskorn", "en not" o. s. v. Han är detta rikes konung, som har förkunnat, att det skall inom

sig samla alla folk. Det är ett nåderike, som med sin verksamhet söker människors frälsning. Det är icke af denna världen, men det är i världen och har satt såsom mål att utbreda sig öfver hela världen. Det liknas vid en not, utkastad i mänsklighetens haf, och som sluter inom sig fiskar, människor, af alla slag. Guds ord lär oss därför, hvad erfarenheten så sorgligt bekräftar, att Guds rike utgöres i dess yttre framträdande här i världen af goda och onda människor. Men det skall icke förblifva så för evigt. Vår text visar oss, att det skall en gång blifva en utgallring, då de goda och onda skola för evigt åtskiljas. Vi betrakta med ledning af vår text:

Kristi loge

och tillse därvid, *hvad denna loge är, insamlandet i densamma* och *åtskiljandet af dem, som insamlas.*

Med benämningen "loge" betecknar Herren den plats, där han församlar sitt namns bekännare. Det är ett betecknande namn på Kristi kyrka. En loge bygges för att i den samla och bevara ädel säd. Om församlingen säger vår sköna aftonsångstext: "Kristus har älskat församlingen och utgifvit sig själf för henne, på det att han skulle helga henne, efter att hafva renat henne i vattnets bad genom ordet, på det att han skulle för sig framställa församlingen såsom härlig, icke hafvande fläck eller skrynka eller något sådant, utan att hon skulle vara helig och ostrafflig." Såsom en härlig Guds nåds och kärleks skapelse framställes kyrkan. Hon afser med sin verksamhet människornas frälning från synden och dess sorgliga följder. Men detta mål vinnes icke med alla, som hon kommer i beröring med. Många föras in i den yttre gemenskapen med församlingen, som icke delaktiggöra sig af hennes välsignelser. De låta icke Guds Ande föra sig till en hel omvändelse och bibehålla därför sina otrogna hjärtan, äfven om de i det yttre lefva anständigt. Och sorgligt många

affalla ifrån tron, under det de förblifva i den yttre gemenskapen med församlingen. Hvete — agnar, så angifves skillnaden mellan trogna och otrogna. Hvetet har ett inneboende värde, ett af Gud däri inlagdt lif, under det att agnarna hafva intet värde. Många tycka, att pastorerna i sina predikningar göra skillnaden för stor mellan trogna och otrogna, men det kunna de icke göra. Skillnaden märkes ofta icke så klart af människor här, men den är dock så stor, som hvad skillnaden är mellan lif och död, och i evigheten skola de åtskiljas af ett oöfverstigligt svalg.

Insamlingen i Kristi loge sker genom de af Kristus själf gifna medlen och på sätt som han anvisat. Johannes säger i vår text, att Kristus, när han kom, skulle döpa med den Helige Ande, och därmed angifver han skillnaden på sitt dop och Kristi dop. Hans dop var en döpelse "med vatten till bättring", under det att det af Kristus instiftade dopet skulle blifva ett nådemedel, hvarmed han skulle *rena* sin församling, hvarigenom han skulle frälsa och pånyttföda. Vi bedja läsaren gifva akt på den af Johannes angifna skillnaden mellan hans dop och Kristi dop. Då Johannes döpte, var icke det nytestamentliga dopet instiftadt. Det instiftades först, då Jesus hade afslutat sitt försoningsverk och var redo att uppfara till himmelen. Det af Kristus stiftade dopet utföres i den treenige Gudens namn, hvilket icke var fallet med Johannes' dop. Denna skillnad förbise de, som förneka vår evangeliska kyrkas doplära och göra dopet till en blott lydnadsgärning och bekännelseakt.

Vi som tro, att Jesus med sitt ord förenar sig med dopets vatten, kunna fröjda oss åt vårt dop. I det upptog oss Herren i sin och i sin församlings gemenskap. Då skrefvos våra namn i lifvets bok, och då ingick Herren ett förbund med oss, som för tid och evighet kan blifva välsignelsebringande för oss.

Insamlingsarbetet i Kristi rike pågår vidare genom ordets predikan. Då barn och ungdom undervisas i Guds ord, då Kristi tjänare utföra sin stora ämbetsgärning, predika evangelium, då insamlas människor i detta rike. Och Gud vill frälsa alla, därför har han befallt sin kyrka att genom sina tjänare förkunna evangelium för alla folk.

Det stundar ett sista och för all evighet afgörande åtskiljande på dem som samlas. Vi sörja öfver den blandning af troende och otrogna, som här finnes i Guds rike. Det är ovännens arbete, och detta sorgliga förhållande har alltid existerat i kyrkan. Gud har icke heller uppdragit åt människor att åtskilja. Han och icke vi har kastskofveln i sin hand, och häröfver böra vi vara innerligt glada. Många människor visa dock en sorglig böjelse för att taga kastskofveln ur Guds hand för att själfva bruka den. Men i stället för att göra det borde de inför Gud pröfva sig, om de själfva äro hvete eller agnar. Den där lusten att döma och fördöma förutsätter ett sorgligt själstillstånd. Och det är så mycket, som talar för att vi skola vara barmhärtiga. Vi behöfva själfva barmhärtighet, och Gud kan i sin nåd frälsa många, som nu äro sorgebarn. Vår omdömesförmåga är icke heller tillräckligt god, då det gäller att åtskilja goda och onda. Faran inställer sig, att vi tillsammans med agnarna äfven skulle bortkasta hvetet.

Herren skall åtskilja på den af honom bestämda tiden. De goda och onda skola icke för evigt bo tillsammans. I sin himmel skall han samla sina trogna. Det skall blifva deras saliga evighetshem. Men de onda skola få ett evighetshem, som öfverensstämmer med deras inre väsende, och förskräckligt skall det blifva.

Hvar skall, käre läsare, vårt evighetshem blifva?

Trettondagen.

Matt. 12: 15—21.

Hvilken skön tafla framställer icke vår text för oss! Jesus, den store nödhjälparen, bland sjuka och nödlidande. "Han gjorde dem alla helbrägda." Så verkade han under hela sin ämbetstid. Han, som själf fällde tårar, torkade andras tårar, och han, som bar andras krankheter, befriade andra från lidande och nöd. Hvilka företeelser i denna lidandets värld! Sant sjunga vi om honom:

"Vid ditt bud de blinda skåda,
på din vink de lama gå,
dumbar för de döfva båda,
att de döda lifvet få."

Och fastän Jesus icke är synligen närvarande bland oss, är han dock ännu människors stora nödhjälpare. Han älskar lika ömt nu, som hvad han gjorde, då han vandrade omkring här på jorden, och om han icke hjälper nu på samma sätt som då, hjälper han dock på sätt, som är bäst för oss. Den hand, som för syndarevärlden var naglad vid korset, skall en gång aftorka den sista tåren från de troendes kinder och skall utplåna alla syndafallets spår från deras kroppar.

"Han tillsade dem strängeligen, att de icke skulle uppenbara honom." Så förunderligt! Hade han icke i stället bort be dem gå omkring och omtala för alla, de träffade, hvilken undergörare han var? Därigenom hade han ju kunnat tillvinna sig anseende och befrämja sin mission. Tänk, så olika de personer i vår tid handla, som *föregifva,* att de kunna bota sjuka. De "ropa", och deras röst höres sannerligen "på gatorna". Tänk, hvilken kontrast det där myckna religiösa annonserandet är, som förekommer i vår tid, till Jesu beteende.

Han sände icke bud framför sig och sade: Nu kommer jag. Han utgaf sig icke för att vara en "evangelist", som skulle utföra under, där han drog fram.

Men öfver honom hvilade Guds Ande, han var Guds högste "tjänare", hans älskade, i hvilken hans själ hade ett godt behag. Man hörde honom icke "kifva och ropa", men det hette om honom: "Ett krossadt rör skall han icke sönderbryta, ock en rykande veke skall han icke utsläcka". Han var de armes och förtrycktes vän. "Ett krossadt rör" är mycket svagt och en bild af många människor, som tryckas af tunga bördor, af arbetande och betungade själar, men öfver dessa, som människor icke fråga efter, förbarmar sig Jesus. O, att alla arbetande och betungade visste, huru gärna Jesus vill förbarma sig öfver dem. Och när troslifvet liknar "en rykande veke" och är så nära att slockna, kan och vill Jesus hjälpa. Hör det du, som befarar, att det finnes ingen hjälp för dig. Det att du ännu önskar blifva befriad från synden, att du dock önskar vara Guds barn, att du ännu icke kan låta bli att bedja, bevisar, att ditt troslif icke är dödt. Det är som "en rykande veke", men det skulle icke ryka, om det icke vore värme och eld. Fly till Jesus, och den dolda elden skall uppflamma till en klar låga. Han vill icke öfvergifva dig, "till dess han har utfört domen till seger". Han, som har begynt ett godt verk hos dig, vill fullborda det. Han vill föra äfven dig fram till sin himmel. Och där skall du evigt prisa honom, som så förbarmade sig öfver dig i din skröplighet.

Trettondagen har af ålder kallats "epifania", upplysning, med tanken på de "visa män", hednavärldens representanter, som, ledda af den af Gud sända stjärnan, kommo för att tillbedja Jesusbarnet. Namnet vittnar om huru det inom tidens gränser i Jesus tända evighetens ljus började att lysa för hedningarna. Och vår text framställer följande sköna

vittnesbörd: "På hans namn skola hedningarna hoppas." Därmed angifves, att Jesus är en världsfrälsare. Det är ock ett löfte om att "världens ljus" skall med sina strålar skingra hedendomens dödsskuggor i hela världen. De "vise männen" voro förstlingen af hedningar, som kommo till Jesus; sedan dess hafva oräkneliga skaror kommit till honom. Våra förfäder voro hedningar, men till dem kom budskapet om Guds och Marias Son och skänkte dem obeskrifliga välsignelser. Och detta budskap utbäres nu af våra missionärer till hednavärlden, hvarifrån det förtäljes om huru "ständigt nya skaror skynda att böja knä för Jesus, det offrade Guds Lamm."

Första Söndagen efter Trettondagen.

Hvad vill det säga att vara Jesu bröder och systrar?

Han räckte ut handen mot sina lärjungar och sade: Se, min moder och mina bröder! Matt. 12: 49.

"Min broder och syster och moder" — så sade Jesus. Fatta vi det stora, det himmelska i detta? På ett skönare och på ett mera sägande sätt kunde icke släktets upprättelse från dess djupa fall framställas. Dessa ord förtälja för oss betydelsen af Jesu människoblifvande och af hans försoningsdöd. Vi vilja icke här granskande inlåta oss på frågan, hvilka dessa "bröder" voro. De där eftergifterna, som många protestantiska teologer göra för de katolska åsikterna, att icke Maria var deras moder, äro, så tycka vi, alldeles öfverflödiga. Det nedsätter hvarken Jesus eller hans moder att hålla, det de voro Jesu halfbröder. Vi tro, att de voro det. Men på samma gång som ingen har älskat moder och bröder mer än hvad Jesus gjorde, så visar han på en släktskap, för hvilkens storhet all jordisk släktskap förlorar sin betydelse. Den jordiska släktskapen skall uppgå i den andliga och himmelska.

Såsom svar på frågan, hvad det vill säga att vara Jesu broder, vilja vi framställa:

1. *Att stå i den närmaste släktförbindelse med Gud.* Det är ju på grund af hvad Jesus här säger, som det inspirerade ordet benämner de troende med det dyra namnet: *Guds barn.* "Min Fader och eder Fader; min Gud och eder Gud" var den uppståndnes hälsning till sina lärjungar. Dessa ord angifva, att vi blifvit återförenade med Gud och därmed upprättade från vårt djupa fall. Och det är Jesus själf, som genom sitt människoblifvande och genom sitt tillfyllestgörande lidande blifvit grunden för denna återförening. Han borttog det, som skilde oss från Gud, nedbröt mellanbalkarna och blef för oss vägen till Fadern. Denna text åskådliggör därför för oss julevangeliets betydelse. Jesus vår broder — så säga vi nu förtroendefullt.

Men huru inträda vi i denna förening med Gud? Af naturen äro vi "vredens barn". "Född på nytt", sade Jesus till Nikodemus, och i trots af den vise judens motsägelser höll Jesus på detta frälsningsvillkor. Det står ännu fast. Det är blott genom den af Anden verkade födelsen, som vi få ett nytt lif och blifva delaktiga af Guds natur. Benämningen "ny födelse" angifver, huru genomgripande den omdaning är, hvarigenom vi blifva Guds barn. Då börjar det af Gud verkade lifvet, som skall här yttra sig i ett sant helgelselif, och som i det eviga lifvet skall få sin fulla utveckling.

2. *Att i allt vinnlägga sig om att göra Guds vilja.* Lydnad är barnens förnämsta prydnad. Det är Faderns vilja, att vi tro på den han har sändt, Jesus Kristus. Och denna hans vilja efterkomma vi så gärna. Därigenom gagna vi ock våra högsta intressen, ty i denna tro finna vi samvetsfrid, evighetshopp och helgelsekraft. I denna lydnad ingår ock, att vi villigt tjäna Gud. Och honom tjäna vi, när vi troget sköta vår kallelse. Han utvisar ock för oss, huru vi i hans rike

kunna tjäna honom. Får han blott verka den rätta viljan, så skola tillfällen icke saknas för oss att tjäna honom. I hemmet, bland våra arbetskamrater och vänner, i församlingen och hvar vi äro skola vi tjäna honom, som vi hafva att tacka för så mycket.

3. *Att vara i besittning af de största nådeförmåner.* Ett barn har icke blott skyldigheter, det har ock rättigheter, och dessa äro, då det gäller vårt barnaskap hos Gud, både många och stora. Hvilken förmån är icke det att få bedja till Gud, som är allt hvad hans dyra fadersnamn innebär. Han har omsorg om oss, han beskyddar oss, och till honom få vi fly i all nöd. Sorg och nöd skola nog infinna sig, men Guds fadershand skall torka tårarna. Han bedyrar oss ock, att då vi älska honom, skall allt hvad som drabbar oss samverka till vårt bästa.

Till barnaskapets förmån hör ock det, att vi hafva ett hem, ett *fadershem.* Vi äro inga hemlösa barn. Väl påminnas vi ofta om att hvad vi här på jorden kalla hem, dyrbart som det är, är blott tillfälligt, men hos Gud är vårt rätta hem. Vi tänka på himmelen såsom vårt evighetshem. Dit längta vi. "Saliga äro de, som hafva hemlängtan; de skola få komma hem." Och där skola vi få åtnjuta barnaskapets fulla förmåner; där skola vi få skåda Jesus, som har återlöst oss, där skola vi få återförenas med våra vänner utan att behöfva befara någon skilsmässa, och där skola vi förstå Guds underliga vägar med oss. Till det hemmet längta vi.

Andra Söndagen efter Trettondagen.

Förlorad, sökt och funnen.

Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det förtappade. Luk. 19: 10.

Med dessa härliga ord afslutas vår högmässotext. De säga oss hvad vi hafva blifvit genom synden, förtappade, men de säga oss ock, hvarför Jesus har lämnat sin härlighets himmel och kommit hit ned till jorden. De säga oss, hvad evangelium till sin djupaste innebörd är. Här möter oss kristendomens grundläggande lära, så enkelt framställd, att ett barn kan fatta den, och dock innehållande djup, som tronänglars blickar icke kunna genomskåda. Något dyrare för ett människohjärta än detta finnes icke, och det utgör äfven innebörden af den sång, som de af Guds härlighet omstrålade öfverlyckliga skarorna inför Lammets tron sjunga. I syndanöd, i andligt mörker är det vår tillflykt, "att Människosonen har kommit till att uppsöka och frälsa det som är förtappadt". Den sanningen utgör ock den frälsningsklippa, på hvilken vi vilja hvila i dödens allvarliga stund.

Förlorad — det var Sakkeus. Han var rik, han var ärad, han ägde en framskjuten plats i samhället. Men om hans själ hette det: *Vägd och funnen för lätt.* På rätt och orätt sätt hade han skaffat sig rikedomar, men hvad han ägde kunde icke lyckliggöra honom. Han var rik på penningar, men fattig på frid och lycka. *Det förtappade* — så beskrifver Jesus det fallna släktets tillstånd. Och blott han, som känner människosjälars värde, och som med så dyrt pris har återlöst dem, vet, huru förskräckligt mänsklighetens läge var. Skuldbelastadt, oförmöget att hjälpa sig själf och hopplöst. *Förlorad* är ock hvarje människa, som en gång varit Guds barn, men affallit från denna nåd. Är detta ditt tillstånd,

käre läsare? Huru mycket har du då icke förlorat. Du må i likhet med Sakkeus hafva förvärfvat dig jordiska ägodelar, men huru fattig är du ändock icke. Icke kunna dessa ägodelar skänka dig den tillfredsställelse, som lifvet i Gud skänkte dig. Och snart skall du tagas ifrån dessa ägodelar, om de icke dessförinnan tagas från dig, och hvad har du då kvar? Utfattig ingår du då i evigheten, där du icke har något fadershem, dit du blott tager med dig dina synders förbannelse. Säg, vill du icke på allvar öfverväga ditt olyckliga tillstånd?

Men "Människosonen har kommit att uppsöka och frälsa det förtappade." Jesus drog sökande genom landet. Han sökte människor, som han kunde få frälsa. Och så kom han till den gamla staden Jeriko. Äfven där ville han frälsa alla, men det var särskildt en, som han sökte efter. Så söker Jesus ännu själar. Han tager alltid det första steget. Och där i Jeriko var det en man, som sökte Jesus, och som gärna ville se honom. Det var då klart, att de skulle sammanträffa. Ty icke var det blott nyfikenhet, som dref den ansedde mannen att på gossars manér klifva upp i det stora mullbärsträdet, under hvilket han visste att Jesus skulle vandra fram. Nej, i hans hjärta fanns ett frälsningsbehof, som Jesus kunde fatta tag uti, därför var ock hans frälsning nära. Och samma behof finnes ännu i många människors hjärtan, ja, ofta hos sådana, där vi icke väntat det. Ty icke känna vi, i huru mångas hjärtan Guds Ande utför sitt verk. Många äro himmelriket närmare, än hvad vi ana. Många söka att med ett leende dölja sitt hjärtas oro. Ur hjärtan, där vi icke ana det, uppstiga böner till Gud om nåd och förbarmande, och därför förtvifla vi icke om en människas frälsning, så länge nådens tid varar.

Herren tilltalade Sakkeus. Han hade funnit det förlorade fåret. Sakkeus ville se Jesus; Jesus såg honom. "Skynda dig ned, ty i dag måste jag stanna i ditt hus", voro de ord,

som han fick höra, och som gjorde honom så lycklig. Jag *måste,* sade Jesus. Det var den sökande kärlekens måste. Tullnären fick oändligt mera, än hvad han hade vågat hoppas. "Den som söker, han finner", är Jesu löftesord till oss, och vi skola finna oändligt mera, än hvad vi våga ana. *I ditt hus* — säg, får Jesus inkomma dit? Sakkeus "skyndade sig ned och mottog honom med glädje". Huru besvarar du Jesu kärleksfulla anhållan att få inkomma i ditt hjärta och i ditt hem?

Det var festligt i Sakkei ståtliga hus, men en sådan fest, som man firade denna gång, hade han aldrig förr firat. De gamla bekanta gästerna torde hafva varit där, men där var en, som aldrig varit där förr, som allas ögon voro riktade emot, och hvars ord alla lyssnade till. Och Jesus var glad att få vara där. Nog visste han, att fariséerna stodo knorrande utanför, så nära de kunde komma utan att förorena sig, för det att han "gått in att gästa hos en syndig man", men det var han obekymrad om. Här var det väckelsemöte, här försiggick en sann omvändelse. Sakkeus står upp vid bordet för att hålla, icke ett skåltal, utan för att aflägga en öppen och ärlig syndabekännelse. Sin ångers uppriktighet ådagalade han med sin bekännelse, att han icke ville behålla några orätt bekomna penningar, utan återbetala dem med 400 procents intresse, och att han dessutom afskilde hälften af sin rättmätiga egendom för de fattiga. Men blef han icke mycket fattigare genom att mottaga Jesus i sitt hem? Nej, då först blef han riktigt rik. "I dag har frälsning vederfarits detta hus", sade Jesus. Han fick oändligt mera, än hvad han gaf. Här ha vi, käre läsare, en sann omvändelsehistoria framställd för oss, och inför den må vi pröfva oss. Då vi komma nära Jesus, framstår vårt syndalif i all dess vederstygglighet, men hos honom finna vi ock frälsning och därmed sann lycka. Förlorad, sökt och funnen; är det vår historia?

Tredje Söndagen efter Trettondagen.

Jesus i Petri hus.

Han tog på sig våra skröpligheter, och våra sjukdomar bar han. Matt. 8: 17.

Förliden söndag gjorde vi i vår betraktelse ett besök i en rik mans i Jeriko hus; i dag besöka vi ett ringa hem i Kapernaum, aposteln Petri hem. Och äfven här skola vi få se, huru Jesus förklarar sin nåd och sin makt. Petrus hade alltså ett godt hem, äfven om det var ringa. Han var gift, hvilket stämplar en af den påfviska kyrkans kardinalläror såsom osanning. Han förde, enligt Pauli vittnesbörd, sin hustru med sig på sina missionsresor. 1 Kor. 9: 5. Traditionen gifver henne namnet Perpetua. Den låter ock Petrus följa henne till martyrdöden, som hon led i Rom. Detta är den enda gången, som det berättas, att Jesus var i någon af sina lärjungars hem. De flesta af dem voro, såsom han var, fattiga.

Och att Jesus gick med glädje in i detta hem, därom kunna vi vara öfvertygade. Han visste ju, att han var välkommen, och att det existerade ett särskildt behof af hans närvaro där. Och huru högt skattar icke Jesus att finna öppna hjärtan. Jesus vill komma in i våra hem, och får han det, så medför han stora välsignelser. Med honom följa ock höga osynliga gäster, hvilkas uppgift det är att tjäna dem, som älska Jesus och genom honom ärfva salighet. Har Jesus fått inkomma i ditt hem och i ditt hjärta?

Jesus möttes af sjukdom och nöd i Petri hus. Lärjungens svärmoder låg sjuk i den förfärliga tyfusfebern. Och det finnes väl icke något hem, i hvilket sjukdom och nöd icke gästa någon gång. De finna vägen till den rikes palats så-

väl som till den fattiges hydda. Likvagnen stannar vid de rikas dörrar såväl som vid de fattigas. Sjukdomen är riktigt demokratisk: den har intet anseende till person, och den är alls icke mildare mot den rike och lärde, än hvad den är mot den fattige och okunnige. Det är därför, att alla äro syndare, och därför äro alla lika underkastade dödens välde.

Under det Jesus var i Petri hus, blef det en samlingsplats för alla slags sjuklingar. Och ibland de sjuka och elända rörde sig ju Frälsaren förnämligast under sin vistelse här på jorden. Han var deras tillflykt. Det är ju ock han, som sedan gjort så mycket för att lindra lidandet och borttaga dess bitterhet. Äfven olyckliga "besatta" personer kommo till honom. Det var människor, öfver hvilka djäfvulen hade fått en särdeles stor makt. Gud tillät satan att på detta sätt uppenbara sin makt, särskildt då när "kvinnans säd" var kommen för att krossa den och för att gifva sin Son tillfälle att åskådliggöra sin makt äfven öfver den onda andevärlden. Och om vi nu icke hafva sådana besatta ibland oss, som dem som evangelium talar om, så är det dock så mycket själslidande bland människorna. Det är den förskräckliga tungsintheten, som så ofta för sina offer in i vansinnets mörka natt. Huru förskräcklig är icke den sjukdomen. Och likasom det existerar en nära förbindelse mellan kroppen och själen, så är det många sjukdomar, där det är svårt att afgöra, om de äro kropps- eller själssjukdomar. Det mänskliga lidandets gåta — hvem kan lösa den? Vi få dock tro, att det finns ett högt mål äfven för lidandet.

Det gaf Jesus tillfälle att förklara sin kärlek och makt. Han ställde sig i det närmaste förhållande till det mänskliga lidandet. Han åsåg det icke blott såsom en sympatiserande vän, utan "han bar vår krankhet och lade på sig vår sveda". I allt är Jesus den deltagande vännen, och huru dyr är han

icke såsom sådan för oss. Och från hans deltagande kärlek är det som all människovänlig verksamhet utgått.

Jesus hjälpte Petri svärmor. "Han rörde vid hennes hand, och febern öfvergaf henne." Här var ett ingripande i den mänskliga nöden af den gudomliga allmakten, och för denna makt måste den förskräckliga tyfusfebern, som kräft så otaliga offer, vika. Han fick icke heller lämna efter sig den sedvanliga mattheten, ty "hon stod genast upp och tjänade dem". "Och alla sjuka botade han." Petri hus blef ett namnkunnigt sjukhus, och i det var den store läkaren verksam. Och hvad som för oss är glädjande att veta är, att han är ännu samme kärleksfulle läkare. Han frälsar oss från synden, och han skall slutligen förlossa de sina från all nöd. Kom ihåg det, du lidande vän! Jesus bar din krankhet, och han skall en gång utplåna alla syndafallets följder äfven från din kropp. Han har förlossat icke blott din själ, utan äfven din kropp. Våra kroppar skola en gång blifva lika Jesu förhärligade kropp. Lyckliga vi, som våga tro det!

Den, som Jesus får tjäna, tjänar honom i tacksam kärlek. Så gjorde Petri svärmoder, och så göra alla, som fått erfara hans kärlek. Och emedan de hafva vilja att tjäna honom, skola ock tillfällen erbjudas dem därtill.

Fjärde Söndagen efter Trettondagen.

Herren Jesus och vår nöd.

Varen vid godt mod, det är jag, rädens icke. Matt. 14: 27.

Det berättas i vår sköna högmässotext, att "Jesus nödgade sina lärjungar att stiga i båten och fara före honom till andra stranden". Men det tycktes, som om lärjungarna, genom att följa Jesu anvisning, utsatts för lifsfara. Midt i natten, under det de voro midt på sjön, uppstod en förfärlig storm. I

denna nöd hade Jesus fört dem! Och under det de kämpade för att rädda sina lif, var Jesus "på berget afsides för att bedja". Men hade lärjungarna rätt känt sin bedjande Herre, så hade de icke behöft frukta. Där på berget utkämpade den store bedjaren en för dem och hela världen betydelsefull strid. Det gällde att rädda lärjungarna och alla människor från en större nöd än den, som något haf kunde hota med. Och det veta vi, att hade icke Jesus kommit för att bedja, lida och dö för oss, så hade intet kunnat rädda oss från eldens helvete.

Öfver till den andra stranden — det är äfven vår lösen. Och hvilka stormar är det icke på tidens upprörda haf. Nödrop höjas mot skyn. Förefaller det oss icke ofta, som om vi skulle uppslukas af bedröfvelsernas och motgångarnas skummande vågor? Men det är vår tröst, att Jesus beder för oss. Han skall ock på tid och på sätt, som han anser lämpligast, förklara sig vara vår hjälpare.

Men vår högmässotext visar oss, att där Jesus icke är, där är nöd. Lärjungarna voro stadda i lifsfara, och den, som ensam kunde hjälpa, var borta. Och om detta är sakläget för Guds barn, så är det mycket mera så för dem, som icke tro på Gud. Det att de icke sörja öfver sina synder och bekymra sig om sina odödliga själars väl, befriar dem icke från oro och nöd. De ogudaktiga hafva icke alltid glada dagar. Hos dem finner man vanligen den största nöd. Och den är särskildt bitter, därför att den är hopplös. De känna icke honom, som kan hjälpa i nöden, och som kan beröfva sorgen dess bitterhet. Huru dystert, huru hopplöst är icke de otrognas dödsläger. Afundas icke de ogudaktigas glädje, den är icke verklig, den är låtsad. Den är blott en mask, som döljer ett ansikte, hvars drag förråda sorg och oro.

Men vi söka icke dölja, att äfven de troende måste "genom mycken bedröfvelse ingå i Guds rike". Deras lif är som en besvärlig resa. Ofta råka de i nöd, och det sker ofta då, när

de tro sig bokstafligen efterfölja Jesu föreskrifter. Och då Jesus bäst behöfs, förefaller han vara långt borta. De ropa, de bedja, men det förefaller dem, som om det icke vore någon Gud, som hör deras bön. Men, du bedröfvade, ser du den store bedjaren, som där på berget under nattens timmar kämpar med sin Gud? Betrakta honom! För *dig* beder han, om din själ kämpar han.

Och hvarhelst nödställda Jesu lärjungar finnas, där är Jesus. När nöden var som störst, infann sig Jesus hos sina lärjungar. Han dröjde, men han kom icke för sent. Och ännu är det sant, att lika visst som han aldrig kommer för tidigt, så kommer han heller aldrig för sent. Marta och Maria trodde, att Jesus hade kommit för sent, men de fingo på ett härligt sätt erfara, att han kom just i den rätta tiden. Dröjer Jesus med att, på sätt som du önskar, hjälpa dig, så skall du snart få klart för dig, hvarför han gör det.

Jesu ankomst till sina lärjungar förökade först deras oro, ja, förvandlade den till en dödlig ångest. "De ropade af räddhåga." Hvad de sågo kunde icke vara annat än en olycksbådande vålnad. Men öfver stormens tjutande och vågornas brus hördes en för dem bekant röst. "Varen vid godt mod; det är jag, rädens icke", sade den dem. Nu blef allt väl; nu byttes fruktan i glädje. Det var Jesus. För naturens konung fingo böljorna tjäna såsom ett golf. Han "näpser" vind och vågor, som en moder tystar sina stojande barn. Och han, som härskar öfver naturkrafterna, kan ock gifva det oroliga hjärtat frid.

Det är jag — hör du detta ord? Behöfver du en Frälsare, en vän, som du kan lita på, en säker grund för ditt evighetshopp, en hjälpare i all nöd, en tillflykt i döden och en försvarare i domen, så svarar dig Jesus: *Det är jag.* Ja, o Jesus, du är det; evigt prisadt vare ditt namn!

Och hvarest Jesus är, där är det ingen nöd. Det fingo lär-

jungarna erfara. Nu vågade sig Petrus ut på vattnet. Och det gick bra för honom, till dess han tillät fruktan för böljorna intaga hjärtat. Då började han sjunka. Men äfven då var ingen verklig nöd på färde, fastän han trodde det. Jesu hand fattade honom. Och med sin Petrus steg Jesus upp i båten. Nu blef det lugnt och stilla, och snart ligga alla som voro på båten tillbedjande för Jesu fötter, uttalande den stora bekännelsen: "Visserligen är du Guds Son". Snart var ock båten vid stranden, där Jesus omgafs af sjuka, som sökte och erhöllo hjälp hos honom.

Vår seglats öfver tidens haf må vara stormig, men med Jesus i vårt sällskap skola vi komma lyckligt fram. Snart kämpar sig vår farkost genom de sista bränningarna och inlöper i himmelens sälla hamn. Där omstrålas vi af Guds härlighet, där höra vi änglasången, där mötas vi af "de kära, som förut gått hem". Det är Guds stad, de frälstas boning, och den staden, där alla tårar äro torkade och alla sår läkta, blir vårt evighetshem.

"Ack, hur skönt att hafva lefvat,
ack, hur skönt att kunna dö!
Tiden, lik en stormig sjö
bakom den, som seglen refvat,
brusar fjärran mer och mer,
då han himlastranden ser."

Femte Söndagen efter Trettondagen

Mark. 4: 26—29.

Denna sköna text har till mål att styrka oss i vår tro på Guds ords inneboende kraft, och den gifver oss anledning att särskildt betrakta huru detta ord är *lifvets säd.*

Det Guds rike, som här talas om, är det, som Jesus kom hit till jorden för att grundlägga, och som växte så förunder-

ligt genom Andens kraft. Det är Kristi kyrka på jorden, som sluter inom sig alla på Jesus troende. Och att med säden här åsyftas lefvande Guds ord, är påtagligt, och hvad som Jesus särskildt betonar är denna säds inneboende lif, ett lif, som har kraft att växa och utveckla sig till mognad. Huru förunderlig är icke säden! Dess utseende är ringa och oansenligt, men i den finnes ett af Gud nedlagdt lif och egenskaper, som kunna nära och uppehålla människornas lekamliga lif. Så aktas Guds ord ringa af många människor, men det är lif och gifver lif samt vidmakthåller och närer det lif, som det uppväcker.

Säden kastas af såningsmannen på ett, såsom man tycker, vårdslöst sätt i jorden och nedmyllas däri. Och där försiggår ett underverk, hvars storhet vi icke uppskatta, emedan det är så alldagligt. I jorden ruttnar sädeskornet, och för den oinvigde skulle det innebära dess undergång. Men just då det på så sätt upplöses, visar det sig, att det var i besittning af lif.

Människohjärtat är den "jord", i hvilken Guds ord sås, och därför beror det på hjärtats beskaffenhet, hvad skörden skall blifva. Icke så att förstå, som jorden, hjärtat, skulle hafva lif eller kunna gifva lif. Med ordet nedlägges lifvet i hjärtat, och sedan beror det på om Guds Ande får verka på detta hjärta, så att detta lif kan få utveckla sig. Får det ske, så blir det en ny födelse och en andlig växtlighet. Hurudan jordmån erbjuda våra hjärtan för Guds ords utsäde? Ty det må vi veta, att på samma gång som människan, varande andligen död, icke kan gifva sig själf lif, så kan hon dock med sitt förhållande hindra Guds Andes verkan. Genom Guds Andes verkan medelst ordet försättes människan i ett sådant tillstånd, att hon får afgöra sitt eviga väl eller ve. Hon kan hörsamma ordet och blifva frälst eller förhärda sig däremot och förtappas.

Beaktansvärdt är det, att liknelsen, som utgör vår text, säger, att såningsmannen, sedan han utsått sin säd, "sofver och står upp natt och dag", och att sedan "säden går upp och växer, han vet icke själf huru", v. 27. Därmed angifver han både predikanternas kallelse och deras förmågas begränsning. De äro kallade att medelst undervisning och predikan utså ordet i människors hjärtan, men då det gäller ordets verkan, så kunna de intet göra från eller till. Då beror det på sädens inneboende lifskraft och jordmånen, människohjärtat, om det skall blifva frukt eller ej. Detta må vi aktgifva på. Mycken okunnighet förekommer i detta afseende på det andliga området, som åstadkommer stor skada. Man lägger större vikt på såningsmännens, predikanternas, förmåga än på Guds ord, och därför tillskrifves vissa människor större förtjänst, än hvad som tillkommer dem. Därigenom ärar man människor och icke Gud och lägger större vikt vid människors gåfvor än vid lefvande Guds ord. Och så upphöjer man dessa annonserade predikanter och nedsätter och orätt bedömer trogna och ödmjuka Herrens tjänare. Må vi, käre läsare, icke glömma, att då våra pastorer troget utsått Guds ord i våra hjärtan, sträcker sig icke deras kallelse längre; sedan beror det på ordets kraft och våra hjärtan, hvad frukten skall blifva.

"Säden går upp och växer, han vet icke själf huru." Jordbrukaren förstår icke, huru den säd, han utkastar i jorden, där den förruttnar, kan växa upp. Han förstår icke lifvets hemlighet, och hvem gör det? De djupsinnigaste vetenskapsmän stå undrande och frågande inför det problemet. Hvem kan se och fatta det inneboende lifvet i Guds ord? Vi se dock dess yttringar, och det får tillfredsställa oss. Af sig själf bär jorden frukt, först brodd, sedan ax, sedan fullbildadt hvete i axet", v. 28. Ordet pånyttföder, helgar och förnyar människan, och vi se den stora verkligheten: "födda på nytt,

icke af förgängligt, utan af oförgängligt säde, genom lefvande Guds ord, som förblifver evinnerligen", 1 Petr. 1: 23. "Efter sin vilja har han födt oss genom sanningens ord", Jak. 1: 18. Öfver detta må de fröjda sig, som hafva denna lefvande säd i sina hjärtan, och särskildt de, hvilkas kallelse det är att utså denna säd. Många hafva förlorat tron på Guds ords säd och utså mänskliga villomeningar, men de skola blott få skörda ogräs af sitt utsäde. Andra oroa sig onödigt, då de icke märka, att deras utsäde bär frukt så fort, som de önska, och falla ofta för frestelsen att med mänskliga åtgärder söka befrämja växtligheten. Må vi förtrösta på Herrens ords kraft, så att följande Herrens ord må besannas på oss: "Se, åkermannen väntar efter jordens dyrbara frukt och är tålig därvid, tills han får höstregn och vårregn", Jak. 5: 7. Vår oro påskyndar icke växten.

"När frukten erbjuder sig, strax låter han lien gå, ty skördetiden är för handen", v. 29. Säden skall mogna. Den ena människan mognar fortare för himmelen än den andra, men mognandet pågår, om vi nära våra själar med lefvande Guds ord. Och skördens Herre skall vårda sin säd. När hans tid kommer, skall han inbärga den i sin lada i himmelen. Där skall den i Guds rike för människor ofta dolda växtligheten blifva uppenbar. Det är glädje i skördetiden för jordbrukaren, då han får inhösta frukterna af sitt arbete och sin möda. Och vi välkomna och välsigna den Guds lie, som en gång skall inhösta oss såsom mognade frukter i härlighetens rike.

Septuagesima.

Luk. 17: 7—10.

Herren har en "vingård", i hvilken han kallar oss alla att arbeta. Med detta mycket sägande ord betecknade han sitt rike, sådant som det framträdde i sin gammaltestamentliga

form. Det utgör ock en beskrifning på den kristna kyrkan. Själf kallar han sig ett vinträd, och då han säger, att de troende äro grenarna, angifver han den nära förbindelse, i hvilken de stå till honom. Och i sin vingård har han ett arbete att utföra, hvilket han kallar oss alla att deltaga uti. Han vill, att vi skola tro på honom för att få våra själar frälsta, men den tro, som frälsar, är verksam i kärlek. Och kärleken måste yttra sig i verksamhet. Vår text gifver oss ock anledning att betrakta ämnet:

Kristi sanna tjänare.

Hvilka äro dessa tjänare? Gud kan göra bruk af alla krafter i himmel och på jord för att verkställa sin vilja, men det är hans anordning, att verksamheten i hans rike skall utföras af människor, som på sina egna hjärtan fått erfara hans frälsande nåd, och som därför med öfvertygelsens kraft kunna vittna om honom med ord och gärningar. Och hafva vi, käre läsare, blifvit lyckliggjorda af denna nåd, så kallar han oss, och däröfver böra vi fröjda oss, ty nog är det saligt att tjäna honom, som vi hafva att tacka för så mycket. Att tjäna honom är en hög ära, och den tjänsten medför välsignelse för detta lifvet och en salig nådelön för evigheten.

Herrens tjänares arbete är ofta mycket mödosamt. Det gäller att arbeta hela dagen, och aftonen skänker dem ofta icke någon hvila. Den tjänare, som omtalas i vår text, kunde tycka, att han fyllt sitt värf för dagen, när han trött kom hem om kvällen efter sitt hårda arbete på fältet; men nej, äfven efter sin hemkomst måste han tjäna sin herre. Arbetstiden är kort, och hvad vi skola utföra i Herrens tjänst, det måste vi göra snart. När lefnadsdagen är slut, då följer, om vi varit trogna tjänare, ljuflig hvila. Men till dess Herren kallar oss till denna hvila, böra vi troget verka på sätt, som han bjuder oss. Då vi känna oss trötta och maktlösa, böra vi söka kraft i umgänget med Gud.

Herrens tjänare få aldrig anse sitt arbete afslutadt. Det framhålles så tydligt i vår text. Alltid är det något, som yrkar på våra ansträngningar. Vi hafva hört många kristna säga: nu skola vi hvila; nu få unga krafter tjäna; men de finna, att overksamhet blir ingen hvila för dem. De hålla på att gräfva ned sitt pund, och det skänker dem ingen tillfredsställelse. Det är en välsignelse att kunna arbeta, och vi hafva alltid ansett, att en stor nåd vederfares dem, som icke behöfva tillbringa för lång tid af sin lefnadsafton i overksamhet. Så lång tiden förefaller, då man vill arbeta och icke kan. Häröfver hafva vi hört många Guds vänner klaga. Därför skola vi aldrig betrakta vårt arbete såsom fullbordadt, utan, så länge vi hafva krafter, tjäna Gud på sätt, som han anvisar.

Och då vi hafva ansträngt oss till det yttersta, få vi alltid ihågkomma, att vi blott gjort vår plikt, och få säga, som Jesus anvisar oss i vår text: "Vi äro onyttiga tjänare; vi hafva gjort hvad vi voro pliktiga att göra." Gud är icke skyldig oss något för hvad vi gjort. Det är vår plikt att tjäna honom, och intet hvad vi kunna göra skänker oss någon förtjänst inför Gud.

Vi måste därför frälsas af idel nåd. Intet hvad vi hafva gjort kan trösta oss i nöden och i döden. Nej, i självfva vårt arbete för Herren finna vi skröplighet och synd. Då någon påminde Nohrborg på hans dödsläger om det myckna goda, som han utfört, sade han: "Skymmen icke bort Kristus för mig. Jag hvilar såsom en ogärningsman på klippan Kristus." Blott i Kristus och hans förtjänst finna våra själar lugn och hvila. Tanken på vårt lif måste förorsaka sorg, ty det kännetecknas af idel synd och elände, och vår yttersta tillflykt blir därför att blifva frälst af idel nåd. Och lyckliga vi, om vi i vår dödsstund kunna bygga vårt evighetshopp på Kristi förtjänst!

Men det att vi äro frälsta af nåd, gör dock icke vårt tjä-

nande betydelselöst. Herren skall icke glömma hvad hans barn göra af kärlek till honom. Icke förvärfvar deras tjänst något, ty då de göra sitt bästa, göra de blott hvad de äro skyldiga att göra, men en nådelön lofvar Herren, och dess storhet bestämmes af den trohet, hvarmed vi förvaltat de pund, han gifvit oss.

Sexagesima.

Det uppdrag, som Jesus gifver de tjänare, som han utsänder.

Skörden är mycken, men arbetarna äro få. Bedjen fördenskull skördens Herre, att han utsänder arbetare till sin skörd. Matt. 9: 37, 38.

"Men när Jesus fick se folkskarorna, varkunnade han sig öfver dem, emedan de voro misshandlade och öfvergifna såsom får, som icke hafva någon herde." Så börjar vår söndags högmässotext. Skönt visa dessa ord, hvad som rörde sig innerst i Jesu hjärta. Detta hjärta var och är fullt af varkunsamhet för de "misshandlade och öfvergifna" människorna. Väl kan man kalla Jesus för den sanna människovännen. Att göra väl, att förbarma sig, det är detta hjärtas innersta lust. Och ingen har såsom han fattat, huru olyckliga människorna hafva blifvit genom synden. De voro i hans omdöme "misshandlade och öfvergifna". Det kanske därmed äfven åsyftas, att detta folks herdar, deras andliga ledare, icke frågade efter dem. De voro legoherdar. De sökte i allt sitt och icke folkets bästa. Men Jesus var och är de öfvergifnas och misshandlades vän. O, att dock alla människor visste, hvilken vän de ha i Jesus! O, att i synnerhet de fattiga och de förtryckta kände det hjärta, som så ömmar för dem! De skulle då fatta, att

Jesus, hans lära och hans kyrka, är hvad de framför allt behöfva.

Ty hvad har icke Jesus gjort för att frälsa oss människor. Nästa söndag skola vi återigen i våra betraktelser börja att följa Jesus på hans marterstråt, och då skall det återigen framställas för oss, huru han af kärlek gick i smärtosam död för att frälsa de förtappade, huru han med priset af sitt dyra blod återlöste dem.

Kristi evigt tillräckliga tillfyllestgörelse är den grundval, på hvilken hans rike och på samma gång vårt evighetshopp är grundadt. På denna grundval skall det ock byggas, till dess den andliga tempelbyggnaden blir fullbordad. Och huru detta byggnadsarbete skall tillgå, därom undervisar oss vår text. Jesus gjorde ock före sin död de nödvändiga förordningarna för hans rikes utbredande efter hans död, och därför utvalde och utsände han sina apostlar. Han har ock instiftat predikoämbetet, nya testamentets ämbete, som predikar försoning; och om än icke predikoämbetet och apostlaämbetet äro i alla detaljer detsamma, så hafva de dock det hufvudsakliga gemensamt. De särskilda föreskrifter, som Jesus gaf sina apostlar, gälla ock i hufvudsak prästerna.

Jesus kallade och utsände sina lärjungar. Och blott de som af honom kallas och utsändas äro hans sanna tjänare. Intet är heller viktigare för en pastor att veta än det, att Öfverherden har kallat och sändt honom. Medvetandet därom är visserligen ägnadt att förödmjuka och att skydda från högmod, men det bör ock kunna skänka frimodighet och tröst. "Det skall man hålla oss för, att vi äro Kristi tjänare", få alla trogna pastorer säga med den store aposteln.

"Gån icke bort på hedningarnas väg, och gån icke in i en samaritisk stad, utan gån hellre till de förlorade fåren af Israels hus", var det första uppdrag, som Jesus gaf sina lärjungar. "Frälsningen är af judarna", och bland dem skulle

de börja sitt arbete. Först när de kallat dem, skulle de fortskrida till Samarien, och sedan satte Jesus "världens ände" såsom den gräns, till hvilken de skulle gå. Så är det Guds vilja, att vi först skola verka bland vårt eget folk. Hemmissionen är vår första uppgift. "De förlorade fåren" bland vårt eget folk skola vi bemöda oss om att återvinna för Herren och hans kyrka. Och i den mån som vi lyckas i detta vårt arbete, skola vi äfven lyckas i vår hednamission så väl som i all annan kristlig verksamhet.

Prediken och sägen: Himmelriket är nära. Det var det höga uppdraget, som lärjungarna erhöllo, och till sina dödsdagar sökte de att fullgöra det. Det är genom evangelii predikan, som själar skola frälsas och Guds rike uppbyggas. En pastor har många bestyr, men hans viktigaste uppgift är dock att predika Guds ord. Denna predikan har kraft att väcka samvetet, att upplysa förståndet och att skänka hjärtat frid. Må icke pastorn så upptagas af alla möjliga ärenden, att han icke får ägna predikan den omsorg, som han bör. Intet kan ersätta predikan. Intet kan som den sammanhålla och uppbygga en församling.

Jesus undervisar sina lärjungar om att de, på samma gång som de icke böra sträfva efter att samla jordiska ägodelar, dock skola genom sitt arbete erhålla ett anständigt underhåll. Bland de faror, som trogna pastorer bedja Gud om att blifva befriade från, är *girigheten* icke den minsta. Denna synd är alltid vederstygglig, men den är i synnerhet så, då den förefinnes hos en präst. En girig präst — hvilken stående förnekelse är icke han både af sin kallelse och af sin Frälsare.

Men en pastor har dock fått den försäkran af sin Herre, att hans ämbete skall tillföra honom ett anständigt underhåll. "Arbetaren är värd sin mat." Och om icke de, som han offrar sina kropps- och själskrafter för, vilja bereda honom ett anständigt underhåll, därest de kunna det, så skall Herren taga

sina tjänare ifrån dem, och därmed drabbar dem en förfärlig dom.

Med budskap om frid och välsignelse skola Jesu tjänare komma till folket. Och detta budskap skänker hvad det förkunnar, därest det finnes mottagliga hjärtan. Herren själf kommer tillsammans med sina tjänare, och den som mottager tjänaren, han mottager ock Herren.

Men ifall icke tjänarna blifva mottagna, hvad då? Jo, då hafva de följande instruktion: "Gån ut ur det huset eller den staden och skudden stoftet af edra fötter. Sannerligen säger jag eder: För Sodoms och Gomorras land skall det vara drägligare på domedag än för den staden." Må detta allvarsord väcka till besinning! Herren skall vara sina tjänares försvarare. Ingen större dom kan här i tiden drabba människan, än att han tager sina tjänare från dem.

Fastlagssöndagen.

Mark. 10: 32—45.

Välkommen åter, fastlagstid, med ditt dyrbara budskap! Evige Fader, tack, att du, för att kunna skona oss, icke skonade din egen Son! Tack, käre Frälsare, för det att du kom och gaf ditt lif till återlösning för oss alla! Helige Ande, öppna för oss portarna till Jesu lidandes helgedom!

En behaglig nådens tid inringes åter för oss. Kommen och låtom oss betrakta den största kärlek, som har uppenbarats i himmel och på jord, en kärlek, som vi äro föremål för! Kommen och läsen, huru förskräcklig synden är, men ock huru Jesus har förvärfvat oss frälsning! Såsom en öfverskrift till vår text kunna vi sätta: *Frälsningsvägen,* och så bedja vi Gud, att han må nådigt uppenbara denna väg för oss.

Denna färlsningsväg har Jesus öppnat för oss. Det gjorde

han, då han iklädde sig syndigt kötts liknelse. Det gjorde han, då han frivilligt åtog sig att försona våra synder, ett verk, som han så härligt utförde. Han förutsade för sina lärjungar, hvad som skulle vederfaras honom i Jerusalem. Han såg korset, mot hvilket han vandrade. Men han ryggade icke tillbaka. *Frivilligt* åtog han sig att erlägga hvad Guds rättfärdighet kräfde för syndares frälsning. Och frivilligt begångna synder kunde blott af ett frivilligt gifvet offer försonas. Att gifva detta offer, därtill drefs han af sin obeskrifliga kärlek och Guds vilja. Det var intet fiendens "måste", som dref honom. Nej, han visste, att om syndare skulle skonas, kunde han icke skona sig själf. Därför gaf han sitt lif till en lösepenning, v. 45. Gif akt på dessa Jesu ord: "Gifva sitt lif till en lösen för många." Det var från våra synder och dess dom och förbannelse, som han återlöste oss, och lösepenningen var hans lif. Hvem fick lösepenningen? Det var inför Gud, som Gud frambar sig såsom ett offer. Inför Gud framburos alla af Gud själf anbefallda offer, och Kristus har offrat sig själf åt Gud. Men då han gjorde det, frambar han en evigt tillräcklig lösepenning. Därpå kunna vi tryggt bygga vårt frälsningshopp.

Men vår text undervisar oss ock om *vår vandring på frälsningsvägen.* Hafva vi genom sann bättring och tro ingått på den vägen? Bättringen är en nödvändig förutsättning för den frälsande tron. Till bättring manar oss allt Guds ord och i synnerhet det, som handlar om Kristi lidande. Intet kan gifva oss en så klar åskådning om huru förskräcklig synden är, som hvad Kristi lidande kan. Det lidandet har bevekt otaliga till bättring; må det äfven göra detsamma med oss! Men intet kan heller bättre väcka och nära tron än talet om Jesu lidande. I detta lidande, som är vår frälsningsgrund, finna vi svaret på vårt hjärtas kväljande frågor. "En blick på den korsfäste lifvet mig ger", sjunga vi. Ordet upp-

manar oss att se på "Guds Lamm, som borttager världens synd". Jesus, han som "led korset och icke aktade smälek", är "trons begynnare och fullkomnare".

Men vår vandring på frälsningens väg innebär, *att vi vandra i Jesu efterföljd.* Af Jesu ödmjukhet lära vi ödmjukhet. Vi böra icke fara efter jordisk ära. Se, hvad Jesus fick här på jorden! Se, hvad hans apostlar fingo utstå! Sebedei söner fingo på sin anhållan om särskilda äreplatser i Guds rike ett svar, som väl var ägnadt att mana dem till ödmjukhet. Jesus frågade dem, om de voro villiga att i hans efterföljd vandra på det bittra lidandets väg, och härpå svarade de ja, utan att de dock anade, huru mycket Herrens fråga innebar. Och Herren försäkrade dem, att deras tro på och bekännelse af honom skulle tillföra dem bittert lidande. Alla äro vi ock kallade att vandra på lidandets väg i Jesu efterföljd. Den vägen är motbjudande för det naturliga sinnet, men den är hälsosam för själen och leder till det rätta målet.

Frälsningens väg leder till härlighet. Så var det för Jesus. På hans lidande och död följde hans uppståndelse och himmelsfärd. Trons mål är själens frälsning. De troendes väg må vara törnbeströdd, deras kinder må fuktas af tårar, och med lidande må de vara förtrogna, men himmelen är dock deras slutliga mål. Där skall Guds hand aftorka den sista tåren, och där utbytas smärteropen mot ett evigt jubel.

Första Söndagen i Fastan.

Satans öfvervinnande.

Jag såg satan falla från himmelen såsom en ljungeld. Luk. 10: 18.

De onda andemakterna äro sorgliga verkligheter. Deras makt är oerhördt stor, och i sin verksamhet ledas de af en

fallen öfverängel. Han är den från himmelen fallna "sköna morgonstjärnan". Guds ord beskrifver de onda andemakterna såsom "herradömen", "väldigheter", "världshärskare" o. s. v. Alla dessa namn angifva, att det existerar en *organiserad* ond andemakt, en makt, som har ett bestämdt mål med alla sina sträfvanden: att motstå Gud och alla, som tjäna honom. Denna makts hufvud heter därför djäfvul och satan, hvilket senare namn betyder motståndare. Och på hvilket sorgligt sätt uppenbarar sig icke denna onda andemakts inflytande i världen.

"Men därför uppenbarades Guds Son, att han skulle nederslå djäfvulens gärningar." Och väl oss, att det var en, som kunde upptaga striden med djäfvulen. Det är vår räddning. Och nu skola vi, ledda af vår härliga högmässotext, betrakta huru Jesus har öfvervunnit satan.

1. *Satans öfvervinnande i himmelen.* "Jag såg satan falla från himmelen såsom en ljungeld", sade Jesus. Därmed likasom öppnar Jesus på förlåten och låter oss få en blick in i den för oss hemlighetsfulla andevärlden. Därmed förtäljer han ock, hvad som försiggått i denna värld. Om "striden i himmelen", som här skildras, och som Uppenbarelseboken omnämner såsom en "stor strid", veta vi ju icke mycket, men nog gällde den mycket. Det var nog icke fråga om någonting mindre än att störta Gud. Men "hvem är som Gud!" var öfverängelns fältrop, då han stridde med och öfvervann den fallne och upproriske änglafursten.

Det är nog ock till detta fall i änglavärlden, som vi hänvisas, då vi söka efter det ondas upphof. Äfven i den världen försiggick en *pröfning,* ty Gud vill icke heller af änglar hafva något annat än en fri kärlek. Många föllo, ledda af en af andevärldens stora furstar. Andra bestodo i frestelsen, och de kommo därigenom i ett sådant tillstånd, att de icke nu kunna synda.

2. *Satans öfvervinnande här på jorden.* Hit nedsteg han, och här förnyades striden mot Gud. Här hade Gud skapat lyckliga människor, som dock sattes i ett tillstånd, i hvilket de påkallades att fullkomna sin lycka genom att öfvervinna frestelsen och af fri vilja älska Gud. Nu uppträdde satan med sin lockelse, och syndafallet blef följden. Men här fortsättes ock striden. Människan syndade, men hon blef icke synden personifierad; hon blef icke en djäfvul; synden blef icke hennes väsen, utan kom som en frestelse för henne utifrån, och därför kan hon frälsas. Men det är denna möjlighet, som satan söker att motarbeta.

Här på jorden upptog Jesus striden mot satan, som Gud redan vid syndafallet hade förutsagt skulle komma att utkämpas. Djäfvulens makt öfver människan hade en på Guds rättfärdighet grundad makt, och den måste Jesus beröfva honom. Det gjorde han ock med sin försoningsdöd. Med sin vid korset naglade fot krossade han "ormens hufvud", d. ä. den makt, som djäfvulen hade öfver människorna.

Striden med satan om människorna fortsättes sedan medelst Andens verksamhet i människornas hjärtan. Genom omvändelsen utkastas djäfvulen från människan. Han fortsätter väl med att fresta, men hans makt är bruten. Den rättfärdiggjorde är ett Guds barn, och hans största fröjd är, icke att utdrifva djäflar från andra, utan att hans namn är skrifvet i himmelen. Vårt fröjdeämne, käre läsare, är icke något, som vi göra, utan det som Gud gjort med oss. Vi måste taga oss till vara för högmod. Det var den synden, som störtade djäfvulen, och med den söker han störta oss. Hållas icke vi själfva i ödmjukhet, så kan det gå så illa, att den onda ande, som vi utdrifva från andra, tager sin boning i våra hjärtan.

Jesus lofvade sina lärjungar, att han skulle gifva dem kraft "att trampa på ormar och skorpioner, och öfver all fiendens

kraft". Här är fråga om alla våra andliga fiender, som söka vår undergång. I Jesu namn skola vi öfvervinna dem.

3. *Satans slutliga utkastande.* Det skall ske vid Guds rikes fulländning, Upp. 20: 10. Därmed slutar striden mellan det goda och det onda. Satans evighetshem blir eldens gehenna. Med honom skola ock alla de förkastas, som gjort gemensam sak med honom.

Men de rättfärdiga skola sjunga om seger i de rättfärdigas hyddor. Där skall ingen frestas till synd, och vi skola icke heller blifva mottagliga för frestelser. Sargade af synden, som vi ofta äro, uttröttade af jordelifvets strider och bekymmer längta vi efter den dag, då syndafallets alla spår skola varda utplånade från våra både kroppar och själar. Och

"det kommer allt för den, som funnit vägen,
för den i Kristus här all sällhet fann."

Andra Söndagen i Fastan.

Striden mellan tron och otron i världen.

Om du kan göra något, så varkunna dig öfver oss och hjälp oss. Då sade Jesus till honom: "Om du kan" — allt kan ske för den som tror. Och strax ropade piltens fader under tårar och sade: Jag tror; hjälp min otro. Mark. 9: 22—24.

Tron och otron äro de största makter, som härska här i världen. Och dessa makter äro i ständig strid med hvarandra. Hela världen är skådeplatsen för denna strid. Otron framträder i många skepnader, än i form af kropps- och självsmördande laster och än i form af förnekelser, men alltid afser den att motstå Gud och att hindra hans verksamhet för människors frälsning. Människohjärtat, en värld i minatyr, är ett sådant stridsfält, och om dess besittning strida tron och otron. Och ingen förnekar, att icke otron är en mycket stor

makt, och att den utför ett hemskt och ödeläggande arbete bland människorna.

Men tron är ock verksam. Den är en af många ringaktad makt, och dock har ingen makt utfört så mycket godt och sådana storverk som den. Den är ock den enda makt, som kan bjuda otron spetsen. Alltsedan syndafallet har ock emellan dessa makter varit en oaflåten strid, och den skall fortsätta så länge världen står, eller till dess det godas seger öfver det onda blifvit fullkomnad.

Våra textord beskrifva ett förfärligt elände, men den bild, som de framställa, är en bild af en söndersliten värld, i hvilken dock Jesus uppenbarar sig.

Texten för oss i våra betraktelser till Tabor. Ett af Palestinas skönaste landskap, belyst af morgonsolens första strålar, utbreder sig för oss. Det sköna bergets krön hade ock nyss varit omstråladt af ett sken från Guds tron, och himmel och jord hade där på ett särskildt sätt förenats. Men hvilken skapelsens lifssång är det, som icke blifver förstörd af syndens disharmoni? Så äfven här. Fienden triumferar, och Jesu lärjungar äro förlägna. Den sjuke gossens fader hade i sin nöd sökt Mästaren och icke funnit honom; nu sökte han hjälp af de nio lärjungarna, som ju Herren hade tillsagt: "Gören de sjuka helbrägda, utdrifven djäflar." Nu försökte de att förvandla faderns sorg i glädje, men de misslyckades. De kanske hade blifvit klenmodiga genom Jesu förkunnande af sitt lidande eller försagda genom anblicken af den besattes elände. Djäfvulen vek icke. Och de skriftlärda försummade icke tillfället att göra Mästaren ansvarig för lärjungarnas vanmakt. Där voro mäktiga fiender på den ena sidan, nedslagna vänner på den andra, och midt emellan dem den olycklige besatte.

Är icke detta en bild af hvad som i alla tider och icke minst i vår tid förekommer i världen? Alltid strider mörkrets rike

mot ljusets, och alltid äro meningarna delade i frågan, om Jesus är den ende öfvervinnaren af mörkrets makt. Många förneka det, Jesu lärjungar tro det, och många äro ovissa. Äfven nu söka Jesu vänner att verka Guds verk, men ofta synes det, som om de misslyckades. Och Herren döljer sig. Världen upptäcker vår svaghet, och så tillskrifver den både oss och Mästaren vanmakt. Misstroende, ondska och hån tilltaga ständigt, och under tiden är världen dödssjuk. Och striden, som berör den oroliga världen och så många hjärtan, slutar icke, förrän Herren uppenbarar sig.

Och Jesus uppenbarar sig. I helt olika ställning fann han de skriftlärda, lärjungarna och den sjukes fader. Huru bemöter han nu dessa? Nedkommen från förklaringsberget, hvarest han i fullt mått njöt af umgänget med himmelen, kände han nog i kretsen af dessa otrogna en innerlig längtan efter fadershusets frid. "O, du otrogna släkte! Huru länge skall jag då fördraga eder?" v. 19. Men huru trösterikt klinga dock icke orden: "Fören honom till mig."

Så uppträder Jesus ännu i den stridande mänskligheten för att hjälpa. Och hvad skulle det blifva af världen, om icke Jesus vore verksam i den? Och hvad af hans lärjungar? Han behåller fältet, äfven om hans lärjungar måste rymma det. Ännu säger han med afseende på alla sjuka och nödlidande: *Fören dem till mig.*

Våra textord framställa vidare för oss *den ängsliga själen, som dock Jesus bönhör.* För alla tider skall vår text förblifva en historia om en själ, som kringdrifves af ångest och tvifvel. Huru mycket hade icke fadern hoppats, men huru djupt besviken kände han sig icke. Nu säger han till Jesus: "Förmår du något, så varkunna dig öfver oss och hjälp oss." Och då Herren framställde villkoret, på hvilket han kunde hjälpas, utbrast han: "Jag tror; hjälp min otro." Han tvifade icke på Herren, utan på sig själf. Känna vi icke igen

oss i denne fader? Vi känna oss dragna till Jesus, och dock är det så mycket som afhåller oss. Vi äro för otrogna för att våga tala om vår tro, och dock för olyckliga för att vara tillfredsställda med otron. Natten är förbi, men det fulla dagsljuset synes icke. Hjälp min otro! Men detta är en nödvändig strid. Från tvifvel till tro, från tro till åskådande, det är regeln.

Jesus hjälpte den sjuke. Fariséerna bestraffade han hårdt, men till den olycklige fadern hade han blott kärleksfulla ord. På hans: "Jag tror — hjälp!" följde hjälp och frid. Försök, kära själ! Lita på Guds barmhärtighet.

Här i världen pågår *en ständigt växlande strid, i hvilken dock Jesus skall hjälpa.* Den, som klagar öfver sin otro, skall det ske efter hans tro. Herren befallde den onde anden att lämna ynglingen, men i det afgörande ögonblicket synes det, som om det sista sjukdomsanfallet skulle omintetgöra tillfrisknandet, v. 26. Detta var den sista, men svåraste pröfningen för fadern. Satan vredgas aldrig mer än då han vet, att han har blott en liten tid kvar; och den ondes öfvervinnare tillåter mörkret att utveckla all sin makt, på det att ljusets rikes triumf må blifva så mycket härligare. Har du icke märkt, huru det i naturens rike är mörkast just före solens uppgång? När människan på allvar börjar söka sin själs frälsning, då börjar striden på allvar. Och så sker det äfven i stort här i världen. Kristus vinner icke världen utan genom strid. Och ju närmare vi komma vårt himmelska hem, ju mera strid.

Jesus botade den sjuke. Fienderna fingo blygas, och Jesu lärjungar fröjdade sig. I Herrens hand låg afgörandet, och i den handen ligger afgörandet äfven för oss.

Du, som vacklar mellan tro och otro, tag din tillflykt till Jesus! Han kan och vill hjälpa.

Tredje Söndagen i Fastan.

De stora motsatserna mellan Guds rike och djäfvulens rike.

Ack, hvad hafva vi att göra med dig, Jesus af Nasaret? Har du kommit för att fördärfva oss? Jag vet, hvem du är, Guds helige. Luk. 4: 34.

Det var en tid, då det var en ljuflig harmoni på vår jord, då inga skriande motsatser förnummos. Jorden var då de sällas lyckliga boning. Men så inkom synden, denna den yttersta orsaken till all strid och all nöd. På dess grundval upprättade djäfvulen sitt rike här i världen. Men emedan Gud i sin förbarmande kärlek beslöt att för sig och himmelen återvinna de människor, som hade skilt sig från honom, blef här strid, började här tvenne motsatser att bryta sig mot hvarandra. Ty likasom Gud och djäfvulen äro motsatser, så äro deras riken det. Och dessa motsatser framstå på alla områden här i världen. Fromhet och syndalif, rätt och orätt, kärlek och hat äro de motsatser, som skola kulminera i de sista och afgörande motsatserna: himmel och helvete.

Dessa motsatser upprepade sig på ett i ögonen fallande sätt under Jesu uppträdande på vår jord och i synnerhet mot slutet af hans jordiska lif. Evangelierna förtälja oss om hans ständiga strid med de onda andemakterna. Och huru afslöjar sig icke mörkrets rikes art i denna strid. Men från ingendera sidan inlät man sig på några kompromisser. Jesus kände sin fiende och var känd af honom, och därför blef striden afgörande. Och den skall fortsätta här på vår jord, till dess den förts till ett sista afgörande; och i de troendes framtidsperspektiver ingår, att syndens disharmoni skall en dag försvinna från vår jord, som, såsom en följd af förso-

ningen i Jesu blod, skall blifva slutligt renad från syndafallets alla följder.

Betrakta med uppmärksamhet vår evangelietext, käre läsare, och du skall få se de stora motsatserna mellan Guds och djäfvulens riken. Gif akt på Jesu lugna uppträdande äfven i striden med sin fiende. Det var frid, det var harmoni i hans hjärta, och därför kunde han vara lugn äfven inför de förskräckligaste yttringarna af djäfvulens makt. Och, käre läsare, i den mån som vi med barnatro kunna hvila vid vår Frälsare, skola vi få del af detta hans själslugn. Tron på syndernas förlåtelse skänker våra samveten frid. Genom denna tro förenas vi med vår Gud, och denna förening skänker oss sinneslugn i själfva striden. Den gifver oss mod och kraft, den räddar oss från att förlora fattningen, och den skall föra oss till seger. Men låtom oss icke glömma, att det är blott i ett lif i förening med vår Gud, som vi kunna segra i den strid, som vi måste utkämpa för vinnandet af lifvets krona.

Men gif akt på huru vårt evangelium skildrar satans vilda hat. Han hatar Gud, han hatar de fromma, och han hatar och plågar sina offer. På detta senare se vi bevis rundt omkring oss. Först lockar han människorna i synd, och sedan hånler han åt dem i deras nöd. Synden är icke farlig — så säger han till människorna, men då han lyckats binda dem med syndens bojor, då upphör han med att trösta dem, då visar han dem på den afgrund, som gapar vid deras fötter. För att drifva människor till synd kan han t. o. m. tala om huru stor Guds nåd är, för att därmed öfvertyga dem, att det icke är farligt att synda. Han förbidar dock den stund, då han skall tillropa dem: "Det finnes ingen nåd för eder!"

Jo, visst plågar satan ännu sina offer. Se, huru han torterar somliga med afundsjuka, andra med misstankar och åter andra med vemod och dysterhet. Och han har fortplan-

tat sitt vilda hat till de otrogna. Hela deras beteende förråder ett sönderrifvet och olyckligt hjärta, ett hjärta, som icke har någon ankargrund, intet hopp.

Jesu själslugn yttrade sig i själsnärvaro i striden. Han flydde aldrig; han blef aldrig förvirrad. Han kände sin fiendes makt, men vek aldrig från målet: satans nedgörande och vår frälsning.

Umgänget med Jesus skall ock skänka oss själsnärvaro. Detta umgänge stadgar själfva karaktären, likasom det anvisar oss ett bestämdt mål att arbeta för.

Men gif akt på satans förvirring. "Hvad hafva vi att göra med dig?" Han ville icke hafva med Jesus att göra, och dock hatade han honom. Och hans tjänare följa hans föredöme. De bedyra, att de icke vilja hafva med Jesus att göra, och dock kunna de icke undlåta att visa bitter fiendskap mot honom och hans verk. Men satan anade, att Jesus hade att göra med honom, och därför frågar han: "Har du kommit för att fördärfva oss?" Han kände Jesu fot på sin nacke, och det är den foten, som Jesu fiender ännu känna. Och det förvirrar dem. "Jag vet, hvem du är" o. s. v. och dock så olycklig. Här var kunskap, men icke frälsning.

Hos Jesus finnes alltid en barmhärtighetens ande. Han förbarmade sig öfver den olycklige. *Förbarmande kärlek* kan man skrifva öfver hela hans lifsgärning. Icke ens bittert hat kunde hindra honom från att förbarma sig. Och äro vi Jesu sanna vänner, som hafva mottagit barmhärtighet af honom, så måste vi häruti söka att likna Jesus.

Jesus bevisar sig i vår text såsom satans besegrare. Han har fortsatt med att utdrifva honom, och han skall slutligen bortkasta honom för evigt.

Midfastosöndagen.

Vårt andliga lifs ursprung ock näring.

Den som äter mitt kött och dricker mitt blod, han har evigt lif, och jag skall uppväcka honom på den yttersta dagen. Joh. 6: 54.

Vår text är hämtad ur ett af bibelns märkligaste kapitel. I det afslöjar Jesus frälsningens hemligheter, och det gör han med ett allvar, som är nästan förskräckligt. Det, att han allena är Frälsaren, och huru han är det, förtäljer han. Han förtäljer oss ock, hvad sant andligt lif är, samt huru det uppstår och näres. Men härvid framgår det, huru vidt skilda Guds och människors tankar äro, då det gäller vår frälsning. Jesu ord uppväckte harm och förbittring, icke blott bland judarna i allmänhet, utan äfven bland de sjuttio, som dock hade gjort så stora kraftgärningar i Jesu namn. Men hans tal vinner dock genklang i mångas hjärtan. Det lämpar sig för alla allvarliga själar och erbjuder tillfredsställelse för det oroliga hjärtat.

Jesus framställer sitt kött och blod såsom människors mat och dryck och bedyrar, att utan dess ätande och drickande finns det ingen frälsning för syndaren. Här finner du alltså, käre läsare, hvad som är kristendomens inre väsen. För vår frälsning har Jesus offrat sin lekamen och sitt blod. Därmed åskådliggör han ock för oss, hvad vår frälsning kostade. Den kunde icke förskaffas oss genom en allmän Guds amnestiförklaring. Hade den kunnat det, hvarför skulle då Jesus offra sig i blodig död? Nej, vår frälsning är grundad på *försoning*. Och det är visst, att hvad än förnuftet må invända, så är det blott försoningsblodet, som kan befria oss från våra synders skuld. Det är genom sin offerdöd, som Jesus blifvit vår Frälsare.

Men då han benämner sig själf lifvets bröd, så angifver han, hvad han måste utstå för att kunna såsom sådant tillfredsställa våra själsbehof. Hvilka processer måste icke säden genomgå för att kunna såsom bröd tillfredsställa vår kroppsliga hunger. Så måste Jesus utstå det förfärligaste lidande. Han måste i sitt blod släcka den Guds vredes eld, som eljest skulle hafva tärt oss i all evighet. Han led *offerdöden,* den förskräckligaste af alla dödar. Han var det våra och hela världens synd bärande offerlammet, men däför blef ock hans lidande och död ett *godtgörande* för våra synder. Med sin lära upplyser Jesus förståndet och väcker äfven samvetet, men med sitt kött och sitt blod gifver han oss evigt lif. Därmed frälsar han oss.

Men vi böra stanna bedjande och begrundande inför Jesu tillsägelse, att vi skola *äta hans kött* och *dricka hans blod.* De orden säga oss, hvad den frälsande tron är. Den är mer än kunskap; den är ett *tillägnande,* ett delaktiggörande af Jesus. De orden förklara ock för oss den nära förbindelse, i hvilken vi hafva kommit till Jesus. Därför kunna ock de troende triumferande bekänna: "Kristus är mitt lif." I Jesus finna vi, som voro döda i synden, *andligt lif,* och af honom finna vi ock fortsatt näring för detta lif. Det gäller därför för oss, käre läsare, att *förblifva* i Kristus, såsom grenen förblifver i vinträdet. Då skall från honom andliga krafter tillflöda oss. Och vårt andliga lif förblifver sundt och starkt, i den mån som vi ständigt tillägna oss Jesus. O, må våra hjärtan förblifva oskiljaktigt fästade vid honom!

Men vårt andliga lif skall i det *eviga lifvet* finna sin fulla utveckling. Frälsaren bedyrar därför ock: "Den som äter mitt kött och dricker mitt blod, han har evigt lif, och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen." Vi äro frälsta genom tron, och snart skola vi, om Herren får behålla oss i tron, blifva det i det fulla åtnjutandet. Till den frälsning-

ens fullhet längta vi, och mot den sträcka vi oss. Lyckliga vi, som våga hoppas på ett evigt lif!

Föreningen med Kristus innebär icke blott frälsning för våra själar, utan ock för våra kroppar. "Jag skall uppväcka honom på den yttersta dagen", säger Jesus. Äfven våra kroppar har Jesus återlöst, och därför skall han äfven rädda dem från förgängelsen. Och från den kropp, som han framkallar ur grafven, skola alla syndafallets spår vara utplånade. Vår nuvarande förnedringskropp skall, då han återförenas med själen, "vara lik Jesu förhärligade lekamen." Vi tacka Gud för de utsikter, som vi hafva, icke blott för våra själar, utan äfven för våra kroppar.

Men vårt evangelium skildrar det sorgliga förhållandet, att många förargade sig på den frälsningsväg, som Jesus förkunnade, och på grund däraf öfvergåfvo de honom. Och så har det varit i alla tider. Många äro de som taga anstöt af det sätt, på hvilket Jesus vill frälsa, och därför antingen öfvergifva de honom eller söka de framställa en annan bild af honom, än den som evangelium framställer. En Jesusbild framställes därför ofta, som de sant troende icke känna igen.

Men Jesus ändrade icke hvad han sagt, fastän många öfvergåfvo honom. Så få vi icke heller genom eftergifter söka att vinna några. Många gå bort, men församlingen skall öfverlefva dessa förluster. Det heter, att "många gingo bort". Hvart gingo de? Hvad blef det slutligen af dem? Hvad har det blifvit af dem, som af en eller annan orsak lämnat Guds församling?

Men icke alla gingo bort. Åtminstone några funno i Jesu tal ett frälsningens ord. "Icke viljen väl äfven I gå bort?" Hvad svarar du därpå, käre läsare? Vare allas vårt svar: "Herre, till hvem skola vi gå? Du har eviga lifvets ord. Och vi tro och förstå, att du är Kristus, den lefvande Gudens Son."

Femte Söndagen i Fastan.

Antingen — eller.

Joh. 8: 31—45.

Huru länge viljen I halta på båda sidor? 1 Kon. 18: 21.

Denna fråga uttalades af en af Israels största profeter vid ett minnesvärdt tillfälle. Profeten uppmanade det på Karmel samlade folket att bestämma sig, antingen det ville tjäna Gud eller Baal. Antingen — eller, tillropade han det. Men äfven du och jag, kära lärare, uppmanas att bestämma oss antingen helt för eller helt emot Gud. Skola vi tjäna Gud, så vill han hafva hela vårt hjärta. Eljest veta vi, att det är ett utmärkande drag för våra dagars kristendom, att man söker medla mellan Gud och världen. Man önskar å ena sidan putsa upp världsväsendet så mycket som möjligt och å andra sidan taga bort saltet ur kristendomen. Tolerans är ett af vår tids lösensord, men det är icke för dem, som bruka det, hvad ordet innebär. De vilja, att vi skola tolerera det onda, men de vilja alls icke tolerera den sanna kristendomen. Kompromiss — det är ett annat slagord. Man vill sammanjämka allt, men det innebär, att man skall utplåna skillnaden mellan godt och ondt och slå en brygga öfver svalget mellan tro och otro, ja, mellan himmel och helvete. Men Herren erkänner icke något sådant haltande.

Och huru hvarje människa drifves till ett antingen — eller, det se vi i vår högmässotext. Den säger oss, att vi äro antingen Guds barn eller djäfvulens barn. Nog kännes det svårt att bruka ett uttryck sådant som det senare om människor, men då den barmhärtige Frälsaren brukar det, så måste vi göra det. Guds barn — djäfvulens barn, hvilka motsatser. Här beskrifver Jesus två vidt skilda tillstånd, och något

mellantillstånd finnes icke. Vi äro endera, och hvilket, därom må vi allvarligt pröfva oss.

Och hvad det innebär att vara Guds barn, därom undervisar oss Jesus så tydligt i vår text. Det är att förblifva vid Guds ord, att af det lära känna både oss själfva och Gud, att låta det föra oss till en sann bättring och till tro på Jesus samt låta det vara afgörande i alla lifvets frågor.

Han säger vidare, att Guds barn skola benådas med att *förstå* sanningen. Och det är en salig förmån att få en allt djupare inblick i Guds rådsluts hemligheter, att allt innerligare fatta vår salighetsgrunds fasthet och att i Guds ord få mottaga de pålitliga svaren på hjärtats och samvetets många kväljande frågor.

Men de som förstå sanningen, de skola af den *frigöras*. Barnaskapet hos Gud är ett fritt tillstånd. Jesus har gjort oss fria: fria från syndens skuld, så att den icke kan fördöma oss, fria från syndens makt, så att vi icke behöfva vara dess trälar, och fria från människofruktan. Saliga frihet! Men det gäller att vårda den så, att vi hvarken återfalla eller gifva köttet frihet. Det är icke frihet att synda, utan att kunna låta bli att synda.

Våra textord innehålla dock särskildt en beskrifning på hvad det innebär att vara djäfvulens barn. "Den som gör synden, han är syndens träl." Att "göra" synden är att älska den, att försvara den och att förblifva i den. Och den som så gör synden, han är *träl* under densamma. Han må tala om frihet, men han är dock bunden i synden. Hon är herre öfver honom och binder honom med det ena bandet efter det andra. Huru bindes icke människan af de grofva lasterna, då hon börjar att hängifva sig åt dem. Drinkaren må tala om frihet, men huru svårt är det icke för honom att gå förbi krogen. Icke bättre beställdt är det heller med dem,

som hängifva sig åt det finare världsväsendet. Och hvarje medveten synd blir ett nytt band för människan.

Jesus betonar särskildt, huru djäfvulen med lögnen förslafvar sina offer. Han predikar lögn om Gud, om människan, om synden, om tiden och om evigheten. Han framställer en vrångbild af Gud, och han bemödar sig särdeles om att förringa syndens betydelse inför Gud. Lyssna icke till lögnens förföriska stämma!

Vår text skildrar ock, huru detta olyckliga själstillstånd yttrar sig. Se på judarna! De började med att motstå sanningen; deras motstånd öfvergick till hat, och hatet öfvergick till förföljelse. Se, hvilken bitterhet judarna uppenbarade mot Jesus. Och samma bitterhet uppstår ännu i de människors hjärtan, som motstå nåden. Och i detta olyckliga sinnestillstånd ser man ju början till människans förtappelse.

Palmsöndagen.

Hvad är den heliga nattvarden?

Detta är min lekamen — — denna kalk är det nya förbundet i mitt blod. Luk. 22: 19, 20.

Jesus förlänar oss i vårt evangelium en inblick in i det nya förbundets allra heligaste. Världsfrälsarens testamente ligger i denna text uppslaget för våra ögon. Här finna vi, hvad den store, på korset döde testatorn gifvit oss. Nåd öfver all nåd! Hvilket testamente! Hvarför falla vi icke på våra knän och tillbedja? Men som så ofta sker med testamenten här på jorden, så har det ock skett med detta: i stället för att tillgodogöra sig dess förmåner har man bråkat och stridt öfver det, och på så sätt hafva många förlorat detta testamentes välsignelser. Men vi, kära läsare, vilja icke strida om det, i stället vilja vi med tacksamhet mottaga hvad Gud

så nådefullt erbjuder oss. Vi veta, att testatorn tänkte på oss. Och hans testamente är giltigt, ty det är bekräftadt med hans död. Det finnes ingen domstol, som kan häfva det, och det är stadfästadt i himmelen, dit testatorn har ingått. Därför gäller det för oss, och därför vilja vi söka att tillägna oss dess välsignelser, och dem erbjuder testatorn oss i den *nådes-* och *förbundsmåltid,* som han, "den natt då han vardt förrådd", instiftade för sina lärjungar. Ur Herrens egna ord skola vi nu ock söka att finna svaret på frågan: Hvad är den heliga nattvarden?

Den är en åminnelsemåltid. Det förklarade Herren uttryckligt. Då vi mottaga den, skola vi påminna oss Jesu korsdöd. Vi skola framgå till nattvardsbordet med den korsfästes bild för vår själs blickar. Det skall stämma oss till andakt. Den bilden påminner oss, hvad vår frälsning har kostat Jesus; den talar om huru han in i smärtsam offerdöd har älskat oss, och huru dyrt köpta vi äro. Skola vi glömma honom? Det vore trolöst att göra det. Glömma vår Herre, vår Frälsare — nej, det kunna, det vilja vi icke. *Gören detta till min åminnelse,* säger Frälsaren, och så ofta vi kunna, böra vi efterkomma denna uppmaning.

Men nattvarden är vida mera än en åminnelsemåltid, den är ett *nådemedel,* ett *sakrament.* Den innehåller de största verkligheter: *Jesu lekamen och blod.* Så säger han, och på hans ord kunna vi lita. Skuggornas och förebildernas tid var slut med Jesus, ty han kom icke att ersätta gamla förbundets förebilder med nya, utan för att gifva sig själf åt oss. De, som i nattvarden blott se en förebild, ställa sig på gammaltestamentlig ståndpunkt. I och med det välsignade brödet och vinet få vi Jesu lekamen och blod. Och i stället för att fråga, *huru* det är möjligt, så tro vi hvad Herren säger och mottaga hvad han gifver. Icke kunna vi med vårt förstånd fatta Guds uppenbarelse, men hvad vi icke förstå, det tro

vi, och i denna förgängliga värld är hans ord det enda oförgängliga, och på det lita vi. Syndiga och skuldbelastade blicka vi bedjande upp till vår korsfäste Frälsare, och med tacksamhet mottaga vi de stora nådeskatter, som han i nattvarden skänker oss.

Nattvarden är en förbundsmåltid — "det nya förbundet i mitt blod". Genom synden upplöstes vår förening med Gud, och den därigenom uppstående skilsmässan är vår olycka. Nu kom Jesus för att återförena oss med Gud. För att göra det klädde han sig "i syndigt kötts liknelse" och blef vår medlare. Men synden måste borttagas, och det kunde blott ske genom försoning. Och denna försoning vann Jesus med sitt blod. Så säger oss Herrens apostel: *Genom Jesus Kristus hafven I, som fordom voren fjärran, kommit nära genom Kristi blod. Ty han är vår frid, han som af båda har gjort ett och har nedbrutit afskrankningens skiljemur, fiendskapen.* Ef. 2: 13, 14. På Kristi blods värde och kraft grundar sig nu vår förening med Gud.

Men nattvarden är ock för de troende en *föreningsmåltid*, en *kommunion*. Med orden "äta" och "dricka" förtäljer oss Frälsaren, i hvilken innerlig förening vi komma med honom. Vi blifva delaktiggjorda af Kristus, som är lifvets bröd, och som ock borgar för vår saliga uppståndelse. Men denna spis förbinder ock de trogna med hvarandra. De blifva delaktiggjorda af samme Frälsare och lemmar i samma lekamen. Och häruppå grundar sig den sanna kristliga enheten, en enhet, som vi böra söka att befrämja. Ty på samma gång som vi mottaga Jesu lekamen och blod, blifva vi ock delaktiggjorda af hans sinne, och detta sinne yttrar sig i att vi älska hvarandra. Det kristliga lifvet är ett kärlekslif, som börjar här, och som skall fortsätta evigheten igenom.

Långfredagen.

Korset på Golgata.

Och då de kommo till det ställe, som kallas hufvudskalleplats, korsfäste de därstädes honom. Luk. 23: 33.

Till det på Golgata resta korset hafva vi nu följt Jesus på hans marterstråt. Det var målet för hans jordiska bana. Och likasom detta kors kastade sin skugga genom hela gamla förbundets tid, ja, ända till det slutna paradisets port, så stod det ock ständigt för Jesu blickar. Redan vid sin profetiska verksamhets början förutsade han, att han skulle upphöjas på korset, och kort före sin död sade han, att han, upphöjd på korset, skulle blifva alltings medelpunkt, ja, den dragningskraft, som skulle draga alla till sig. Och som vi ofta hafva gjort, samlas vi nu i våra betraktelser omkring detta kors. Ty det är medelpunkten i hela vår trosåskådning. Jesus på korset, han allena, är vår Frälsare och vår tillflykt i alla inre och yttre stormar.

"Där korsfäste de honom." Så beskrifves den största händelse, som timat inom tidens gränser, ja, det för både tid och evighet betydelsefullaste. Och betrakta, käre läsare, hvad som här sker med din Frälsare! Det oerhörda hade inträffat: den oskyldige, den ende syndfrie, som vandrat på vår jord, blef dömd till en missdådares död. Men de, som så dömde honom, visste icke, att de därmed omedvetet fingo bidraga till att fullgöra Guds rådslut. Ty i detta rådslut var det bestämdt, att Jesus skulle dö, men enligt det kunde han blott dö på ett sätt: *såsom de fallnas ställföreträdare.* Hans död skall därför blifva en offer- och försoningsdöd. Kom därför, käre läsare, för att återigen betrakta, hvad Jesus gör och lider för att frälsa din fattiga själ. Se, huru Jesus

pliktar för din synd och blir en förbannelse för att rädda dig från förbannelsen.

På Golgata, omkring korset som där reses, samlas vi i våra betraktelser. Golgata var en afrättsplats, en den afskyvärdaste af alla platser, men huru dyrbar har den icke blifvit för oss. Vi tänka icke på självfva berget och på dess verkliga läge. De lärda hålla på att strida därom, men vi ha det i vår kristna trosåskådning, i våra bekännelseskrifter, i vår härliga psalm- och sånglitteratur. Golgata är den plats, på hvilken Guds Lamm offrades, där försoningens blod göts, där ormens hufvud krossades och där Guds löften fullbordades. Det är en för oss salig plats. Dit fly vi, då syndens bördor trycka oss, dit fly vi undan alla åklagare, och där finna vi en säker tillflyktsort. Där har lifvets källa uppvällt för oss, och det är den plats, där himmelen öppnar sig öfver vår jord.

Jesus korsfäst! Se, huru han fastnaglas vid korset, och se, huru detta kors höjes med dess dyra börda. Där ser du, käre läsare, tidens och evighetens största under. Men "han på korset, han allena" är vår Frälsare. Där utför han sin stora offergärning, där betalar han vår syndaskuld, där sönderrifver han vårt skuldregister, där "utsläpper han med sitt förbundsblod fångarna ur kulan, där intet vatten är." De där fastnaglade händerna hafva öppnat det slutna paradisets portar, de hafva frigjort "den rättfärdiges fångar", de hafva afväpnat våra fiender, och de lade grunden till det nådens rike, som skulle blifva Guds härligaste uppenbarelse. "Han på korset, han allena" är världsbesegraren och den magnet, som skall draga oräkneliga millioner till sig. Där, där han hänger på korset, är han föreningspunkten mellan himmel och jord, ty där blef han för syndare vägen till fadershuset. Se på honom! Se huru han utför sin öfversteprästerliga gärning. Hör hans bön! "Fader, förlåt dem", säger han, och så kan han bedja, som godtgör för dem, för hvilka han

beder. Hör, huru han talar nådens och förlåtelsens ord till den botfärdige missgärningsmannen vid hans sida. Hör hans segerrop: "Det är fullkomnadt." Och se, huru han efter fullbordadt verk seglar in i den lugna hamnen: "Fader, i dina händer befaller jag min ande."

Jesus på korset — han har vunnit våra hjärtan, och han skall vinna millioner. Nu behöfver ingen förtvifla. Han, som hängde på korset, synbarligen hjälplös, kan nu hjälpa i den största nöd. Den djupast sjunkna kan han upplyfta. Nu predika vi den korsfäste Kristus, och den predikan skall uppbygga Guds rike. Den erbjuder oss en grund, på hvilken vi kunna bygga vårt evighetshopp, lika som vi i den finna segerkraft öfver alla fiender och lif i döden. Denna predikan har ock en världsbesegrande kraft. I alla länder och bland alla folk skall korsets banér höjas, och den dag skall randas, då han, som hängde på korset, skall erkännas såsom konung i hela världen. Låtom oss icke fälla modet, då vi se den grofva och finare otrons yttringar. Striden, och på samma gång världens öde, afgjordes på Golgata. Då vanns den afgörande segern. Mörkrets furstes makt tillhör blott en mellanperiod. För att frälsa oss nedsteg Jesus i förnedringens djupaste djup, men den dag skall komma, då alla knän skola böja sig i hans namn, och då alla tungor skola röra sig till hans pris. Och om den på Golgata vunna segern skola de frälstas oräkneliga skaror sedan tala och sjunga evigheterna igenom.

Påskdagen.

Rädens icke; ty jag vet, att I söken Jesus, den korsfäste. Han är icke här, ty han är uppstånden, såsom han hade sagt. Matt. 28: 5. 6.

Påsken, kristenhetens största högtid, kyrkans äldsta fest, slöt sig historiskt till det gamla förbundets påskfest. Ur den

judiska påsken, under hvilken påskalammet och det osyrade brödet åts, framväxte det kristna påskfirandet. Alltifrån den påskfest, under hvilken Kristus blef korsfäst, och under hvilken han uppstod från de döda, har den kristna kyrkan firat påsk. Hon firar den till åminnelse af lifvets seger öfver döden och af det oförgängligas triumf öfver det förgängliga. Med det nyvaknade lifvet i naturen kommer påsken, lifvets fest, till oss. Påsksolen lyser, och hjärtat lifvas af påskens hopp. Det är andens segerfest öfver naturen, ljusets öfver mörkret och sanningens öfver lögnen. Denna dag vittnar om att det icke blott gifves en naturens uppståndelse, utan äfven en kroppens. Den vittnar icke blott om en andens odödlighet, utan ock om en odödlighet för hela personligheten. Den vittnar om seger för det som är dyrast och kärast för oss.

Seger? Ja, en sådan vann lifsfursten. Var jordbäfningen vid hans död en sorgeklang, som förkunnade för världen, att lifvets furste dött, så var jordbäfningen på påskdagens morgon den stormklocka, som förkunnade för jordens invånare, att förlossaren utgått ur grafven. Den var en jubelklang, som bebådade för mörkrets rike dess undergång och som inringde nya förbundets jubelår.

En stor sten vältrades fram för grafven, och beväpnade krigare ställdes utanför den att förmå den döde att förblifva i grafven, men den bortvältrade stenen och de nedslagna soldaterna fingo på sitt sätt vittna om lifsfurstens seger. Ty hvad förmå människor mot Gud? Och himmelens budskap förkunnar för de förvånade kvinnorna: "Han är icke här, ty han är uppstånden."

Därmed vittnade ock detta budskap om den vunna segern. Döden var dödad. Han som dog på korset hade uppstått. "Kristus är sannerligen uppstånden", var det förunderliga budskap, som den dagen förkunnades. Det var ett segerskri

öfver döden, som nu hade blifvit öfvervunnen. Det var en stor och en frälsningsbringande sanning. Ty vi veta, att dödens öfvervinnande förutsatte, att dess orsak, synden, hade blifvit försonad. Kristus hade fullbordat sitt återlösningsverk.

"Rädens icke I!" Så tillropade Herrens ängel kvinnorna. Därmed angafs ock en af Kristi uppståndelses härligaste frukter. Freden mellan Gud och människor var afslutad. Den freden vann han, som försonade båda med blodet på sitt kors och som nedbröt mellanbalken. Därför innehåller fridens budskap en förkunnelse af frid för sorgsna, kvalda och betungade hjärtan. Och denna frid erbjudes åt alla. Vill du mottaga den? Jesus är uppstånden; du har en lefvande Frälsare, och därför behöfver du icke vandra med ett sorguppfylldt hjärta. Men så sorgligt, att det skall vara så många sorguppfyllda hjärtan här i världen.

Lifvets seger öfver döden. Om den segern vittnar vårt påskfirande. Som ofvan är nämndt, börjar naturen under denna tid på året att hålla sin påskpredikan. Dess af vintern bundna krafter hafva lösgjorts. Tusende lifstecken synas nu i våra nejder. Bister och ihärdig var vintern, men den måste gifva vika. Med Kristi uppståndelse kom i världen en makt, som skall utveckla sig med evig lifskraft. En andlig blomstringsperiod började. Evangelium visade sig vara en världsöfvervinnande makt. Tusenden lyckliggjorda sjöngo återlösarens lof. Väl har det sedan varit vintrar i andligt afseende, men de hafva blott fått bidraga till att åskådliggöra Kristi uppståndelses kraft. Och det är denna kraft, som är Kristi kyrkas styrka. Det är den kraften, som frambringar och vidmakthåller andligt lif, och som yttrar sig i att vi, svaga och skröpliga som vi äro, kunna segra öfver alla våra andliga fiender.

Kristi uppståndelse innebär ock ett evangelium för våra

kroppar. De skola en gång uppstå ur sina hvilokamrar. Och lyckliga vi, som få tro på denna sköna och höga lära! På de troendes grafvar blomstrar hoppets myrten. Det i skröplighet nedlagda skall en gång i härlighet uppstå. Väl är döden en fiende äfven för de troende, men stort är det ordet, som säger: "Såsom den yttersta fienden varder döden tillintetgjord." Och tröstande är Herrens försäkran: "Såsom vi hafva burit den jordiskes bild, så skola vi ock bära den himmelskes bild."

Gud vare tack, som gifver oss segern genom vår Herre Jesus Kristus!

Annandag Påsk.

Den uppståndne Frälsarens hälsning till sina lärjungar.

Rädens icke; gån och kungören det för mina bröder. Matt. 28: 9—15.

Hvad var Jesu första gärning, sedan han uppstått från sin korta dödsslummer? Det var att torka Maria Magdalenas tårar. För henne uppenbarade han sig först. Kort därefter möter han de andra kvinnorna, som med oroliga och bäfvande hjärtan skynda att frambära till lärjungarna det förunderliga budskap, som heliga änglar hade meddelat dem vid den tomma grafven. "Rädens icke", så hälsar han dem, och så torkar han deras tårar. Sedan, under den evigt minnesvärda dagen, uppsöker den uppståndne den i djup sorg försänkte Petrus och torkar hans tårar. Och han går vid de ängsliga Emmaus-vandrarnas sida och gör deras hjärtan brinnande. Och sedan, på samma dags afton, uppenbarar han sig för hela lärjungaskaran och talar tröstens ord till dem.

Huru hade nu icke lärjungarnas sorg förvandlats i glädje.

Huru lyckliga kände de sig nu icke. De hade icke bedragit sig; deras tro var sann, och uppståndelsens glans spridde för dem ett allt förklarande ljus öfver Jesu person och verk. Och fastän de märkte, att deras Herre höll på att undergå en för dem obeskriflig förklaring, så var det dock samme Jesus, samme barmhärtige och medlidsamme vän. Som aldrig förr anade de nu hans storhet, men han var densamme mot dem. Så vänligt som någonsin umgicks han med dem. Mildt torkar han deras tårar och med sitt "mina bröder" trycker han dem till sitt hjärta.

"Rädens icke!" Det är detta påskdagens oändligt ljufva budskap, som vi nu särdeles vilja beakta. Det förkunnades af heliga änglar; och huru glada voro icke de öfver att få frambära det. Orden äro en påskklockas ljufva toner, som inringa det för syndarevärlden ingångna jubelåret. Det var ock den uppståndnes hälsningsord till sina trogna lärjungar och på samma gång till hans sörjande vänner i alla tider.

Det finnes tungt vägande skäl, hvarför syndare böra rädas. Deras synder äro brott mot den helige och rättfärdige Gudens lag, och syndens lön är döden, icke blott den lekamliga, utan den eviga. Synden borttager ock hjärtats frid, utgör en skilsmässa från Gud och ingifver fruktan för döden och domen. Men nu ropar Jesus sitt: "Rädens icke!" Hur kan han göra det? Är icke detta hans tillrop i strid med hvad han i sin lag förkunnat? Säger icke Gud själf, att den är förbannad, som icke fullgör lagens alla ord? Vi känna hemligheten, huru Jesus kunde uttala sin sköna påskhälsning. Han stöder den på hvad han uträttade på korset på Golgata och på den seger, han vann genom sin uppståndelse. Då han blef en förbannelse för oss, förlossade han oss från lagens förbannelse. Han betraktade nu människorna såsom med sitt blod återlösta. Han hade betalt deras syndaskuld, då han i deras

ställe led den eviga dödens fasa. Och då han tillropar dem sitt: "Rädens icke", så försäkrar han dem, att de, då de tro på honom, äro befriade från syndens skuld och dom.

Såsom den barmhärtige och allsmäktige tröstaren uppträder Jesus i denna af sorger och nöd sönderslitna värld. Och huru borde icke alla åldrars och samhällsklassers medlemmar hälsa honom välkommen. Världen är full af olyckliga människor. Tunga bördor trycka otaliga hjärtan, och dömande samveten förbittra så mångas lif. Och dock är Jesus en tröstare och en säker tillflykt i alla inre och yttre stormar. Likväl uträcker han förbarmande sina händer emot alla arma och bjuder: "Kommen till mig, I alla, som arbeten och ären betungade!"

"Rädens icke!" Så hälsade Jesus sin lilla och svaga hjord på påskdagen, och därmed ingaf han dem mod i kommande strider. Det ingaf dem ock mod att upptaga den synbarligen ojämna striden mot en hel värld, och det gjorde dem till världsöfvervinnande hjältar. Jesus lefver — det är en verklighet, som icke världen tager med i beräkningen i sin strid mot Kristi kyrka. Hon tror, att hon blott har att göra med svaga människor, men det är häruti hon misstager sig. Hon har att göra med Kristus och med en världsöfvervinnande sanning. Vi hysa därför inga farhågor med afseende på denna strids utgång. Då Kristus, vår konung, lägger alla sina fiender under sina fötter, så blir hans seger församlingens seger.

Men Jesu "rädens icke" bör såsom ett fridens ord få nedsjunka i våra hjärtan. Det bör torka våra tårar och ingifva oss mod och kraft till att lida och strida, men ock att segra.

Första Söndagen efter Påsk.

Den uppståndne Frälsaren bland sina lärjungar.

Och under det de talade därom, stod Jesus själf midt ibland dem och sade till dem: Frid vare eder! Luk. 24: 36.

Jesu korsdöd blef icke, som hans fiender trodde, slutet på hans bana. Tvärtom beträdde han genom den ett nytt stadium i sin eviga tillvaro. Profetiskt sade han före sin död: "Om jag varder upphöjd, skall jag draga alla till mig." Hans död blef därför icke en varaktig skilsmässa mellan honom och hans lärjungar; den blef tvärtom ett medel, hvarigenom han ständigt blef närvarande hos dem. Döden är ytterst en skilsmässa mellan Gud och människor, men med sin död dödade Jesus denna död för alla sina vänner. Han kan därför nu vara bland sina lärjungar på ett sätt, som han icke hade kunnat, ifall han icke hade dött. Nu förverkligar han dagligen sitt i förnedringstillståndet uttalade löfte: "Hvar två eller tre äro församlade i mitt namn, där är jag midt ibland dem." Se där en salig frukt af Jesu död och uppståndelse.

Jesus uppträder bland sina lärjungar såsom den uppståndne *segerfursten*. Om vunnen seger vittnade hans uppenbarelse. Det var en seger för honom, för oss och för hela mänskligheten. Det var en seger öfver alla våra fiender. Och för att öfvertyga lärjungarna om hvad han för dem och för alla människor vunnit, visar han dem sina seger- och medlaretecken: såren i händerna och fötterna. Äfven vi, då vi läsa därom, öfvertygas, att han är vår Frälsare. Han, som för oss hängde på korset, är uppstånden. Med trons blick skåda vi på dessa sår. De äro så dyrbara.

"De såren ropa hvarje stund,
de ropa om den vunna striden,
De ropa nåd, pardon, miskund
för alla Adams barn i tiden."

De vittna om att vår skuld är betald. Med dem har Medlaren ingått i himmelen, och där företräder han oss. Där borgar han för vår frälsning. Han visade, att han ville, det vi skola tänka oss honom med hans sår.

Den uppståndne Frälsaren uppenbarade sig bland sina lärjungar såsom en *fridsfurste*. Frid vare eder! var ock hans första hälsning till dem. Och huru väl är det icke, att han är hvad detta hans namn innebär. Huru mycken ofrid är det icke här i världen. Huru fyllas icke våra hjärtan ofta med ofrid. Och dess orsak känna vi till. Vi äro syndare, och i den mån som syndamedvetandet vaknar i samvetet, stiger oron. Det vakna samvetet kan icke finna någon tröst i det, hvarmed säkra syndare söka lugna sig: att icke synden är farlig. Men det är en, som känner vår oro och är mäktig att häfva den, och det är han, som torkade Petri tårar och tröstade alla sina bedröfvade lärjungar. "Jesus själf stod midt ibland dem." Det förändrade sakläget. Väl var det svårt för dem att i en hast fatta situationen. Frågan var, om det var den verklige Jesus eller en blott synvilla, som de sågo framför sig. Kunde de tro sina egna ögon? Jesus hade ju dött och blifvit begrafven, och att tro att han hade uppstått, det var ju så svårt. Väl hade kvinnorna sagt, att de sett honom, men huru stor vikt kunde man väl lägga på deras vittnesbörd? Så kom ett vittnesbörd, som allvarligt oroade dem: Petrus bedyrade, att han hade sett och talat med Jesus. Men i trots däraf blefvo de förskräckta och bäfvade, då Jesus "stod midt ibland dem". Frälsaren vänder då deras oro i den saligaste glädje genom att *öfvertyga* dem om att han verkligen var uppstånden. Han visade dem sina händer och fötter, han uppmanade dem att med sina händer vidröra honom för att öfvertyga sig om att han hade "kött och ben", något som en blott ande icke kan hafva. Glädjen blef nu stor, men trosvissheten saknades. "De trodde icke för glädjes

skull.” Men den kärleksfulle Frälsaren skingrar äfven den otron. Lärjungarna räckte honom “ett stycke stekt fisk och något af en honungskaka, och han tog och åt däraf i deras åsyn”. Nu kunde de icke längre tvifla. Jesus lefde, de hade icke bedragit sig i sina förhoppningar på honom, fastän de förverkligades på ett sätt, som de icke anade.

Och, käre läsare, hvad som tröstade lärjungarna kan äfven trösta oss. Äfven ibland oss är Jesus. Vi se honom icke med vår lekamliga blick, och vi behöfva det icke heller, men vi få erfara hans närvaro. Han möter oss i ord och sakrament, och i bönen få vi på det innerligaste sätt umgås med honom. Med sina genomstungna händer och fötter står han för vår själs blickar, då hjärtat tryckes af synd, sorg och tvifvel. Nådefullt öfvertygar han äfven oss om att han är vår Frälsare. Och då vi med barnatro omfatta det, blifva äfven våra hjärtan glada.

Men Jesus visste, att lärjungarna behöfde en fast grund för sin tro, en grund, som icke vacklade, när han undandrog dem sin synliga närvaro, och därför förklarade han skrifterna för dem och visade dem, att hvad som skett med honom, det var en fullbordan af skrifterna. “Så är det skrifvet; och så måste Kristus lida och på tredje dagen uppstå från de döda.” Och “då öppnade han deras sinne, så att de förstodo skrifterna”. Detta blef afgörande för dem. Nu kunde de fortskrida med att bygga kyrkans murar på den af Gud lagda grunden. Och, käre läsare, vi hafva samma skrifter som apostlarna hade, ja, vi hafva mera: vi hafva nya testamentets skrifter. Nu skola vi öfva oss i att bygga på ordet, låta det besvara alla frågor som oroa oss, låta det vara vår vägvisare, fasthålla dess löften och på dem utan tvekan grunda vårt hopp om syndernas förlåtelse och ett evigt lif. Dessa skrifter skola för oss förklara Jesus såsom en evigt tillräcklig Frälsare.

De stora högtiderna äro förbi, men Jesus är med oss; därför borgar dessa högtiders evangelium. Må vi nu med tro och vandel förhärliga vår korsfäste och uppståndne Frälsare!

Andra Söndagen efter Påsk.

Jesus är dörren för och till fåren.

Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Jag är dörren till fåren. — Jag är dörren; om någon ingår genom mig, skall han blifva frälst. Joh. 10: 7, 9.

Ett rikt bildspråk är utmärkande för österlänningarna. Hvilken rikedom på bilder i profeternas skrifter. Men ingen har talat kraftigare genom liknelser än Jesus. Genom liknelser framställde han på ett träffande sätt de största sanningar. Så förkunnar han i våra textord frälsningens väg för oss, likasom han med de bilder, hvarmed han betecknar sig själf, förkunnar huru han är vår Frälsare. Han kallar sig *dörren* och *herden*. Så beteckna ock hans öfriga namn, hvarigenom han gjort sig känd för oss, hvad han är. "Kvinnans säd", "hjälten", "uppståndelsen och lifvet", "vägen", "det lefvande brödet", "klippan", "Guds Lamm", "världens ljus", "morgonstjärnan" äro bildliga uttryck, som alla säga hvad han är för oss. Ur vår innehållsrika text lära vi först, att

Jesus är dörren för fåren. Johannes såg i den uppståndne och förhärligade Frälsarens hand "nyckeln till dödsriket". Samma hand, som för oss blef fästad vid korset, är ock mäktig att öppna dörrarna till våra synders fängelse, till vår otros grafhvalf, till tviflens pinorum och slutligen till våra grafvar. Det berättas om den uppståndne, att han gick genom slutna dörrar för att trösta sina sorgsna lärjungar, och i vår text framställer han sig själf såsom "dörren".

Kristus är den enda ingången till Guds rike. Han är frälsningsvägen, och utan honom finnes ingen frälsning. Men likasom han är den enda frälsningsvägen, så är han ock den väg, på hvilken alla, som vilja, kunna blifva frälsta. Förgäfves söker du frid för ditt hjärta och hopp för evigheten på någon annan väg. Igenom denna port ingingo vi i Guds rike i *det heliga dopet.* Då mottog oss Herren Jesus, och då skref han våra namn i lifvets bok. Ty för oss evangeliska kristna är dopet icke blott vatten, utan "ett nåderikt lifvets vatten och ett bad till ny födelse". I det mötte oss Jesus, och huru gamla vi än äro, så kunna vi fröjda oss öfver hvad Jesus gjorde med oss i dopet.

Och för dem, som gått bort från Gud i öfverträdelser och synder, blir Jesus porten, då de i botfärdighet och tro söka nåd hos honom. Han förlåter synderna och rättfärdiggör dem, som komma till honom. Har han för dig, käre läsare, på så sätt blifvit dörren? Den dörren står nu öppen för dig. Denna port förbinder två världar. På den ena sidan är tillståndet i synden, på den andra tillståndet i nåden; på den ena sidan ofrid, på den andra frid; å den ena sidan lif, å den andra sidan död; å den ena sidan förtappelsen, å den andra sidan himmelen.

Herren talar om ett ingående och utgående genom denna dörr. Det är ett ingående i salighet och ett utgående i kraft; ett ingående i frid, ett utgående i sann frihet; ett ingående i tron och ett utgående i kärlek; ett ingående i rättfärdighet och ett utgående i sann helgelse.

Jesus är dörren till fåren. Han är dörren till det heliga predikoämbetet. Det är han, som kallar till detta ämbete, och han kallar ingen, som icke själf har ingått genom dörren, Jesus. Det är frälsta syndare, som han kallar att förkunna frälsningens evangelium. Blott de älska fåren och kunna vara pålitliga vägvisare och vårdare för dem. Dessutom är kär-

leken till Kristus motivet för all sann andlig och kyrklig verksamhet. Det finnes ju ock andra viktiga förutsättningar för att kunna utföra en evangelii tjänares ämbete, men den viktigaste är dock, att de i sitt eget lif fått erfara frälsningens nåd.

De, som ingå till fåren eller inträda i predikoämbetet på något annat sätt, äro enligt Jesu ord "tjufvar och mördare". Förskräckliga ord! Borde icke de afskräcka alla från deras afsikt att ingå i det heliga predikoämbetet, som icke fått erfara Guds frälsande nåd på sitt hjärta? Tänk så förskräckligt, att med sin verksamhet fördärfva människosjälar, och det säger Jesus att otrogna lärare göra. Men det är ett räddande element: fåren, de som äga andliga erfarenheter, känna icke de otrogna herdarnas röst. De höra icke Jesu stämma i dessas röst. Sådana herdar skola snart ock blifva kända för hvad de äro, äfven om det icke sker, förrän de förorsakat stor skada. Må vi bedja Gud bevara sin kyrka för otrogna herdar!

De, som ingå genom dörren, skola ock af fåren igenkännas såsom herdar. Med deras vandel såväl som med deras ord vittna de om Kristus. I deras röst höra fåren den gode herden tala till dem. Församlingsmedlemmarna märka, att deras pastorer uppriktigt söka deras väl, vare sig de varna för synden eller trösta med nåden. Sådana herdar böra ock församlingsmedlemmarna älska, ty några bättre vänner hafva de icke.

Trogna herdar finna ock öppna dörrar för sin verksamhet. Människor behöfva frälsas, och till detta behof anknyta de sin verksamhet. Och såsom Kristus är deras Frälsare, så har han ock för dem blifvit dörren till fåren. Sådana herdar skola icke verka förgäfves, äfven om de icke få se frukterna på sätt, som de önska. De bjuda människorna det, som de bäst af

allt behöfva, och Kristi evangelium är ännu en Guds kraft till frälsning.

Guds ord lär oss, att människor erhålla otrogna herdar såsom ett straff för att de icke älska sanningen, och en svår dom är det, som drabbar dem, då de tro lögnen i stället för sanningen.

Vårt eviga väl beror på att vi låta Jesus frälsa oss från syndens skuld och makt, och att vi lydigt följa honom.

Tredje Söndagen efter Påsk.

Jesus, den kärleksfulle tröstaren i all vår sorg.

Jesus sade till sina lärjungar: Edert hjärta vare icke oroligt. Tron på Gud och tron på mig. Joh. 14: 1.

Vår härliga evangelietext utgör början till Jesu afskedstal till sina lärjungar. Hvilket härligt testamente Jesus gaf sina lärjungar i alla tider i detta tal. Och så lyckliga vi äro, som äga det. Genom det öppnar Jesus sitt hjärta för oss på vid gafvel och visar oss, huru innerligt han älskar oss, hvilken kärleksfull omsorg han har om oss, huru han svarar oss på de många frågor, som oroa våra hjärtan, och huru han äfven ingifver oss tröst med tanken på evigheten.

"Edert hjärta vare icke oroligt." Jesus visste, hvarför lärjungarna voro så oroliga, och därför tröstade han dem så kärleksfullt. Han känner ock den oro, som ofta tynger våra hjärtan, och han är äfven för oss den deltagande och hjälpande vännen. Lärjungarnas oro härledde sig närmast af att de nu började att tro, det Jesus menade allvar med sitt tal om att han skulle dö, och hans graf skulle enligt deras förmenande blifva grafven för alla deras förhoppningar. Framtiden föreföll dem så mörk. Så kväljas våra hjärtan af bekymmer af alla slag. Tvifvel på Guds löften och misströstan

i fråga om hans ledning likasom mura igen vägen för oss. Vi fatta icke Guds vilja, och vi känna oss, som vore vi öfvergifna och lämnade åt oss själfva.

Men Jesus angifver det rätta botemedlet för all hjärtats oro: "Tron på Gud och tron på mig." Han beder sina lärjungar att icke låta sig rubbas i sin barnatro på Gud. Hållen eder, vill han säga, fasta vid Gud. Han är eder tillflykt. Och tron I på Gud, då tron I ock på mig. Ja, tron på mig äfven nu, då det synes, som om min död skulle omintetgöra edra förhoppningar. I den mörka stunden *tron*, tron utan att se, och I skolen icke komma på skam. Och i tron på Gud finner du, käre läsare, hjälp i all din nöd. Håll fast vid honom, huru mörkt det än är. Håll honom med din tros armar, äfven om du tycker att du vill sjunka. Med trons blick skåda på Jesus. I tviflens och anfäktningens mörka natt är han för dig den klara morgonstjärnan. Enligt sitt löfte är han dig alltid nära, men aldrig närmare än i nöden. Tro, tro såsom ett barn. Tro, äfven då ditt hjärta fördömer dig. Fast står hans löfte, att de som tro skola blifva frälsta.

Så börjar Frälsaren att för sina lärjungar tala om de härliga boningarna i Faderns hus. Hvilket trösteligt tal! Oräkneliga människobarn hafva ock genom det blifvit tröstade. Det finnes alltså en *lokal* himmel, boningar, där de frälsta få bo, saliga boningar, där alla sår äro läkta, boningar, som, därest vi tro på Jesus, skola blifva vårt saliga *evighetshem*. Det finns en himmel, där lifvets älf flyter, där lifvets träd växer, där vi få äta af "det fördolda manna i Guds paradis". Ja, på en sådan himmel tro vi, efter en sådan längta vi.

Till Faderns boningar gick Jesus; de äro hans hem, och dit gick han för att bereda rum för alla sina vänner. Där finns alltså rum för dig och mig, käre läsare. Och lyckliga vi, som få tro det! Här på jorden är det så trångt, och här är så mycket, som förbittrar lifvet och oroar hjärtat. Många

af oss hafva här icke något hem, som vi kunna kalla vårt, och de som hafva det veta, att de äro icke bofasta där. Äfven där bo sorg och nöd; äfven där gästar döden. Sant säger sångaren:

> "En egen egendom I ej ägen,
> fast öppet fastebref lydt på den."

Så godt då, att vi hafva ett evighetshem. Nu går det lätt för oss att förlika oss med att vi blott äro främlingar och pilgrimer här på jorden; ja, vi äro glada öfver att vi äro det. Vi äro så tacksamma för allt det goda, som Gud skänkt oss här, i synnerhet för att han gifvit oss den frälsande kunskapen om sin Son, men icke vilja vi hafva något varaktigt hem här. Vårt borgerskap är i himmelen; fadersboningarna, de äro vårt rätta hem. Till dem dragas våra hjärtan såsom med den starkaste magnets kraft, och först där skola vi blifva fullt tillfredsställda.

"Hvart jag går, veten I, och vägen veten I." Så sade Jesus, och han hade rätt att antaga, hvad dessa ord säga. Men Tomas, den tviflande Tomas, gjorde invändningar. "Herre, vi veta icke hvart du går, och huru kunna vi veta vägen", sade han, och därmed angaf han det i hans omdöme hopplösa i sin ställning. Allt var så mörkt för honom. Jesus skulle dö, och därför syntes icke för honom någon hoppets stjärna.

"Huru kunna vi veta vägen?" Säg, äro icke dessa ord ett uttryck af de hopplösa känslor, som röra sig i otaliga människors hjärtan? Jo, lämnade åt sig själfva, utan den gudomliga uppenbarelsen, sväfva människorna i hopplöst mörker rörande alla stora lifsfrågor. Huru har icke under alla tider den tänkande och forskande människoanden sökt efter tillfredsställande svar på dessa frågor, men dess forskande har blott fört dem in i labyrinter, där den förlorat sig själf. Vägen till Gud, vägen till fadershuset, hade en gång för alla

förlorats för människan, och skulle hon återfinna den, så måste Gud genom en särskild uppenbarelse utvisa den för henne.

Och denna uppenbarelse kom i tidens fullbordan i Jesus Kristus. På Tomas' och på alla tiders allvarliga tviflares frågande efter vägen till Gud och på samma gång till frälsning och lycka samt till svar på alla hjärtats kväljande frågor svarar Jesus: "Jag är vägen, sanningen och lifvet; ingen kommer till Fadern utan genom mig." "Vägen" — hvilket betecknande namn gifver sig icke Frälsaren därmed. Vägen hvart? Jo, till Gud, till Faderns boningar och på samma gång till samvetsfrid och evighetshopp. Och det blef Guds Son, då han klädde sig i syndigt kötts liknelse, då han såsom medlare och offerlamm påtog sig och försonade våra synder, och då han såsom öfverstepräst ingick i himmelen med sitt eget blod och där vann en evig förlossning för oss. Vägen är han ock vidare genom sin lära. I den framställer han sig såsom den gudomliga och eviga sanningen, som utvisar vägen för den forskande människoanden till lycka och frälsning. Han har uttalat det ord, som vi kunna lita på, och som kan vägleda till Gud och till himmelen. Sanning, som kan frigöra oss, som kan upplysa vårt förstånd och omskapa vårt hjärta, sanning, på hvilken vi kunna bygga vårt evighetshopp, finna vi i Jesu lära. Och såsom försonare och den frälsande sanningen, blir han ock för oss "lifvet". Han är lifvets källa. Allt hvad lekamligt, andligt och evigt lif heter för människan härleder sig från honom. Då vi voro döda i våra synder, lefvandegjorde han oss, och i honom finna vi nu näring för vårt andliga lif. Och detta lif skall i det eviga lifvet finna sin fulla och härliga utveckling.

Så svarar Jesus Tomas, och så svarar han på frågan: "Huru kunna vi veta vägen?"

Fjärde Söndagen efter Påsk.

Mänsklighetens lifskälla.

Om någon törstar, så komme han till mig och dricke. Joh. 7: 37.

Genom sin profet uttalade Herren följande klagan öfver sitt folk af gammalt: "Mig, som är en lefvande källa, öfvergifva de och göra sig brunnar, ja, usla brunnar, ty de gifva intet vatten." Jer. 2: 13. Detta Israels handlingssätt kallade Gud "en dubbel synd". Det öfvergaf honom, "den lefvande källan", och gjorde sig "usla brunnar". Det är kärlekens klagan öfver ett folk, som ruinerar sig självt. Men fastän Israel handlade så syndigt, så kallar Herren det likväl "mitt folk". Han hade utvalt det, och han var trofast sitt förbund. Därför sökte han ock så kärleksfullt dess räddning. Har Herren, käre läsare, anledning att klaga öfver oss, som han klagade öfver Israel? Äfven oss har han utvalt till sitt folk, äfven oss älskar han, och med hvilken kärlekens omsorg har han icke sökt vårt väl. Men huru många af vårt folk är det icke, som samlas kring usla brunnar. Och dessa brunnars antal är legio. Men stackars människor, som i dessa brunnar söka tillfredsställelse för sina odödliga själar! När de som bäst behöfva tillfredsställelse, skola de sakna den, ty synden gifver aldrig hvad den lofvar. Och lyckliga vi, som känna till den mänsklighetens lifskälla, som i Jesus har öppnat sig!

Världen hade genom synden blifvit en öken, som frambringade idel förbannelsens frukt. Ingenstädes fann den törstige människoanden någon vederkvickelse. Och likasom jorden för syndens skull frambar törne och tistel, så frambringades det blott ogräs, syndens frukter, på det andliga området. Hela människovärlden blef en andlig öken. Och alla mänskliga försök att finna hjälp misslyckades. Huru sökte, arbe-

tade och sträfvade icke människor efter att förbättra sin ställning, men allt var förgäfves. Allt längre kommo de bort ifrån Gud. Men

> **"när världens hopp förtvinadt stod,**
> **likt blomman uti sanden,**
> **rann upp så klar en hälsoflod,**
> **gaf kraft och mod**
> **åt kvalda mänskoanden."**

Då kom Jesus. "Så älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde Son." Jesus blef mänsklighetens lifskälla. I denna syndiga, af syndens förbannelse förhärjade värld uppvällde den. Guds Son blef vår broder, iklädde sig människonatur och nedsteg i det djupaste elände för att frälsa oss. Han kom till oss för att vägleda oss till himmelen. Han, som kände Gud, meddelade oss kunskap om Gud. Med sin lära blef han för oss en säker vägvisare till himmelen. Genom den meddelar han oss icke blott kunskap om det djupa elände, i hvilket vi störtats genom synden, utan säger ock, huru vi skola blifva frälsta.

Men det var i synnerhet såsom försonare, öfverstepräst och offerlamm, som han blef en lifskälla för oss. Såsom sådan pliktade och godtgjorde han för våra synder. Med sitt dyra blod, med sitt oskyldiga lidande och död återlöste, förvärfvade och vann han oss. Därigenom blef han vår Frälsare. Därmed öppnade han en lifskälla, som kan vederkvicka alla törstiga. Såsom försonare blef han det "lefvande vatten", som har åstadkommit en andlig växtlighet. Hos Jesus, som för dig dog på korset, finns det frälsning för dig, käre läsare. Du behöfver icke försmäkta af törst, ty lifskällan är tillräcklig för dig.

I Guds ord och i de heliga sakramenten finnes denna källa. Ty för oss evangeliska kristna är dopet icke blott vatten.

Jesus är i dopet. Där mötte han dig. Där upptog han dig till sitt barn, och ännu tänker han på det förbund, som han då gjorde med dig. Vi hafva Jesus i nattvarden. Den är ingen blott symbol eller tecken, utan en stor frälsande verklighet. Tillsammans med de lekamliga håfvorna få vi, enligt Jesu tydliga ord, hans lekamen, som på korset offrades för oss, och hans blod, som göts för att skänka oss syndernas förlåtelse. Gå därför, käre läsare, flitigt till nattvarden för att finna styrka och vederkvickelse för din själ. Och i hvarje löftesord i din bibel finner du en Jesus-källa, som kan trösta och vederkvicka dig. I ordet möter dig Jesus, där talar han till dig. Med detta ord har Jesus förbundit sig, och därför är det "lefvande och kraftigt". Läs det såsom en frälsningsbehöfvande syndare, och du skall få se, hvilka stora salighetsskatter det skall tillföra dig. Jesus i dopet, i nattvarden och i ordet, det är vår kyrkas lära.

Men hvem njuter af denna lifskällas flöden? Därpå svarar Jesus: "Om någon törstar, så komme han till mig och dricke." Det finnes en allmän otillfredsställelse och törst bland människorna. Människoanden har djupa behof, och förgäfves söker människan att med någonting här i världen tillfredsställa dessa behof. Hvad människor här på jorden anse stort, såsom rikedom, ära o. s. v., förslår intet, och ännu mindre kan denna ande tillfredsställas på sätt som den förlorade sonen sökte att i det främmande landet stilla sin hunger. Det finnes äfven en allmän, fastän mer eller mindre utpräglad längtan efter frälsning. Och det är väl att så är, ty vid denna längtan är det, som Guds Ande anknyter sin verksamhet. Genom Andens verksamhet stiger ock denna längtan, så att hjärtat snart börjar ropa efter frälsning. Det är att törsta. Och i detta begär efter frälsning finnes den begynnande tron.

Drick! Det är Jesu inbjudning till dig, käre läsare. Mot-

tag af Jesus försäkran om dina synders förlåtelse, och du skall utröna, huru vederkvickande detta lifvets vatten är. Ty med sitt "drick" förklarar Jesus, att den sanna tron är ett *tillägnande,* ett delaktiggörande af Jesus. Märk sedan, att här är en fri, en allmän inbjudning att komma till mänsklighetens lifskälla. Ingen behöfver nu gå törstig och olycklig.

Jesus förklarar vidare, att detta vatten blir för alla som mottaga det en lifskälla. Det är lif, och det meddelar lif. Den, som dricker af det, måste meddela däraf åt andra. "Af hans lif skola, som skriften säger, flyta strömmar af lefvande vatten." Det gäller kyrkan såsom sådan. Hon måste verka för själars frälsning. Det gör hon genom all sin verksamhet. Upphör hon att göra det, så är hon icke längre Kristi brud. Men det är ock hvarje enskild kristens kallelse att verka för sina medmänniskors frälsning. Världen är full af olyckliga och törstiga själar, och låtom oss, som hafva druckit ur lifvets källa, bjuda andra att dricka!

Bönsöndagen.

Herrens bön.

När I bedjen, sägen så: Fader vår, som är i himmelen o. s. v. Luk. 11: 2.

Herre, lär oss att bedja. Så bådo lärjungarna sin Herre. De kände att de behöfde bedja, och de bådo om ledning, om ett *bönformulär.* Johannes hade lärt sina lärjungar att bedja, och gärna skulle vi hafva önskat, att hvad han undervisade dem hade blifvit meddeladt åt oss. Dock, vi hafva hvad som är mer: Jesu egen anvisning. Bedja — så lätt, och dock så svårt! En ung man kom till en kyrkogård. Han lutade sig öfver en väns graf, en vän som i likhet med honom hade lefvat utan Gud. Han kände ett behof af att bedja, men han kunde

icke göra det. Han hade ju som barn lärt Fader vår; nu ville han bedja denna bön, men han fick icke orden öfver läpparna. Han kunde icke bedja, och han kände sig så olycklig. Och olycklig är den, som icke kan bedja. Han hörde då en röst vid sin sida och såg en gammal kvinna ligga på en graf bedjande ett andaktsfullt Fader vår. Han gick bort dömd och olycklig, en bild af världen.

"Herre, lär oss att bedja!" Och Jesus hörde sina lärjungars bön, likasom han hör våra hjärtans rop. Han förestafvar en bön, i hvilken sedan i alla tider oräkneliga människobarn hafva utgjutit sina hjärtan inför sin Gud. Vi komma ihåg, huru dr Hasselquist liknade denna bön vid en kedja, som går ut från Gud, som sänkes ned till oss och som tager med sig våra böneämnen tillbaka till Gud. Icke kunna vi nu utlägga denna bön för eder, käre läsare, men vi vilja förena oss uti att bedja Gud, att han lär oss bedja den.

Fader vår, som är i himmelen. Gud möter oss här med sitt *fadersnamn.* Och han är hvad det namnet innebär. Han har ett fadershjärta för oss i alla våra behof. Jesus lär oss kalla Gud med detta namn, och det böra vi göra med en fast tillförsikt. Det är icke till en sträng domare, utan till en kär fader, som vi fly i bönen. Men det namnet innehåller ock en maning till oss, att vi skola i allt bevisa oss såsom den himmelske Faderns goda och älskliga barn.

Helgadt varde ditt namn. Hans namn bör vara stort och heligt för oss. Vi böra nämna det med en sann barnslig vördnad. Gud bevare oss från den stora synden att tala tanklöst och lättsinnigt om detta stora namn! Huru viktig är icke denna bön! Utan sann vördnad för Gud finns det ingen sann kärlek till honom. Nämn detta namn med kärlek, vördnad och tillbedjan. Låtom oss sedan tillse, att vi helga Guds namn med hela vårt lif.

Tillkomme ditt rike. I denna bön yttrar sig en outsäglig

längtan, likasom den innehåller ett skönt löfte. Guds rike kommer, men vi bedja, att det skall komma till oss. Och vi bedja om detta rikes utbredande i hela världen. Det är en bön om vår och andra människors frälsning.

Ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden. Denna bön utgör en hvilobänk på de våras grafvar. Den är en brygga från denna jämrens värld till den triumferande församlingen i himmelen. Hvilken frid tillströmmar icke våra hjärtan, då vi med tillförsikt kunna bedja denna bön. Tron på att Guds vilja sker borttager från vår sorg dess bitterhet och förklarar för oss den lika kärleksfulle som vise Gudens ledning med oss. Och så böra vi vinnlägga oss om att Guds vilja blir bestämmande för oss, äfven då den står i strid med vår vilja.

Vårt dagliga bröd gif oss i dag. Vår barnalära säger oss, att med dagligt bröd afses allt som hör till vår timliga näring. Hur godt att veta, att Herren icke underskattar våra lekamliga behof. Han vet, hvilken oro näringsbekymren kunna förorsaka, och han lofvar oss, att vi äfven få med dessa omsorger gå till vår himmelske Fader. Men vår barnalära talar om dagligt bröd *utan vår bön* och dagligt bröd *med vår bön.* Huru mottaga vi det lekamliga goda, som Gud gifver oss? Må vi med tacksamhet erkänna vårt beroende af Gud!

Förlåt oss våra synder, ty ock vi förlåta alla, som oss skyldiga äro. Här anvisas vi att bekänna vår synd, likasom att bedja om förlåtelse för den. Detta innebär ock ett löfte, att Gud skall förlåta oss. Huru stort, att denna dörr står öppen för oss. Du behöfver icke, käre läsare, bära oförlåtna synder på ditt samvete. Och villkoret för dig att få förlåtelse vill du väl gå in på: att du villigt och af hjärtat förlåter din nästa hvad han brutit mot dig. Icke kan du tveka på hvad du skall göra. Tänk på din stora synd och Guds nåd mot dig! Tänk på tidens korthet och på evighetens längd!

Inled oss icke i frestelse. Här beder oss Herren att aktgifva på något, som vi stå i fara att ringakta. Själfva ordet frestelse angifver, att synden kommer till dig i en förförisk gestalt, att den med allehanda ljufva förespeglingar söker att locka dig i timligt och evigt fördärf. Men i hvad form än frestelsen kommer till dig, så är den farlig. Strid emot den, och i synnerhet bed Gud om hjälp och kraft att motstå frestelsen. Då den infinner sig, fly i ödmjuk bön till Gud.

Fräls oss ifrån ondo. Det är en bön om befrielse från alla faror och all nöd. Och det är en bön om att Gud i nåd måtte frälsa oss hem till sitt himmelska rike. Äfven denna bön, som Jesus lär oss att bedja, skall Gud höra. Snart skola vi för Jesu skull få vara hemma hos honom, befriade från alla syndafallets följder, och där få vi åtnjuta den stora salighet, som Gud beredt åt sina vänner.

Att vår bön skall blifva hörd, därom vittnar den troende tillförsikten: *Ditt är riket,* den lefvande erfarenheten: *Din är makten,* den ödmjuka och glada bekännelsen: *Din är härligheten.* Amen.

Kristi Himmelsfärdsdag.

Kristus i sin himmelsfärd vår förelöpare.

Och han förde dem ut till Betania och upplyfte sina händer och välsignade dem. Och det begaf sig, att i det han välsignade dem, skildes han från dem och upptogs till himmelen. Luk. 24: 50, 51.

Kristi uppstigande till himmelen efter fullbordadt försoningsverk utgör ett af hufvudmomenten i vår kristna tro. Och det är att beklaga, att Kristi himmelsfärdsdag icke allmänt kan firas bland oss här i landet. Ty den är dock en stor högtidsdag och gäller ett ämne, som är af stor betydelse för oss. Vid flera tillfällen förutsade Jesus, att han efter sin

uppståndelse skulle "gå till Fadern", och han förklarade ock betydelsen däraf för sina lärjungar. Aposteln Paulus, som ägde en så djup inblick i Kristi lära såväl som i betydelsen af hans medlarekall, talar om Jesu himmelsfärd såsom ett segertåg. Han säger: "Han har uppfarit i höjden, han har tagit fångar till fånga och gifvit människorna gåfvor." Ef. 4: 8. Och han tillägger: "Han uppfor öfver alla himlar, på det att han skulle uppfylla allt", v. 10.

Han förde sina lärjungar ut till Betania, den by, där han uppenbarat så smycket af sin härlighet, kärlek och makt. Där gaf han dem sina sista instruktioner, och sedan upplyftade han sina händer öfver dem för att välsigna dem. "Och det begaf sig, att i det han välsignade dem, skildes han från dem och upptogs till himmelen." Det sista lärjungarna sågo af sin Herre var, att hans händer voro välsignande uträckta öfver dem. Hvad under, att de gingo tillbaka till Jerusalem "med stor glädje", och att "de voro alltid i templet prisande och lofvande Gud". Nu fattade de hvem Kristus var, och hvad hans mission var. De fattade ock, att hans bortgång icke innebar någon varaktig skilsmässa. Han hade ju sagt dem, att han gick till Faderns hus för att bereda dem rum, och flera år därefter talade den inspirerade författaren om "hoppet, hvilket vi hafva såsom ett själens ankare, som är säkert och fast och sträcker sig till det som är innanför förlåten, dit Jesus såsom förelöpare har ingått före oss." Hebr. 6: 19, 20. Lärjungarna sågo därför i den till himmelen farande Frälsaren en *förelöpare,* hvilken de snart skulle få följa efter.

Nog var himmelsfärden en stor upphöjelse för Jesus. Han intog sin plats vid Guds högra sida. Hvem kan beskrifva det jubel, hvarmed han hälsades af änglar och helgon, då han inträdde i himmelen? Han hade fullbordat sitt verk, det verk som gjorde, att himmelens portar hade öppnats för forn-

tidens helgon, och som nu borgade för att himmelen skulle blifva deras evighetshem. Men hans upphöjelse var ock vår upphöjelse. Evig Gud hade nedstigit på jorden och där, för att frälsa människorna, iklädt sig människonatur, och såsom människa, såsom vår broder, ingick han i himmelen. Därmed öppnade han ock himmelens portar för sina bröder.

Nu är Jesus vår "förelöpare", och vi få följa honom till himmelen. Han är i himmelen, och därför vilja vi gå dit.

"Däruppe är det ingen natt
och ingen gråt och smärta;
däruppe är min högsta skatt,
där vare ock mitt hjärta.
I himlen hos min Frälsare,
där vare min umgängelse."

Och med aposteln bekänna vi: "Vårt samfund är i himmelen, hvarifrån vi ock vänta Frälsaren, Herren Jesus Kristus." Fil. 3: 20. Nu är himmelen vårt rätta hem. Dit längta vi, ty där skall vår efter ljus, frid och sällhet törstande ande finna tillfredsställese. Och för oss här nere i tårarnas och lidandets värld, där vi bo och där vi äro långt skilda från fadershemmet, är det en stor välsignelse att veta, att vi hafva ett himmelskt hem, som vi få längta efter. "Saliga äro de som hafva hemlängtan, ty de skola komma hem."

Men under väntanstiden göra vi genom tron våra himmelsfärder. I tanken umgås vi med vår i himmelen förklarade Frälsare. Genom tron äro vi förbundna med honom, och vi få ju saligt erfara den tillkommande världens kraft. I ordet talar Jesus till oss, och våra hjärtan blifva "brinnande i oss", i nattvarden kommer han oss så nära, och i bönen få vi på det innerligaste umgås med honom.

Och likasom döden var för Jesus ett gående till Fadern, så blir den det ock för oss, om vi tro på Jesus. Det medvetandet borttager från döden dess bitterhet. Denna sanning var så

stor, så tröstande för Paulus. Därför sade han: "Jag åstundar att bryta upp och vara med Kristus, hvilket vore mycket bättre." För honom existerade icke något mystiskt mellantillstånd, där själen antingen skall vara i en dvala eller i ovisshet om sitt blifvande evighetshem, han visste, att hans död var ett gående till Kristus.

"Ack, hur sällt att hafva lefvat!
Ack, hur skönt att kunna dö!
Tiden, lik en stormig sjö
bakom den, som seglen refvat,
brusar fjärran mer och mer,
då jag himlaranden ser."

Och han, som for till himmelen såsom vår förelöpare, skall komma tillbaka hit. Det är hans tydliga löfte, och efter dess fullbordan hafva hans vänner i alla tider längtat. Då skall han uppväcka våra kroppar, hvilka, förklarade och återförenade med sina själar, skola få göra sin himmelsfärd.

Sjätte Söndagen efter Påsk.

Människofruktan och gudsfruktan.

Rädens icke för dem, som dräpa kroppen och sedan icke hafva makt att göra något mera. Men jag vill visa eder, för hvilken I skolen rädas. Rädens för den, som, sedan han har dräpt, har makt att kasta till helvetet. Ja, säger jag eder, för honom rädens. Luk. 12: 4—12.

"Frukten eder icke!" Så predikade heliga änglar, då Jesus föddes. *"Frukta dig icke, blott tro"*; därtill manar oss alltid evangelium. Stora ord! Saliga de, som få erfara deras kraft på sina hjärtan! Det är balsam för hjärtats sår, tröst i den djupaste bedröfvelse och hopp vid själfva likbåren. Men detta "frukta icke" är en blomma, som blott växer på kristlig

mark. Ett darrande löf förskräcker den ogudaktige. Hedningen fruktar för sina egna gudar. Och allvarligt väckande och till själfpröfning manande för oss alla är ordet: "Det är förskräckligt att falla i den lefvande Gudens händer." Det är blott då, när vi genom Kristus hafva blifvit återförenade med Gud, som vi icke behöfva frukta. Gud är vår Fader. "Vi hafva icke träldomens ande." Och det är i vår gudsfruktan, som vi finna grunden för att vi icke behöfva frukta för människor. "Vi tyskar frukta Gud, men ingen annan", sade den gamle kejsar Wilhelm i den tyska riksdagen, då Frankrikes krigsförklaring år 1870 upplästes. Vi frukta Gud, och därför behöfva vi icke frukta människor.

Människofruktan är ogrundad, då vi frukta Gud. Människor kunna blott, så säger Jesus, skada våra kroppar. Gud tillåter ofta ogudaktiga människor att tillfoga de troende kroppsligt lidande. Och ännu oftare tillåter han dem att tillfoga de troende skada i fråga om deras lekamliga ägodelar. Ett ännu svårare lidande är det, då människor söka att ruinera vårt goda namn och rykte, ty det älska vi högre än vårt eget lif. Och huru många äro icke de människor, som erbjuda sin tjänst åt satan och gå hans ärenden uti att tala illa om och förtala sin nästa. När du får höra en människa tala illa om en annan, som icke är närvarande, så fly en sådan, som du flyr pesten. Visa inga sympatier alls med hvad han säger, ty det troliga är, att han talar illa om dig, då du icke är närvarande och kan försvara dig. Men det skall ock visa sig, att de, som söka att skada andra, skola i längden mest skada sig själfva. Må det vara vår lefnadsregel att hellre lida än att skada andra.

Men hvad vi än få lida, låtom oss frukta och älska Gud. Människor kunna, om Gud tillåter det, döda våra kroppar, men vi hafva något, som de icke kunna döda: våra odödliga själar. De kunna för en tid skada vårt goda namn och rykte,

men vi hafva något, som de icke kunna frånröfva oss: våra i himmelen förvarade skatter.

Herren förmanade sina lärjungar till att utan fruktan bekänna honom, äfven om det skulle påkallas inför domstolen. Det fordras icke så litet mod för oss att bekänna vår Frälsare inför våra medmänniskor. Har du icke utrönt det, käre läsare? Om någon både dig vid fara för fängelse att förbanna Jesus, så skulle du svara med att frimodigt bekänna honom, men hur går det med att bekänna honom i ditt eget hem och bland dina arbetskamrater? Du kan tala mot synden i allmänhet, men hur går det, då det blir fråga om att i kärlek varna och förmana din felande broder? Går det icke lättare att tala om nästans fel till andra än att tala med honom själf om dem? Bevisar icke detta, huru fördärfvade våra hjärtan äro? Men det bevisar ock, huru väl vi behöfva att lära af Jesus, som både är vår salighetsgrund och vårt föredöme. I honom finna vi kraft att både öfvervinna oss själfva och den förnedrande människofruktan, som söker att intaga våra hjärtan.

Den sanna gudsfruktan bortdrifver människofruktan. En sann vördnad för Gud är en af barnaskapets första yttringar. Utan att vi frukta Gud kunna vi icke älska honom. Nästan såsom inspirerade förekomma därför vår barnaläras ord: "Vi skola frukta och älska Gud." Vi veta att det står i Guds hand att icke blott döda våra kroppar, utan ock att kasta både kropp och själ till helvete. Vi tänka på denna hans makt, vi tänka på hans stora majestät, och vi frukta honom. Men då vi tänka på huru han, som är så stor och mäktig, har älskat oss, och huru han af kärlek vill frälsa oss, då kunna vi icke annat än älska honom. Och hvarför skulle vi frukta för människor, om vi frukta och älska honom? Vi tro på Guds omsorg, och därför frukta vi icke för hvad morgondagen må bära i sitt sköte för oss.

Och emedan vi så frukta och älska Gud, så är det ingenting, som vi så mycket frukta för, som att synda mot honom.

"Jag har icke hjärta, jag har icke mod
att honom, som köpt mig så dyrt med sitt blod,
med synder bedröfva och såra."

Vi vinnlägga oss om att behaga honom, och om icke människor tycka om det, så kunna vi icke hjälpa det.

Och i den mån vi frukta Gud, befrias vi från människofruktan. Kunna vi behaga människor, så är det godt och väl, men vi köpa icke deras ynnest medelst att offra Guds vänskap. Vi äro Herrens fria, och därför äro vi inga människoträlar. Den allmänna opinionen, som de flesta människor äro så rädda för, förskräcker icke den som fruktar Gud. Gud är vår tillflykt och vår hjälp i alla inre och yttre stormar.

Pingstdagen.

Pingstundret.

Och de vordo alla uppfyllda med den Helige Ande och begynte tala på andra tungomål, efter som Anden gaf dem att tala. Apg. 2: 4.

Den kristna kyrkan bekänner sig tro på den Helige Ande, Faderns och Sonens Ande, den tredje personen i gudomen. Och pingstdagen är den Helige Andes fest. Andens utgjutande öfver församlingen hade förutsagts af det profetiska ordet. Jesus hade ock på det mest tydliga sätt förutsagt detsamma. Anden skulle utgjutas, så sade han, såsom en följd af hans försoningsdöd. Förr än någon frälsning kunde erbjudas, måste den förvärfvas, och det var det Jesus gjorde. Han måste lägga grunden för det nådens rike, som Anden med sin verksamhet skulle uppbygga. Vid sin himmelsfärd bjöd han sina lärjungar "att icke aflägsna sig från Jerusalem,

utan förbida Faderns löfte, hvilket I, sade han, hafven hört af mig". Den så utlofvade Anden skulle, så sade Jesus, blifva en hugsvalare, som skulle lära dem allt och påminna dem allt hvad han hade sagt.

Dessa löften fullbordades femtio dagar efter Jesu uppståndelse och tio dagar efter hans himmelsfärd. Öfver Jesus hade Anden utgjutits i dess fullhet, utan mått; i dess fullhet utgöts den ock på pingstdagen. Och från denna fullhet tillflyta nu andliga gåfvor de troende i den mån de blifva mottagliga för dem.

Med Andens utgjutande började en för världen ny tid. En ny skaparemakt uppenbarades på vår jord, som skall utveckla sig med en oemotståndlig lifskraft till fulländningens stora och efterlängtade dag. Med rätta betraktas pingstdagen såsom kyrkans födelsedag. Från den dagen uppträdde hon med en världsöfvervinnande makt. Världen fick bevittna någonting oerhördt. Ett ringa, ett föraktadt folk framträder med en oemotståndlig kraft, med en kraft som triumferar öfver allt motstånd. "Hvad månde detta vara?" frågade människorna förvånade på den första pingstdagen. Och denna förvåning stegrades allt fortfarande. Man märkte, att man hade att göra med en kraft, mot hvilken man intet förmådde, vare sig med argument eller våld. Fattiga lärjungar började att predika om en korsfäst person, hvilken de sade hade uppstått ifrån de döda, en mot allt förnuft stridande lära. Och denne korsfäste var, så sade de, en konung, på hvars befallning de utgingo att eröfra världen. Man sökte att hindra en sådan läras utbredande, men själfva motståndet fick blott tjäna till att åskådliggöra hennes oemotståndliga kraft. Och den i början så ringa och svaga kyrkan är nu den största makt i världen. Byggd på den eviga sanningens hälleberg skall hon bestå till domens dag, och inom sitt sköte skall hon samla alla folk.

Huru med Andens utgjutande en välsignelserik nådatid började för världen, det lär oss pingstevangeliet. Petrus höll en predikan. På ett enkelt, men kraftigt sätt framställde han läran om Kristi död och uppståndelse, "och på den dagen förökades församlingen med tre tusen själar". Hemligheten till kyrkans kraft är, att hon erbjuder frälsning. Hon anknyter sin verksamhet vid människornas evighetsbehof. Hon har det ord, som både kan väcka och tillfredsställa samvetena. Hon kan svara hjärtat på dess kväljande frågor. Jesus Kristus såsom syndares ende, men evigt tillräcklige Frälsare är det budskap, som hon frambär till en syndig värld. Och det är detta budskap, som gjort under här i världen. För alla som tro det är det en Guds kraft till salighet.

Guds Ande förklarar Jesus för människorna, och därmed frälsas själar och uppbygges församlingen. Därigenom framträda ock många och stora andliga krafter. Kristi kärlek utgjuten i människors hjärtan är ett lefvande kapital. Den skänker helgelsekraft, och den utgör motivet för all verksamhet för Guds rikes uppbyggande. Hvad nu vi, hvad hela kyrkan behöfver, är Guds Andes nådegåfvor. Vi behöfva dem för vårt eget andelif, och vi behöfva dem för att kunna fullgöra vår kallelse här i världen. Och här gäller löftet: "Den som beder, han får, den som söker, han finner." Vi få dem såsom svar på våra böner. "Huru mycket mer skall icke den himmelske Fadern gifva den Helige Ande åt dem, som bedja honom?" frågar Jesus. Vi få dessa andekrafter, då vi med salighetssökande hjärtan bruka ordet och nattvarden. De äro nådemedel. I dem är Jesus, och genom dem skänkes tro, kärlek och helgelsekraft.

Och då vi nu börja den del af kyrkoåret, under hvilken det predikas om Guds Andes verksamhet i församlingen, vilja vi ödmjukt bedja Gud, att hans Andes gåfvor må tillflöda oss i rikt mått, så att det må blifva en dyrbar nådens tid för oss.

Trefaldighetssöndagen.

Huru härligt Herren afslutar sitt frälsningsverk på jorden.

Och Jesus gick fram och talade till dem och sade: Mig är gifven all makt i himmelen och på jorden. Gån fördenskull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem till Faderns, Sonens och den Helige Andes namn, lärande dem att hålla allt det jag har befallt eder. Och se, jag är med eder alla dagar intill världens ände. Matt. 28: 18—20.

Kommen, käre kristne, och hören de mest majestätiska ord, som hafva uttalats på vår jord. Låtom oss i våra betraktelser samlas omkring vår Frälsare på berget, hvarifrån han uppfor till himmelen, omkring honom, som är den ende i himmel och på jord, som kan uttala ord sådana som dessa. Han hade fullbordat sin för tid och evighet betydelsefulla uppgift på vår jord. Hans lif, som städse vittnade om gudomlig kärlek och helighet, slutades med en förbrytares död. Men hvad Pilatus, för att reta judarna, skref på korset, var en stor sanning. Icke såsom en som har förlorat i striden, utan såsom en segerherre, såsom allmaktens konung, står Jesus framför oss. Han blickar tillbaka på ett fullbordadt verk, och han skådar in i framtiden, dit följderna af hans seger skola sträcka sig. Och han gifver lärjungarna en fast grund, ett klart mål och en salig visshet för deras framtid. Hans afskedsord till lärjungarna utgör *en förklaring af hans makt, ett stort uppdrag* och *ett härligt löfte.*

"Mig är gifven all makt i himmelen och på jorden." Blott den, som är medveten om att han är allsmäktig Gud, kan uttala ord sådana som dessa. I den allra största blott människas mun skulle de utgöra en hädelse eller en yttring af vansinne. Men då Jesus uttalar dessa ord, så nedfalla vi tillbedjande inför honom. Gud och människor, himmel och

jord, tid och evighet säga amen till denna hans förklaring, och själfva afgrundens skaror måste bäfvande instämma. All makt i himmelen — ingen dödlig kan fatta huru vidträckande detta ord är. Hvad inrymma de skapade och oskapade himlarna? Vi ändliga varelser kunna icke fatta det oändliga, men det veta vi, att det finns ej tronhimmel, ej tronänglars vistelseort och ej frälstas saliga boningar, där Jesu makt ej råder och där hans vilja ej är lag. Oändligt saligt är det för oss att veta, att han, den allsmäktige, är vår "försvarare hos Fadern", den som "framställer sig i Guds åsyn oss till godo" och som "lefver alltid för att bedja för oss".

Och söka vi att fatta, att Jesus har all makt i himmelen, så borde det icke vara svårt för oss att fatta, att han har all makt på jorden. Att människor finnas, som neka det, betyder intet. Han regerar, han utför sina planer, och snart skall den sången ljuda genom alla rymder, som säger: "Denna världens riken äro vordna Herrens och hans Krists." Och denna hans makt är vår tillflykt i alla inre och yttre stormar. Vi kunna icke råka i någon nöd, i hvilken han icke kan och vill hjälpa. Denna hans makt borgar ock för att hans kyrka står fast. Hon skall vinna det mål, som Gud satt för henne.

"Gören alla folk till mina lärjungar." Det var det oerhördt stora uppdrag, som Jesus gaf sina lärjungar. Och jämför med uppdragets storhet lärjungarnas svaghet. Hvad voro de mot hela världen? Men Jesus befallde, och de lydde, de utgingo för att fullgöra uppdraget. Kristendomens kamp mot hedendomen och dess segertåg i världen är ock det härligaste, som historien förtäljer om. Då Jesus uttalade denna befallning, utgjordes kyrkan af 120 medlemmar; nu bekänna öfver 600 millioner människor, att Jesus är Herre.

Världen är ännu icke eröfrad för Herren, men Jesu befallning gäller kyrkan, gäller oss alla, som tro på honom, och

det är missionsverksamhetens största uppgift att förverkliga denna befallning.

Herren anvisar ock, *huru* den skall utföras. "Döpande dem till Faderns, Sonens och den Helige Andes namn, lärande dem" o. s. v. Denna anvisning innehåller ock Jesu instiftelse af nya förbundets sakrament, dopet. *Genom dopet* skola människor göras till lärjungar. Det är alltså ett nådemedel och ingen blott lydnadsgärning eller symbolisk handling. Vår evangeliska kyrkas lära om dopet är därför i enlighet med Jesu egen instiftelse. Och tillsammans med befallningen att döpa sammanbands föreskriften att "lära dem hålla allt det jag har befallt eder". Genom ord och sakrament skall därför kyrkan göra alla folk till Jesu lärjungar.

Och se, jag är med eder alla dagar intill världens ände. Det är det härliga löfte, som Jesus gifver sina lärjungar i alla tider. Det kan icke kallas ett afskedsord, ty det innebär ju en försäkran om Jesu ständiga närvaro. Och detta löfte skänker oss glädje med afseende på det närvarande och hopp för evigheten. Jesus är med oss — det är vår glädje i lifvets sorger och strider, vår tröst i döden och en borgen för frälsning för evigheten.

Första Söndagen efter Trefaldighet.

Själens oändliga värde, samt huru den förloras, och huru den kan vinnas.

"Ty hvad hjälper det en människa, om hon vinner hela världen, men förlorar sin själ? Eller hvad kan en människa gifva till lösen för sig själf?" Matt. 16: 26.

Det var vid ett tillfälle, då Herren straffade människor för deras synder, som han uttalade följande ord till Lot och hans familj, som han ville rädda: "Fly för ditt lifs skull och se dig icke tillbaka och stanna icke på hela slätten. Fly undan

till berget, att du icke förgås.” 1 Mos. 19: 17. Det gällde att fly undan Guds straffdomar, och Gud själf visade vägen till räddning. Lot och hans döttrar följde den och räddades, men hans hustru drogs af Sodoms härlighet och världskärleken tillbaka och gick förlorad.

Du, käre läsare, har en odödlig själ. Jesus tillropar äfven dig i våra textord. Och han beder dig rädda din själ. Fly från Sodom; öfvergif världsväsendet! Där är, i trots af det glada lifvet, död. Förblif där, och du dör för evigt. Rädda din själ! Herren utvisar räddningsplatsen för dig.

Människan har en odödlig själ. Det är den sanningen, som adlar henne och som höjer henne så högt öfver den öfriga skapelsen. Hon lefver i tiden, men hon tillhör evigheten. Hon kan aldrig öfvertyga sig om, äfven om hon af en eller annan orsak försöker att göra det, att grafven är hennes yttersta bestämmelse. Hon vet, att på andra sidan grafven är evigheten och Kristi domstol. Det är lättare att tro på Guds ords lära om människans odödlighet än att icke tro den. Den är i full harmoni med hjärtats djupaste aningar. Det är en skön lära, men den är ock ytterst allvarlig. Besinna, käre läsare, att du kommer aldrig närmare ditt slut än hvad du nu är. Den frågan borde mana dig till att sysselsätta dig med den allvarliga frågan: Hvad hopp har jag för evigheten?

Själen är dyrbar — så förkunnar Jesus med ett språk, som kommer oss att bäfva. Han lägger själen på den ena vågskålen och “hela världen” på den andra, men själen väger mest. “Förvärfva hela världen” — det försöka människor att göra. Deras hunger efter det jordiska kan icke tillfredsställas, men under det de sträfva därefter, försumma de det dyraste, deras själar. Ingen kan såsom Jesus uppskatta själens värde, och här ser du, huru han värdesätter den.

Denna dyrbara själ kan, så säger Jesus, *förloras.* Och att förlora själen innebär ju, att den skiljes från Gud, dess upp-

hof, att den icke kommer till himmelen, att den blifver evigt olycklig. Och en fara hotar dig, käre läsare, att så förlora din själ.

Huru förloras själen? Det sker genom att förkasta den frälsning, som Gud erbjuder, och genom att icke vandra i Jesu efterföljd. Försummar du den nåd, som Jesus bjuder dig, så förskjuter du din frälsning, och om du icke vill bära korset i Jesu efterföljd och förneka dig själf, i den mån som det fordras, så skall Herren icke erkänna dig för sin. Vill du icke öfvergifva synden, så skall du af den föras till förtappelse. Märker du icke faran, som hotar dig? Märker du icke, att i samma mån världen blir dig kär, så förminskas intresset för dina högsta angelägenheter? Ju större världen blir för dig, ju mindre blir himmelen. Vinna världen — det sträfvar du efter; men märker du icke hvad du står i fara att förlora? Vann världen — förlorade själen; så måste det sägas om så många. Världen förblindar och förtjusar, men hon *dödar* ock. Vinna världen, och när du vinner den, hvad då? När du får allt i ordning, allt utom det som gäller ditt eviga väl, då kommer Herren och säger till dig: "Du dåre, i denna natt skall man taga din själ från dig." Då bäres du ut från ditt jordiska hem, och din själ, hur går det med den? Och du bör besinna, att om själen förloras, så kan den icke återvinnas. Bedrag dig icke med något falskt hopp! Din förlust blir evig, den blir oersättlig.

Men själen kan ock vinnas. Jesus har återlöst den. Han allena hade en lösepenning, som var stor nog. Du är återlöst, käre läsare, och mottag därför denna frälsning, som Jesus förvärfvat åt dig. Följ sedan Jesus; "förneka" dig själf; bär korset i Jesu efterföljd; försaka allt, äfven lifvet, om det skulle fordras. Låt dig icke förvillas af världen, och glöm icke, att om själen vinnes, så vinnes allt. Dess vinnande uppväger alla förluster. Tidens lidanden kunna icke jämföras med evighetens glädje.

Andra Söndagen efter Trefaldighet.

Hvilken andes barn är du?

I veten icke, hvilken andes barn I ären. Ty Människosonen har icke kommit för att fördärfva själar, utan för att frälsa dem. Luk. 9: 55, 56.

"När dagarna voro fullbordade" — så börjar vår evangelietext. Det var världshistoriens, tidens och evighetens viktigaste skede. Jesus visste hvad det innebar för honom, och utan tvekan och af kärlek till syndarevärlden företog han den viktiga resan. "Han vände ansiktet mot Jerusalem", den stad, där han skulle lida och dö, men vägen dit gick genom Samarien. Där fick han göra en för sin själ smärtsam erfarenhet. Fiendernas hat och lärjungarnas ovisa nit smärtade hans hjärta. Men gent emot detta fick han på nytt gifva uttryck åt sin stora kärlek. Med anledning af lärjungarnas oförstånd frågade Frälsaren: "Veten I, hvilken andes barn I ären?" Och, käre läsare, må vi ställa oss självpröfvande inför denna Jesu fråga!

Hafva vi otrons och ofördragsamhetens samariterande, som bortstöter frälsningen? På vägen till Jerusalem bad Jesus om härbärge. Han hade intet att luta sitt hufvud mot. Han, som förvärfvat boningar åt oss i himmelen, var själf husvill. Men samariterna svarade nej. Andra hade de rum för, men icke för Jesus. Honom, som hitförde himmelrikets pärla, som skänker de förtappade frälsning och evigt lif, sade människor nej till, då han sökte hvila. Då han skulle födas, fanns det icke rum i härbärget för honom.

Men samariterna mottogo honom icke, emedan han "ställde sin färd mot Jerusalem". Det var en yttring af ett månghundraårigt gammalt hat. Det var brödrahat, det bittraste af allt hat. Många af historiens blodigaste krig hafva förts

mellan släktingar. Och huru svårt är det icke ännu för bröder att komma öfverens. Så mycket samariter-religion det finnes här i världen. Ett stycke moral, ett stycke tro på en allfader, ett stycke sanning och ett stycke lögn, det är den religion, de flesta människor för husbehof hafva. Och ve den, som talar emot denna samariter-religion! Man begagnar något litet sanning för att få framföra stora kvantiteter af lögn. "Den som vill framföra ett godståg fullt med lögn i världen, han måste bruka ett lokomotiv af sanning."

Jesus söker hvila i ditt hjärta; huru mottager du honom? Säger du nej? Besinna dig, käre läsare! Har du icke rum för honom, som är den ende som kan frälsa dig?

Har du lärjungarnas ande, som i falsk ifver söker att fördärfva människors själar? "Herre, vill du, att vi skola säga, att det faller eld från himmelen för att förtära dem?" Tänk, att Jakob och Johannes kunde framställa en sådan fråga! De ville utföra Elias' roll. Utan att fatta Elias' motiv erbjödo de sig att hämnas oförrätten mot sin Herre. De besinnade icke heller, att samariterna icke voro baalsdyrkare; de voro förlorade får, som Jesus var kommen att uppsöka och frälsa. Så mycket falskt nit här finnes i världen! Och det betänkligaste är, att det går under sken af andlighet. Sådan sorglig lust en del människor ha att kärlekslöst döma sina medmänniskor! De besinna icke, hvilka farliga vapen Guds domar äro i oförståndiga människors händer. Men deras domar äro icke bevis på andlighet, utan på ett kärlekslöst och köttsligt sinne. "I veten icke, hvilken andes barn I ären."

Har du Jesu Kristi Ande? Jesus har icke kommit att fördärfva människors själar, utan att frälsa dem. Det är evangelium. Må det glada budskapet utbasunas i hela världen. Det var för att frälsa människors själar, som han gick till Jerusalem för att där lida och dö. Och så väl, att Jesus

vill frälsa! Det visar på en öppen dörr för dig, för mig och för hela syndarevärlden.

Har du denna Jesu Ande? Hvad vill du göra för att rädda människors själar? Kan du älska och bedja för dem, som hata dig? Vill du kärleksfullt räcka din hand till den fallne? Hvad vill du göra för att igenhämta de förvillade? Tänk på, hvad Jesus har gjort för dig, och du skall icke finna det svårt att vandra i hans fotspår. Det var hans kärlek, som vann dig, då du ännu var hans fiende, och blott med kärlek är det, som du kan leda syndare till Jesu kors. Må icke vi, må icke kyrkan förlora Jesu Ande!

Tredje Söndagen efter Trefaldighet.

Matt. 9: 9—13.

Man kunde sätta såsom en öfverskrift för denna söndags alla högmässotexter det ord, hvarmed fariséerna framställde grunden för sin missbelåtenhet med Jesus: “Denne mottager syndare och äter med dem.” Dessa ord inneburo, så mente fariséerna, ett klagomål, mot hvilket Jesus icke kunde försvara sig. Det att han på ett så förtroligt sätt umgicks med “publikaner och syndare”, var enligt deras sätt att se saken ett bevis på att han icke kunde vara Kristus. Och då detta hans åtgörande åtföljdes af hans uttalade domar öfver deras, fariséernas, rättfärdighet, och då han tydligt sade, att det var lättare för publikaner och skökor att inkomma i Guds rike än för dem, ansågo de sig berättigade att förkasta honom. Fariséerna ansågo icke, att de behöfde en Frälsare från synden och dess följder, och därför betraktade de Jesu bestämda förklaring, att de måste omvända sig, om de skulle blifva frälsta, såsom oresonlig och i strid med hela deras religiösa åskådning. Med denna förklaring nedsatte Jesus

dem, och nu svarade de medelst bemödanden att nedsätta honom med anledning af hans umgänge med personer, hvilkas anseende var så dåligt i den religiösa världen.

Men med sina tre liknelser, om det förlorade fåret, som herden sökte, den förlorade penningen, som kvinnan med sådant allvar bemödade sig om att återfinna, och den förlorade sonen, som fadern så hjärtligt mottog, bevisade Jesus, att fariséernas beskyllning, att han mottog syndare, var sann. Och att han gjorde det, har ländt oräkneliga fattiga syndare till frälsning. Väl oss, att Jesus mottager syndare! Och att han gör det, därom vittnar vår högmässotext så skönt.

"Hvarför äter eder mästare med publikanerna och syndarna?" Så frågade fariséerna Jesu lärjungar, och anledningen till frågan var den, att Jesus satt till bords i publikanen Mattei hus, omgifven af dennes umgängesvänner och meningsfränder. De kunde alls icke förstå, och det af skäl som ofvan är angifvet, hvarför Jesus gjorde sig skyldig till något, som var så i strid med de religiösa människornas åskådningssätt. Det var ju mycket hos Jesus, som äfven de måste beundra, men att han så vänligt umgicks med publikaner och syndare, omöjliggjorde, så menade de, att de skulle erkänna honom.

Men om lärjungarna voro ovissa om hvad de skulle svara på fariséernas fråga, så förefanns ingen ovisshet hos Jesus. "De helbrägda behöfva icke läkare, utan de kranka"; "jag har lust till barmhärtighet och icke till offer, ty jag har icke kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare till bättring", så lyder Frälsarens svar. Han hade "lust till barmhärtighet", och därför närmade han sig tullnären Matteus, där han satt vid tullen och utförde sitt för judarna förhatliga arbete. Jesus blickade in i publikanens hjärta. Han såg hvad icke människor såg: att det där hjärtat var otillfredsställdt, ja, olyckligt. Och detsamma ser Jesus ännu med afseende på

många människor. Ganska många äro närmare Guds rike, än hvad deras närmaste vänner veta. De känna sig dömda och olyckliga i sina samveten, fastän de icke önska att människor skola lära känna det, och de skola genom Guds nåd förr eller senare nedsjunka såsom botfärdiga syndare vid Jesu kors. Emedan det nu finnes ett sådant frälsningsbehof i syndares hjärtan, är det tacksamt att predika evangelium för dem. Matteus hörsammade Jesu uppmaning: "Följ mig", och många skola hädanefter göra det. Må vi därför icke uppgifva hoppet med afseende på syndares frälsning, så länge som nådens dag varar.

Icke de helbrägda behöfva läkare, utan de kranka. Fariséerna voro i sina egna ögon helbrägda, och därför behöfde de icke Jesus såsom sina själars läkare. Kranka syndare äro vi alla, men icke alla äro medvetna därom. Icke så, att människorna i allmänhet förneka, att de äro syndare, men synden har icke blifvit ett sorgeämne för dem. De fortsätta i sitt syndautöfvande och hopa skulder på sina samveten, skulder, hvilkas tyngd de dock nu icke känna. Dessa människor behöfva ingen läkare eller frälsare. Jesu blod är för dem intet läkemedel, och hans evangelium intet frälsningens budskap. Men annat är det med dem, hvilkas samveten äro sargade, och hvilkas hjärtan tryckas af tunga syndabördor. För dem blir budskapet, att Jesus blef sargad för deras missgärningar, och att han med sitt dyra blod återlöst dem, outsägligt dyrbart. "Genom hans sår blifva vi helade" — det ordet skänker hälsa och krafter. De äro syndare, med allt hvad det ordet innebär, men så länge som syndares Frälsare förbarmar sig öfver dem, behöfva de icke förtvifla.

"Gån och lären hvad det är" — ett maningens och varningens ord till alla som förarga sig öfver det evangelium, som öppnar möjlighet till frälsning för de största syndare. Allvarliga själar finna däremot i samma evangelium frälsning från synden och hopp för evigheten.

Fjärde Söndagen efter Trefaldighet.

Matt. 7: 1—6.

Hvilka äro våra skyldigheter mot vår nästa? Den frågan må vi göra oss på allvar, ty på dess svar beror mer, än hvad vi torde ana — vårt timliga och eviga väl. Själfviskhetens lag är sorgligt allmänt härskande här i världen. "Hvad har jag att göra med min broder?" är den Kains-fråga, som höres så allmänt. Att själf blifva lycklig är det eftersträfvade målet, men om detta mål skall vinnas genom att ruinera andras lycka, därom bekymrar man sig icke. Men Gud är domaren, och han har ett ord att säga i detta afseende. Han skall hålla oss ansvariga för huru vi förhålla oss till vår nästa. Vi må därför allvarligt söka att utröna, hvilka förutsättningarna äro för ett rätt förhållande till nästan. Och vår text lär oss, *att vi böra först mäta oss själfva med Guds ords måttstock för att blifva skickliggjorda att mäta andra.*

Enligt vår kyrkas bekännelse är Guds ord den enda ofelbara regeln i fråga om tro och lefverne. Det svarar oss på alla de frågor, som röra vår frälsning. Det säger oss hvad som är synd, och hvad syndens lön är, men det undervisar oss ock om huru vi genom Jesus och hans försoning kunna blifva befriade från synden och dess följder. Inför detta ord böra vi pröfva vårt hjärtetillstånd, och vi böra låta det afgöra alla frågor, som oroa våra hjärtan.

Med detta ord böra vi först mäta oss själfva. Vår egen frälsning bör vara vår största omsorg. Ty först då det är förhållandet, kunna vi hafva en rätt omsorg om andra. Det angifver en falsk andlig riktning, då man oroar sig mera öfver andra människors synder än öfver sina egna. Vi böra först med allvar tillse, att vi själfva komma till himmelen, och då vi göra det, kunna vi bidraga till att andra komma

dit. Först då, när vi äro stränga mot oss själfva, hafva vi rättighet att vara stränga mot andra.

Ja, då det gäller att *pröfva* och *döma,* låtom oss alltid börja med oss själfva. Låtom oss först själfva göra hvad vi önska, att andra skola göra. Låtom oss åskådliggöra med våra egna föredömen, att vi själfva tro på hvad vi begära af andra. Det är godt att hafva bekymmer om andras omvändelse, men viktigast för oss är det att utröna, om vi själfva äro omvända. Och låtom oss aldrig i något göra större anspråk på andra, än hvad vi göra på oss själfva.

Genom att så vara stränga mot oss själfva skickliggöras vi att blifva andra människor till nytta. Gud fordrar, att vi skola hafva omsorg rörande andras väl, och det kunna vi hafva, om vi börja med oss själfva. Har synden blifvit vårt största sorgeämne, och hafva vi blifvit frälsta af nåd, då älska vi innerligt våra medmänniskor, och då kunna vi ock bidraga till att borttaga grandet ur deras ögon. Och förstå våra medmänniskor, att vi älska dem, då kunna vi ock i kärlek bestraffa och varna dem för synden.

Men i synnerhet skola vi taga oss till vara för ett kärlekslöst och lättsinnigt dömande. Hafva vi rätt lärt att känna Jesus, som är både vår Frälsare och vårt föredöme, hafva vi ej heller lust att döma. Människor, som finna lust uti att döma, äro sorgliga företeelser. Då det gäller att uttala domar, böra vi blott nitälska för Guds ära; för den personliga hämndkänslan böra vi taga oss till vara. Då Jesus dömde Jerusalem, grät han. Huru olika honom äro icke de människor, som kärlekslöst kunna uttala de hemskaste domar öfver individer, församlingar och hela samfund. Men detta kärlekslösa dömande har i alla tider varit den falska andlighetens kännetecken. Vi få döma öfver hvad vi enligt Guds ord veta vara synd, men vi böra vara ytterst försiktiga i fråga om att uttala domar öfver andras själstillstånd.

Att döma öfver andra människor innebär en stor fara. Man inträder därmed i Guds domsrätt, och han har icke uppdragit åt oss att döma. Vi stå ock i fara att skada dem, som vi döma. Kärlekslösa och orättvisa domar hafva åstadkommit obeskrifligt mycket elände i världen. Men vi må icke glömma, att vi skada oss själfva med orätta domar. Sådana domar falla alltid tillbaka på dem som uttala dem. Det är den rättfärdige Gudens vedergällningsrätt, att de som döma andra utan barmhärtighet, skola blott få med hans stränghet att göra.

Men på samma gång som vi böra taga oss till vara för ett orätt dömande, böra vi icke låta kärleken öfvergå till slapphet, så att vi icke gifva akt på människornas sinnesbeskaffenhet, v. 6. "Det heliga", Guds ords "pärlor", vår kristna tros dyrbara skatter, skola vi icke gifva åt "hundarna" eller "utkasta åt svinen", åt lättsinniga, orena och syndiga människor. Vi böra icke disputera med fritänkare, ty de vilja vanligen icke lära att känna sanningen. Och lika lönlöst är det att erbjuda Guds ord åt uppenbara lasters trälar. Vi böra bida och se, om Herren i nåd kan föra dem till besinning. Låtom oss i ödmjukhet och stillhet bedja Gud för dessa människor.

Femte Söndagen efter Trefaldighet.

Den stora frågan.

Hvem säga människorna mig, Människosonen, vara? Matt. 16: 13.

I Höga Visans 5 kap. och 9 v. framställes följande fråga: "Hvad är din vän för mer än andra vänner, du skönaste bland kvinnor?" Frågan är viktig. Den gäller hvem Jesus är, och hvarför vi bekänna honom. I en eller annan form

framställes frågan till höger och vänster om oss, och vi må vara beredda på att besvara den. Icke behöfva vi heller tveka på *hvad* vi skola svara. Med glädje må vi afgifva vittnesbörd om vår himmelske vän, som "är bländande hvit och röd, härlig framför tio tusen." Vi böra gärna svara hvarje uppriktig frågare. Det är ock den fråga, som mer än någon annan berör vårt evighetshopp, och som för kyrkan har en grundläggande betydelse.

Frågan gäller hvem Jesus är till sin person, hvad betydelse hans verk har, hvad han är för de troende, för församlingen och hela världen. Är han Frälsaren? Är han den enda Frälsaren? Skola de frälsas, som tro på honom, och skola de fördömas, som förkasta honom? Du ser, käre läsare, hvad frågan gäller.

Det är Jesus, som framställer frågan. Han yrkade på att hans lärjungar skulle vara beredda att besvara den. De talade om för honom, hvad folket bekände om honom. Och alla syntes ena sig i omdömet, att han var en stor man. "Men hvem sägen I mig då vara?" frågade han dem. Petrus besvarade frågan i sitt och sina bröders namn: "Du är Kristus, den lefvande Gudens Son." Det var den stora bekännelsen. Med den, men med intet mindre, var Jesus belåten. På den tryckte han sannfärdighetens prägel, och på den skall han uppbygga sin församling. Vi se därför, käre läsare, att kyrkans bekännelse om Jesu person, att han, på samma gång som han är vår broder, är sann Gud, är fast grundad. Det gifver ock hans verk den rätta betydelsen. Om han, "den lefvande Gudens Son", offrar sig för oss, då ha vi ett offer, som gäller, en försoning, som är tillräcklig. Och den grund, som uppbär församlingen, kan ock uppbära dig och mig, käre läsare. Med alla våra skuldbördor få vi hvila på den. Stor är vår synd, men Jesus är en ännu större Frälsare. Och då vi bygga på den grunden, då är vårt hopp lika fast som grunden är.

Denna stora fråga är därför vårt hjärtas fråga. Vi måste hafva klarhet i frågan om hvem Jesus är, och hvad betydelse hans verk har. Ha vi icke det, så ha vi icke heller något fast hopp. Men huru glada böra vi icke vara öfver att vi fått denna fråga besvarad af den högsta auktoritet. Nu hafva vi en fast grund för vår tro och för vårt evighetshopp. Och huru glada böra vi icke känna oss öfver att vi tillhöra en kyrka, som i sina bekännelse- och uppbyggelseskrifter ställer sig utan reservation på denna evighetsklippa. Därför skall vår kyrka bestå, och alla bittra anfall, som göras mot henne, skola blott få bidraga till att åskådliggöra hennes styrka och fiendernas vanmakt. "Dödsrikets portar skola icke vara henne öfvermäktiga." Starka äro nog dessa portar, men han, som är "Uppståndelsen och Lifvet", är starkare. Han har segrat öfver dem, ty den hand, som för oss syndare var naglad vid korset, håller ock nycklarna till dödsriket, och den på honom och på hans verk grundade församlingen skall ock segra.

"Hvem säga människorna mig, Människosonen, vara?" Många svar höras i vår tid på den frågan. Äfven nu vill man låta honom vara en stor profet. Man talar om honom såsom ett föredöme, såsom "idealmänniska" o. s. v. Men det är blott *ett* svar, som är det rätta: "Du är Kristus, den lefvande Gudens Son." Ingen "idealmänniska" förmår att afhjälpa vår nöd. En sådan kan icke lugna våra oroliga samveten och skänka oss ett fast hopp för evigheten. Vi behöfva en Frälsare, och det hafva vi i Jesus, som är "Människosonen" och på samma gång "den lefvande Gudens Son."

Sjätte Söndagen efter Trefaldighet.

Huru Herren Jesus förklarar Moses lag.

Matt. 5: 27—42.

Jesu förhållande till Moses lag är af den största betydelse för oss. Det framställer för oss judendomens historiska uppgift samt förhållandet mellan lag och evangelium. Bestämdt förklarade han, att han icke var kommen för att upplossa lagen, utan för att fullborda den. Då man i vår tid talar så mycket om Moses lag såsom en "österländsk litteratur", som icke har någon bindande kraft för oss, så är det väl för oss att aktgifva på hvad Frälsaren säger om denna lag. Enligt hans vittnesbörd gäller den för alla människor i alla tider. Han blef en "förbannelse" för att förlossa oss från lagens förbannelse, men han ändrade icke något i lagen och borttog icke något af dess stränghet. Och hvilket förskräckligt allvar det är i Guds lag, det skola alla de få erfara, som icke tro på honom, som dem till godo fullgjort denna lag. I vår allvarliga evangelietext förklarar Jesus innebörden af Guds sjätte och andra bud, och på samma gång som han i denna förklaring visar på lagens yttersta fordran, så afgör han ock den för oss såsom kristna och för hela samhället viktiga frågan rörande äktenskapet och dess helgd.

Jesus gendrifver då först fariséernas falska uppfattning af hvad som var synd mot sjätte budet. För dem var blott den fullbordade gärningen synd. Det har ock i alla tider och icke minst i vår tid varit ytliga människors uppfattning om hvad som är synd mot detta bud. Nu stadfäster Herren i sin förklaring, att den fullbordade gärningen är en kropps- och själsfördärfvande synd och en synd, som mer än någon annan förnedrar människan. Stackars de människor, som blifva offer

för denna synd! Äfven om de genom Guds nåd upprättas, har dock deras goda namn lidit, och denna förödmjukelse måste kännas förkrossande för dem. Men Jesus förklarar, att de i hjärtat uppstående och närda okyska tankarna utgöra en synd mot detta bud. Han visar, att lagen fordrar hjärtats renhet. Vi veta ju ock, att den i gärning utöfvade synden har sin grund och början i den i hjärtat *närda* onda begärelsen. Det gäller därför för oss att aktgifva på våra hjärtan. Om Guds Ande får bo i dem, får styra och leda dem, så skola vi ock blifva skonade från syndafall. Det är när du börjar leka med de onda tankarna, som frestelsen får makt öfver dig. Sky dessa tankar, sök i bönen, genom bruket af Guds ord och genom att "se på Jesus" hjälp emot dem, och du skall räddas.

Märk, att det är i detta sammanhang som Jesus talar om det förargelsegifvande ögat, som vi måste utrifva, och om "högra handen", som gifver förargelse, som vi måste afhugga, därest vi skola rädda både kropp och själ från helvetet. Tänk, käre läsare, på dessa förskräckligt allvarliga ord! Fly synden! Gör du icke det, så skall den föra dig i fördärf. Fly allt som kan hindra din själs frälsning, huru kärt det än är.

Sedan gendrifver Frälsaren fariséernas ytliga uppfattning om äktenskapets helgd. Allt hvad som fordrades, enligt deras uppfattning, för en man att skilja sig från sin hustru, var att gifva henne skiljebref. Och denna deras uppfattning stod ock i harmoni med deras uppfattning af hvad som är synd mot Guds sjätte bud. Men Herren visar i sin förklaring, att den som bryter det drager en stor skuld öfver sig. Det kan enligt hans vittnesbörd blott upplösas genom hor, och därför benämna vi den synden för *äktenskapsbrott*. Men Frälsaren erkänner blott sådan otrohet såsom giltigt skäl för äktenskapets upplösande. Tydliga och afgörande äro Herrens ord i denna viktiga fråga: "Hvilken som skiljer sin hustru ifrån sig utom

för hors skull, han kommer henne till att göra hor, och den som tager en frånskild till hustru, han gör hor.”

“Hvad förbjuder Gud i andra budet?” Herren gifver klart besked därom. Äfven därvid gendref han de “äldstes” uppfattning, som de uttryckte i följande, af Jesus anförda ord: “Du skall icke svärja falskt; utan du skall gälda Herren dina eder.” Så långt som dessa orden gingo, voro de ju korrekta, men de sade icke nog. Om man blott icke begick mened eller bröt gjorda löften, så fick man enligt de “äldstes” uppfattning svärja så mycket man ville. Och svuro gjorde de. De svuro vid himmelen, vid jorden, vid Jerusalem, vid sina hufvuden o. s. v., precis som tanklösa människor göra i vår tid. Först såras anständighetskänslan med dessa grofva eder, som människor föra i sin mun och hvarmed de annonsera sig såsom ogudaktiga sällar. Huru hemskt missbrukas icke Guds namn, icke blott af groft ogudaktiga människor, utan af många, som vilja vara kristna. Och vi betvifla, att det finnes något land, i hvilket det svärjes mer än just i vårt land. “Att tanklöst föra Jesu namn på tungan”, att svärja vid himlen, vid jorden, vid Guds barmhärtighet (“for mercy’s sake”) det får man höra icke blott gamla personer, utan själfva skolbarnen göra. Men kommen ihåg, att detta är icke något “oskyldigt” talesätt, det är ett syndigt svärjande. Jesus säger: “I skolen alls icke svärja — —, utan edert tal skall vara ja, ja, nej, nej; hvad därutöfver är, det är af ondo.” Det är i synnerhet det tanklösa nämnandet af Guds namn, som förhärdar hjärtat, och som försvårar det för människan att i nöden åkalla detta namn.

Sjunde Söndagen efter Trefaldighet.

Luk. 14: 12—25.

Vår dyre Frälsare, som själf är vår frälsningsväg, icke blott undervisar oss om huru vi skola sörja för vår viktigaste angelägenhet, själens frälsning, utan han visar ock, huru ett sundt nådelif yttrar sig i vårt förhållande till våra medmänniskor, och i synnerhet framställer han för oss, *huru en sann barmhärtighetsverksamhet är beskaffad.* Den tro, som är sann, som frälsar själen, har kärleken till sin första och förnämsta yttring. Men kärleken kan icke vara något dödt kapital hos människan; den måste vara verksam i utöfvandet af goda gärningar. Härpå lägger Guds ord synnerligt stor vikt. På den stora dag, vi förbida, skall världsdomaren öppna Faderns rike eller fördömelsens boningar för oss, allt efter som vi ägt eller icke ägt den kärlek, som yttrat sig i sanna kärlekens gärningar.

Vi få icke fatta vår text så, som om det skulle vara orätt för en kristen att göra gästabud, vid hvilka han samlar omkring sig släktingar, vänner och "rika grannar". Jesus var själf närvarande vid sådana gästabud. Att släktingar, vänner och grannar kunna i frid och kärlek samlas omkring samma bord för att stärka vänskapsbandet, är i och för sig godt, och det är säkerligen icke misshagligt för honom, som i hela sitt förhållande till människor var så sant mänsklig, som helgade människors glädje och som hyste ett så innerligt deltagande för dem i deras sorger. Men det är de själfviska beräkningarna, som Herren här varnar för. Han säger, att det är ingen barmhärtighet vi visa, då vi göra det i den beräkningen att förvärfva oss själfva inbjudningar. Man tänker på att vinna förmåner för sig själf. Själfviskheten är motivet, och dess rot går djupt in i hjärtat.

Det är ock mycket, som benämnes barmhärtighet, som icke är det. När t. ex., som ofta sker här i landet, den s. k. fashionabla societeten håller sina barmhärtighetsbaler, "charity balls", hvad är det annat än en sorglig parodi på barmhärtighet? Herrar och damer komma tillsammans, då de senare i synnerhet söka att öfverträffa hvarandra i fråga om dyrbara kläder, för att dansa, och så kastar man till de fattiga något af inkomsterna, menande sig därmed göra barmhärtighet. Man använder de fattiga såsom en anledning för att hängifva sig åt hvad gudfruktiga människor måste betrakta såsom ett syndigt nöje. Ack, att dock dessa lättsinniga människor ville låta bli att missbruka det dyrbara ordet barmhärtighet! Och den förnäma nedlåtenhet, hvarmed de tala om de fattiga, visar, att de icke frukta Gud. De fattiga äro dyrbara inför honom, som föddes i ett stall, som var fattigare än luftens fåglar och vildmarkens djur, och som för deras skull dog på korset, men som har förvärfvat evighetsboningar i himmelen för dem. Och äfven om vi ogilla det nu omskrifna sättet att hjälpa de fattiga, böra vi granska bevekelsegrunden för allt hvad vi göra. Vi böra undersöka, om vi drifvas i vårt görande af kärlek till Frälsaren och dem, som han så innerligt ömmar för.

"När du gör gästabud, så bjud fattiga, krymplingar, halta och blinda", v. 13. Hvilken förmaning, uttalad af honom, som vi kalla vår Herre och Frälsare, och som en gång skall blifva vår domare! Detta ord är såsom ett fönster, genom hvilket vi kunna blicka in i Jesu hjärta. Huru nära ställer sig icke Jesus med dessa ord, som stå i så full harmoni med hans handlingssätt, till de fattiga, till nödens och lidandets barn af alla slag. Fattiga — de betraktas här i världen såsom en börda för samhället. Samhällets lyckobarn önska att hafva så litet som möjligt med dem att göra, och många af dem anse sig icke ens behöfva lugna sina samveten med att göra

något för att lindra deras betryck, eller ock såra de dem med det sätt, på hvilket de nedlåta sig att hjälpa. Att de fattiga kunna hafva ädla och sant mänskliga känslor, att deras hjärtan sargas eller förbittras öfver det förnäma öfversitteri, som bevisas dem, det bekymrar dem icke.

"Krymplingar, halta och blinda" — de utgöra ju icke sådant sällskap, som människor i allmänhet önska. De förefalla tråkiga och obehagliga för de flesta, och äro de därtill fattiga, betraktas de såsom en börda, icke blott för samhället, utan äfven för sådana anhöriga, som icke hafva Jesu sinne. Man drager en lättnadens suck, då man ändtligen får nedmylla dem i krukomakarens åker. Väl då dessa lidandets barn, om heliga änglar få af Gud det uppdraget att föra deras själar till paradiset! Men är deras jordiska tillvaro en börda för andra, så är den det ofta i ännu högre grad för dem själfva. Att vara krympling, fattig eller blind är ägnadt att förbittra lifvet. Huru långa förefalla icke dagarna och nätterna för lidandets barn. Och huru många bekymmer frammanas icke af fattigdomen. Tacka Gud, käre läsare, om du icke behöft erfara det!

Men dessa nu omskrifna nödens barn har Jesus, den store nödhjälparen, en särskild omsorg om. Han älskar dem och ömmar för deras nöd. Ibland dem fann man honom, då han vandrade här på jorden, och genom sina vänner hjälper han dem ännu. "Bjud" dessa, säger han. Han prisar den säll, som vårdar sig om de fattiga. Må barn, som hafva föräldrar, som äro "krymplingar, halta och blinda", icke tröttna i sin af Gud gifna kallelse att vårda dem. Må de göra hvad de kunna att borttaga lidandets bitterhet! Vi bedyra eder, vänner, hvars kallelse är att vårda sådana sjuka, att Gud skall icke glömma eder tjänst. Men i synnerhet böra vi alla i kärlek tänka på sådana sjuka och fattiga, som icke äga några anhöriga. Vill du anställa en bjudning, hvaröfver himmelens

änglar skola fröjda sig, följ Jesu anvisning att skaffa gäster. Och om du icke kan bjuda dessa lidandets barn till ditt hem, följ den anvisning, som kärleken till Jesus gifver dig, för att sprida något ljus och glädje på deras stig, för hvilka lifvet är så tungt. Må vi ock villigt bidraga med att understödja de inrättningar, i hvilka dessa lidandets barn vårdas.

Dessa värnlösa, som du hjälper, kunna icke vedergälla dig, men de hafva en rik Herre, som kan göra det. Han säger: "Det skall vedergällas dig i de rättfärdigas uppståndelse." Hvad den uppriktiga kärleken gör blir icke olönt. Del i "de rättfärdigas uppståndelse" få vi af nåd, för Jesu skull, men en särskild nådelön skall utdelas, och den blir stor, i den mån vi troget tjäna vår Frälsare med de gåfvor, han gifvit oss. Då skola vi, på sätt som vi icke kunna här, fatta betydelsen af kärlekens gärningar.

Kristi Förklaringsdag.

Kristus förklarad.

Vi hafva själfva sett hans härlighet; ty han fick af Gud Fader ära och pris. 2 Petr. 1: 16.

Med dessa ord refererar Petrus till det, som han och två af hans medlärjungar sågo på förklaringsberget. Hvad de då sågo, kunde de aldrig glömma. Det utgjorde ock för dem, i synnerhet under den tid då Jesus nedsteg i den största förnedrings djup, en styrka för deras tro på deras Herres gudom. Det behagade Frälsaren att, under det han oss till godo ikläddde sig "syndigt kötts liknelse", låta sin gudomliga härlighet frambryta genom tjänareskepelsen såsom ett vittnesbörd för alla kommande tider om att han icke blott var en människa, vår broder, utan ock att i honom bodde "all gudomens fullhet." Hvad som skedde på förklaringsberget har därför sin

betydelse för alla tider. Det var ock en profetia om hvad som i en allt högre grad skulle ske under tidernas lopp, och hvad som en gång, på fulländningens stora dag, på "Kristi uppenbarelses dag", skall uppenbara sig på ett för oss nu ofattligt sätt. Den kristna kyrkan har ock betraktat hvad som timade på Tabor såsom någonting för henne så viktigt, att hon afskilt en söndag, på hvilken det skall predikas om detta Guds uppenbarelses under. Här skola vi blott anställa några korta betraktelser öfver huru Jesus har blifvit förklarad.

Jesus själf hänvisade under sitt kötts dagar till de gärningar, som han gjorde, såsom bevis för att han var den, som han utgaf sig för att vara — Kristus, Guds Son. Dessa gärningar vittnade om hans allmakt. Han förklarade sig såsom naturens Herre. De lössläppta vindarna lydde hans befallning, och de upprörda hafsvågorna lade sig såsom stilla och snälla barn ned för hans fötter och blefvo ett golf, på hvilket naturens Herre gick. Med allmaktsord botade han eljest obotliga sjukdomar. Och hans makt sträckte sig in i dödens hemlighetsfulla rike. På hans befallning uppstodo de döda. De onda, olyckliga andarna kände hans makt. På hans maktord fingo de lämna sina olycksaliga offer, och i förtviflan anropade de honom om att han icke skulle plåga dem, "förr än tid är", d. ä. före den stundande och af dem fruktade domens dag.

Jesus är konung i allmaktens rike; det är en för oss och för hela Kristi kyrka tröstelig sanning. De händer, som för vår frälsnings skull voro naglade vid korset, hålla allmaktsspiran. Han, som stod på evighetens klippa och med sitt allsmäktiga "varde" framkallade alla för oss synliga och osynliga världar, och som sedan uppehåller allt med samma sitt allmaksord, han är världens verkliga regent. För vinnandet af sina afsikter leder han världshändelsernas gång. Hvilken tröst för oss och hela kyrkan! Han, som under flydda stormiga tider varit sin församlings beskyddare, skall föra henne till slutlig

och afgörande seger. Må vi icke glömma, att vår Frälsare är en allsmäktig konung! Glöm ej den nådefulla tillsägelsen: "Frukta dig icke, du klena hjord!" Vi som tro på Herren, vi se huru hans makt har förklarats i världsutvecklingen, och vi veta, att han skall regera, till dess han lagt alla sina fiender till sin fotapall. För oss har sanningen af hans stora ord: "Mig är gifven all makt i himmel och på jord", på det mest påtagliga sätt förklarats.

Men på det härligaste sätt har Jesus förklarats i *nådens rike.* Hans största gärningar under hans kötts dagar voro enligt hans eget omdöme att *förlåta synder.* Det var hans "mat" att frälsa en fattig synderska vid Jakobs brunn. Då han fick frälsa en Magdalena från syndens skuld och makt, då kände han sig så lycklig. Arbetande och betungade själar inbjöd han till sig. Han ville gifva deras oroliga hjärtan frid. Då han stod inför en domstol, där frågan om hans lif eller död behandlades, kom han ihåg sin fallne och olycklige Petrus, och med sin kärleks allt öfvervinnande blick uppsökte han honom. Och då han såsom det världens synder försonande offerlammet hängde på korset, gladde han sig öfver det erbjudna tillfället att få rädda en olycklig röfvare från den eviga döden och öppna för honom paradisets portar.

Och i nådens rike har han allt sedan förhärligats. Hans frälsande nåd har ständigt förklarats genom de förtappades frälsning. Den har varit en Guds kraft till salighet för oräkneliga. Den har varit en synd, lidande och nöd öfvervinnande kraft. I bålens flammor omkring de lofsjungande martyrerna uppenbardes dess härlighet. Den gaf svaga män och kvinnor kraft att frimodigt inför domstolar, under marter och kvalfull död bekänna Kristus.

Och ännu förklaras Guds frälsande nåd här i världen, hvarhelst ordet predikas och sakramenten rätt förvaltas. När vi se syndare gråta öfver sina synder, när vi se människor fröjda

sig öfver syndaförlåtelsens nåd och höra dem sjunga trons jubelhymner, när vi se människor som fly synden, äfven det som synes vara synd, människor, som tåligt lida bedröfvelse, som i lidandet tacka Gud, människor som icke söka sitt eget, utan sina medmänniskors bästa, och som villigt och oegennyttigt arbeta och uppoffra för Guds rikes utbredande, då se vi i allt detta en förklaring af Guds frälsande nåd. Käre läsare, har denna nåd på så sätt fått förklaras i ditt lif?

Men den största, den härligaste Kristi förklaring stundar. När evangelium blifvit predikadt till ett vittnesbörd för alla folk, när den andliga tempelbyggnaden blifvit fullbordad, när tidernas lopp fulländats, då, vid tidens afton, skall Kristi härliga uppenbarelses dag randas. Då skall han inför hela skapelsen uppenbara sin härlighet. Men denna hans stora härlighets uppenbarelse skall ock medföra skapelsens förhärligande. Alla syndafallets spår skola då utplånas, all skapelsens disharmoni skall upplösas i en ljuflig harmoni, som aldrig skall störas, och kring Gud treenig, som då blir allt i alla, skall allting hvälfva sig tillbedjande. Och denna Kristi förklaring medför ock alla hans vänners slutliga och fullkomliga förklaring. Stort och härligt är det ord, hvarmed aposteln beskrifver de troendes evighetshopp:

Vi äro nu Guds barn, och det är ännu icke uppenbart hvad vi skola varda, men vi veta, att då han blifver uppenbar, skola vi blifva honom lika, ty vi skola se honom såsom han är.

Åttonde Söndagen efter Trefaldighet.

Falsk andlighet.

Och då skall jag bekänna för dem: Jag kände eder aldrig; gån bort ifrån mig, I ogärningsmän. Matt. 7: 23.

Hvem skall Herren uttala dessa hemskt allvarliga ord till? Till sådana, som icke fråga efter Gud, som icke gå till kyrkan

och som lefva ett groft ogudaktigt lif? Nej. Nog går det illa för dem, ty syndens lön är döden, och de, som lefva utan Gud, få dö utan honom, men här gäller det personer, som äro mycket religiösa, som äro verksamma i det kyrkliga, som utföra stora kraftgärningar i Jesu namn, och som bygga åt sig hem för evigheten. Till sådana skall Herren uttala detta förskräckliga: "Gån bort ifrån mig!" Känna vi oss icke, käre läsare, manade att med tanken på dessa ord allvarligt och ödmjukt bedja: "Utrannsaka mig, Gud, och känn mitt hjärta; pröfva mig, och känn mina tankar, och se till, om jag är stadd på en olycksväg, och led mig på den eviga vägen"? Ps. 139: 23, 24. Här säger oss Herren, att icke blott de, som lefva ett uppenbart syndalif, gå förlorade, utan ock att det går lika illa med många, som äro mycket andliga. Vi lära häraf, att icke all andlighet frälsar. Låtom oss något närmare skärskåda, hvad Herren säger härom.

Han talar om sådana, som ifrigt bruka hans namn, men som han dock icke känner. "Herre, Herre!" Så ropa de. De anropa Herrens namn i bönen, och de vittna om honom inför människor. De äro religiösa, de äro ansedda för sådana, och de kanske äfven döma öfver andras andlighet. De synas ock själfva vara öfvertygade om att de äro rätta Herrens tjänare. Och dock skall den Herre, hvars namn de åkalla, visa dem ifrån sig på den stora dag, som vi förbida. Må vi pröfva oss inför denna allvarliga sanning! Vi bekänna Herrens namn, men erkänner han oss?

Vår text talar om sådana, som "profetera", predika, i Herrens namn, men som likaväl gå förlorade. Sådana voro Bileam, Saul, Kajfas, Judas m. fl. Hvilket till allvarlig själfpröfning manande ord är icke detta för alla ordets tjänare i synnerhet. Det att de predika kan blifva andra till frälsning, men det frälsar icke dem själfva. Herren talar om personer, som utvisa frälsningens väg för andra, men som själfva icke

vandra därpå. De predika omvändelse, men äro icke själfva rätt omvända. De hafva icke såsom hjälplösa och förtappade syndare sökt och funnit frälsning hos Jesus. Han är icke deras högsta skatt. De tala om honom, men i sina hjärtan umgås de icke med honom. De hafva ju en viss kunskap om honom, som de ock söka att meddela andra, men de hafva icke den kunskap, som blott den botfärlige och frälsningssökande syndaren kan få, och därför förtappas de.

Herren talar om personer, som i hans namn utdrifvit djäflar, och som "gjort många kraftiga gärningar", men som likväl skola såsom "ogärningsmän" bortdrifvas. Här framställes det behjärtansvärda, att människor kunna med Guds ord tillföra andra välsignelser, under det att de själfva äro oberörda af detta ord. De utdrifva djäflar från andra, under det att djäfvulen får bo ostörd i deras egna hjärtan. De göra "kraftiga gärningar", och dock utestängas de från himmelen. Med dessa gärningar söka de att lysa inför människor, men för Herren gälla de icke. Han ser efter hjärtats tro och kärlek. Men det sorgligaste är dock, att dessa människor draga många andra med sig till förtappelsen. Om antikrist heter det, att han skall göra stora underverk och bedraga många. Var därför på din vakt, då du träffar människor, som tala om sina undergörande krafter.

Herren talar vidare om människor som bygga hus, hem för evigheten, men som bygga så, att de slutligen blifva hemlösa. De äro medvetna om att de behöfva ett sådant hem. De veta, att de snart skola dö, och därför önska de ju hafva sina evighetshem. Men i trots af sitt byggande blifva de hemlösa; de förtappas. De bygga icke på den af Gud lagda grunden. De hafva ingen grund för sin tro, för sitt hopp. Och huru många är det icke, som bygga på det sättet. Hvad hopp har du, käre läsare, för evigheten? Se till, att du icke bygger på sanden, på falska förhoppningar och föreställningar. Det

finnes blott en säker grund, Jesus Kristus; bygg på den. Ty det kommer storm, som skall pröfva din byggnads styrka. Tänk, om byggnaden då skall falla och du står hem- och hopplös, när du bäst behöfver hem och hopp!

Hvad skola vi då göra för att icke förtappas? Vi skola vara ordets både hörare och görare. Vi skola tillse, att vi bygga på den rätta grunden, och att vi bygga rätt. På Jesus och hans förtjänst kunna vi tryggt bygga vårt evighetshopp. Är han vår frälsningsgrund, då kunna vi lugnt motse slagregnet och floderna, sjukdom och död, ty grunden skall uppbära oss. Han, som i lifvet är vår tillflykt i alla stormar, skall vara vår säkra hjälp i döden.

Nionde Söndagen efter Trefaldighet.

Hvem är en trogen Herrens tjänare?

Den som är trogen i det minsta, han är ock trogen i mycket, och den som är orättfärdig i det minsta, han är ock orättfärdig i mycket. Luk. 16: 10.

Vi äro, käre läsare, kallade till att tjäna Herren. Det är en hög, det är en ärofull kallelse. David, som var en mäktig konung, framställde såsom sin högsta äretitel: "Herre, jag är ju din tjänare, jag är din tjänare, din tjänarinnas son." Att den evigt tillbedjansvärde vill hafva oss arma till sina tjänare, nog är det stort. Vi kunde ju ock betona, att han har anspråk på oss, och att det är vår plikt att tjäna honom, en plikt, som vi icke kunna ostraffadt afsäga oss. Men kärleken till honom, som har så älskat oss, och som vi stå i så stor tacksamhetsförbindelse till, borde göra denna tjänst lätt. Men låtom oss icke glömma, att tiden är kort, och att hvad vi skola utföra i Herrens tjänst, det måste vi utföra snart. Aftonen inbryter inom kort, och då blir det för sent att verka.

För att vara en trogen tjänare måste man nog vara en *troende*. Blott det goda trädet kan bära frukt. Här gäller det att ingå genom porten, att låta Jesus blifva vår Frälsare. Låt Jesus tjäna dig, låt honom förlåta dig dina synder och gifva ditt samvete frid, så skall du med glädje tjäna honom. Otrohet i tjänsten härleder sig från ett otroget hjärta.

Men skola vi troget tjäna, så måste vi hafva ett *ödmjukt tjänaresinne*. Intet vanpryder en tjänare mer än ett högmodigt och spotskt sinne, men å andra sidan är ödmjukhet tjänarens största prydnad. Huru mycket är det icke ock, som manar oss till ödmjukhet. Vi ha intet att berömma oss af, men väl mycket, som manar oss till ödmjukhet. Guds ord talar om de höga änglarnas ödmjukhet. I att tjäna sin Gud finna de sin största lycka. Och med ödmjukheten följer ock *villigheten* att tjäna. Man behöfver icke med hotelser och slag förmå den trogne tjänaren att fullgöra sina plikter, han gör det så gärna. Och

"Om Herren mig bjuder gå hit eller dit,
så skynde jag villigt åstad
att göra hans vilja med allvar och flit,
om möjligt ock göra den glad."

Glädjande är det att se människor med villighet lyda Herrens kallelse att tjäna honom. Eljest får man ofta höra detta: "Jag kan icke", "jag vill icke", då man beder människor hjälpa till i arbetet i Guds rike. Påkallas de att undervisa en klass i söndagsskolan, så rafsa de ihop så många skäl, hvarför de icke böra göra det. Och på församlingsstämmor får man ofta höra det där ledsamma: "Jag kan icke." Det är icke heller alltid sant; det skulle heta: "Jag vill icke." Hvad du *vill* göra, käre läsare, det går lätt för dig att utföra.

Den är en trogen tjänare, som med samvetsgrannhet fullgör sina plikter. Och din trohet skall pröfvas, då det gäller det,

som man kallar ringa, de små bestyren. Den, som icke består profvet där, skall icke anförtros det, som är högre. I Herrens tjänst är allt stort; intet är litet. Då du troget utför din jordiska kallelses många bestyr, så utför du en för Herren behaglig gärning. Men det är detta, som många finna så svårt att göra, som är stort och behagligt för honom. Säger icke Frälsaren, att gifvandet af en bägare kallt vatten i en lärjunges namn är en gärning, som icke han skall uraktlåta att belöna. Och om vi mera hade Jesu bild för vår själs blickar, om vi mera besinnade, huru djupt han förnedrade sig för att frälsa oss, så skulle vi icke kalla det ringa, som han kallat oss att göra. Ty om vi icke äro trogna i det ringa, i det lekamliga, så skall icke Herren anförtro oss det sannskyldiga, det himmelska, det eviga.

Det må ock behjärtas, att det gäller att tjäna Herren med ett odeladt sinne. Försök icke det omöjliga: "att tjäna två herrar." Antingen helt för eller helt emot Herren. Du, som försöker att medla mellan Gud och världen, skall snart finna dig helt på världens sida.

Trogna tjänare skola få lön för sitt arbete. Redan här i tiden medför troheten salig lön, men först i himmelen, som af nåd för Jesu skull skall blifva vårt evighetshem, skall troheten fullt belönas. Och denna lön blir stor, i den mån som vi här troget förvalta de pund, som Gud gifvit oss. Gud göre oss alla till trogna tjänare!

Tionde Söndagen efter Trefaldighet.

Stor nåd — stort straff.

Så begynte Jesus förevita de städer, i hvilka hans flesta krafter blifvit gjorda, att de icke hade gjort bättring. Matt. 11: 20.

"Visheten klagar ute och låter sig höra på gatorna." Ords. 1: 20. "Visheten" — det är Guds Son. Han är den person-

liga visheten, vishetens källa. Och "Visheten" klagar. Hvaröfver? Jo, öfver de "fåkunniga", v. 22, öfver dem som icke förstå sitt bästa. Och sådana människor har det funnits i alla tider. Denna okunnighet är farlig, ty den öfvergår till hjärtats förhärdande mot nåden, och då störtar den människan i evigt fördärf. Det ser Visheten, och han klagar däröfver, ty han är ock den eviga kärleken, som outtröttligt söker de förtappades frälsning. "Han låter sig höra på gatorna." Öfverallt söker han de förvillade. Men vårt allvarliga evangelium förtäljer ock för oss, att stor som den erbjudna nåden är, kan den dock icke frälsa människan emot hennes vilja. Den förtäljer ock, att ju större den nåd är som förkastats, ju större blir det därpå följande straffet.

"Ve dig, Korasin, ve dig, Betsaida!" Huru hjärteuppskakande är icke detta verop, uttaladt, som det är, af den milde Frälsaren, som var kommen icke att fördärfva, utan för att frälsa människors själar! Korasin och Betsaida voro två vid Galileiska hafvet belägna städer, i hvilka Jesus verkade mycket. Där utförde han många af sina härligaste underverk. Där predikade han evangelium, hvarigenom han erbjöd människor frälsning. Det var en dyrbar nådatid för dessa städers invånare. Saliga frälsningens tillfällen erbjödos dem. Ifrån de städerna hämtade ock Jesus några af sina lärjungar.

Men i trots af alla Frälsarens bemödanden och kärleksfulla gärningar bättrade dessa städers invånare sig icke. Herren, som är lika rättfärdig som han är barmhärtig, nödgades därför afkunna domen öfver dem, och förskräcklig var den. "Ty om i Tyrus och Sidon de krafter blifvit gjorda, som hafva blifvit gjorda i eder, skulle de längesedan hafva gjort bättring i säck och aska. Men jag säger eder: För Tyrus och Sidon skall det varda drägligare på domedag än för eder." Tyrus och Sidon voro två gamla hedniska städer, som voro bekanta för sina invånares ogudaktighet. De voro härdar för den ve-

derstyggliga baalsdyrkan. Under profeternas tid voro de mäktiga städer, men dessa profeter förkunnade deras undergång, något som deras invånare naturligtvis icke satte tro till. Och städernas undergång skulle blifva så fullkomlig, så att där dess väldiga palats hade stått, skulle fiskare spänna ut sina nät för att torkas. Och hvad profeterna i Herrens namn förutsade, har bokstafligen fullbordats. De som resa i dessa nu öde trakter observera fiskarnas nät och påminnas, att det är ett förskräckligt allvar med Guds hotelser.

Herren varnade visserligen dessa städers invånare, men han betygade, att om "sådana krafter hade blifvit gjorda i dem", som hvad som utfördes i städerna vid det Galileiska hafvet, så hade deras invånare "gjort bättring i säck och aska". Stor var den nåd, som Gud bevisade Korasins och Betsaidas invånare, men de försköto den till sin egen olycka.

"Och du Kapernaum, som har varit upphöjd ända till himmelen, du skall varda nedstörtad ända till afgrunden." Nästan hemskt allvarliga ord. Kapernaum var Jesu stad. Där bodde han. Där gjorde han många af sina härligaste underverk. Det var en dyrbar nådatid för stadens invånare. De blefvo upphöjda till himmelen, men i trots däraf bättrade de sig icke. Och bättring var hvad Herren åsyftade med sin predikan. Tänk, att kunna motstå en sådan nåd! Hvilken stor makt är dock icke människans vilja, som kan framgångsfullt motsätta sig Guds största nådesuppenbarelser. Man talar om underverk, och hvilka kraftiga medel de skulle vara för att föra människor till omvändelse, men alla Jesu i Kapernaum utförda underverk kunde icke beveka människorna till omvändelse. "Du skall varda nedstörtad ända till afgrunden." Hvad måste icke det hulda frälsarehjärtat hafva känt, då ord sådana som dessa uttalades! Hvilket vittnesbörd om omvändelsens och nya födelsens nödvändighet! Guds nåd är stor, stor nog att frälsa den djupast sjunkne syndaren, men det

finns ingen nåd, som kan frälsa den obotfärdige. Jesu stad nedstörtad till afgrunden, och det från själfva himmelens port! Blott några ruiner angifva nu för resande den plats, där denna stad stod. Och dess invånare? De hafva fått inför Gud svara för sitt nådeförakt.

"Ty om i Sodom de krafter blifvit gjorda, som hafva blifvit gjorda i dig, hade det stått intill denna dag." Här angifver Jesus anledningen till Sodoms förskräckliga undergång: det bättrade sig icke. Det hade en rättfärdighetens predikant, men honom lyssnade människorna icke till. Och det, att de förkastade hans vittnesbörd, var inför den lika kärleksfulle som rättvise Guden anledning nog att hemsöka dem med det förfärligaste straff. Men hade de fått erfara samma nåd, som Kapernaums invånare fingo erfara, så hade de bättrat sig, och deras stad "hade stått intill denna dag". Men om större nådeuppenbarelser hade kunnat rädda Tyrus, Sidon och Sodom, hvarför gaf icke Gud dem sådana? Min käre läsare, sök icke att mästra Guds rådslut; i stället tacka honom för den nåd han bevisat dig.

Ty den nåd, som Gud har bevisat oss, är vida större än den, han bevisade de städer, som han uttalade så förskräckliga domar öfver. Af barndomen hafva vi känt Guds vägar. Med en aldrig tröttnande kärlek har han sökt vår frälsning. Och om du, käre läsare, ännu icke i sann bättring vändt dig till din Gud, hvad skäl har du att andraga därför, som gäller för ditt samvete, och som du tror skall gälla i döden och i domen?

Stor nåd — stort straff. Ja, det lär oss allt Guds ord, att människor kunna icke ostraffadt synda mot Guds nåd. Det lär oss ock, att straffet blir stort i förhållande till den nåds storhet, som förskjutes. Gud hjälpe oss alla, så att vi icke må förkasta den nåd, som söker vår frälsning!

"Drägligare på domedag." En sådan dag stundar. Ingen visste det bättre än Jesus, och ingen talade mer om den dagen,

än hvad han gjorde. Enligt hans tydliga utsago skall denna närvarande världsordning sluta med en världsdom. Kristi domstol står vid slutet på den väg, som blifvit utstakad för släktet att vandra på. Och det, att icke människorna i allmänhet tro det, förändrar icke sakförhållandet. De människor, som icke tro på Guds kärlek, tro icke heller på hans hotelser, men det skall komma en dag, då Guds domar icke längre bli en trosfråga. Då människan ställes inför Kristi domstol, skall hon icke längre förneka dess tillvaro. De domar, som öfvergått de i våra textord omtalade städerna, vittna om att Guds hotelser äro lika sanna som hans löften. Gud hjälpe oss att rätt bruka den nåd, som han erbjuder oss!

Elfte Söndagen efter Trefaldighet.

Andlighet, som icke omskapar hjärtat och som därför icke frälsar.

Matt. 23: 1—12.

I denna allvarliga text framställer Jesus "de skriftlärda och fariséerna" såsom den falska andlighetens representanter. De voro mycket religiösa och voro såsom sådana beundrade af folket, hvilkets andliga ledare de utgåfvo sig för att vara. De afgjorde, hvaruti den sanna gudligheten bestod, likasom de ansågo sig vara auktoritet i alla religiösa spörsmål. Mot dessa män vänder sig Jesus med ett allvar, som nästan är förskräckligt. De allvarligaste domar, som han uttalade, gällde dessa folkets ledare. Och hvarför han gjorde det, fatta vi: de vidmakthöllo ett system, som stod i uppenbar strid med hans rikes väsen och uppgift, och därigenom förförde de människorna och ledde dem i fördärf. Människor, som Jesus var kommen till att återlösa, och hvilkas frälsning han sökte, förde de till förtappelse. Därför afrycker han dem deras skrymtarekåpa och varnar för deras andlighet.

De säga, men göra icke — så karakteriserar han den falska andligheten. De tolkade Guds lag, och Jesus bad folket hörsamma dem, så långt som deras vittnesbörd var sant, men han varnade dem för att efterfölja dem i deras gärningar, emedan dessa stodo i strid med deras lära. De talade om för folket hvad de skulle göra, men hvad de så predikade var icke för dem själfva någon ledtråd. Så handlar skrymtaren ännu i dag. Han predikar omvändelse för andra, under det han själf förblifver oomvänd. Han söker att visa andra vägen till lifvet, men själf vandrar han icke på denna väg. De "göra icke", det är deras olycka; det skall föra dem i fördärf. Deras kristendom har icke omskapat deras hjärtan, och därför uttala de domen öfver sig själfva med de anspråk, som de ställa på andra.

De ställa stora anspråk på andra, under det de äro mycket slappa mot sig själfva. "De binda tunga och odrägliga bördor tillsammans och lägga dem på människors skuldror, men de vilja icke själfva röra dem med sitt finger", v. 4. Ingen är så sträng som skrymtaren, och det är just med denna stränghet, som han vill utmärka sig. Sin afsky för synden vill han åskådliggöra genom att varna andra för den. Han låtsar sig sörja öfver andras synder, under det han icke sörjer öfver sina egna. Han föregifver sig vara angelägen om att andra skola blifva frälsta, men själf bättrar han sig icke. Och han vill göra frälsningsvägen riktigt svår för andra. Han ställer stora anspråk på dem. Jesus säger, att han lägger "odrägliga bördor" på deras skuldror, under det han icke själf underlättar dem med ett finger. En religion utan kärlek, huru vederstyggligt! Och det är den religionen, som Jesus så nitälskade emot. Förkunna den religion, hvars innebörd är kärlek, och ändock själf vara kärlekslös, huru hemskt!

Jesus förkunnar vidare, att skrymtaren gör sina gärningar

för att blifva sedd af människor. Därpå syfta alla hans religiösa öfningar, hans böner såväl som hans sträfvande efter att vinna människors erkännande. Detta erkännande fäster skrymtaren stort afseende vid, då det däremot föga bekymrar honom hvad Gud tänker om honom.

Sedan Jesus visat, att högmodet är den falska andlighetens förnämsta kännetecken, framställer han, att den sanna andlighetens inre väsen är ödmjukhet. För de sant troende är blott Herren stor. Han är deras Mästare. Såsom i sig självva förtappade hafva de af honom blifvit frälsta. De finna icke heller någon anledning till självberöm, då de ställa sig vid sidan af andra människor, och äro glada öfver att få kallas deras bröder. Den sanna jämlikheten har Jesus infört. Han, som nedbröt de mellanbalkar, som skilde Gud och människorna från hvarandra, har ock nedbrutit de mellanbalkar, som synden hade upprest mellan människorna. Och när människan inser, att hon icke har något att berömma sig af inför Gud, att hon behöfver frälsas såsom den förnämste bland syndare, så försvinna ock hennes företräden inför andra. "I skolen icke låta kalla eder mästare, ty en är eder mästare, Kristus." Den efter titlar sträfvande äresjukan är oförenlig med det sant kristliga sinnet. Blott en är stor för oss, och det är Kristus. Och då han tjänade oss, borde det vara kärt för oss att få tjäna hvarandra, ty i det att af hjärtat kunna tjäna sina medmänniskor visar sig den sanna självsstorheten. I Guds rike gäller regeln: "Den som upphöjer sig, han skall varda förnedrad, och den som förnedrar sig, han skall varda upphöjd." För Jesus gick vägen från förnedring till upphöjelse, och någon annan väg till upphöjelse finnes icke för hans lärjungar. Från det andliga högmodets höjder störtar människan vanligen redan här i lifvet ned i synd och skam. Har du icke gifvit akt på hur det har gått för de människor, som beundrat sig självva och sjungit sitt eget pris? Och har

du icke sett, hur det gått med församlingar, som berömt sig af sin renhet? Deras orenhet har blifvit så uppenbar, att det icke gått att dölja den. Högmod går alltid före fall. Men det är i den andliga fattigdomens djupa dalar, som de härligaste andliga blomster växa. De i anden fattiga få redan här erfara Guds nåds och kärleks ljufhet. Ju mindre de äro i sina egna ögon, ju större blir Herren för dem. Och från förnedringens djupa dalar skall vägen för dem leda till den eviga salighetens af Guds härlighet omstrålade höjder.

Tolfte Söndagen efter Trefaldighet.

Jesus den store nödhjälparen.

Och till honom kom mycket folk, som hade med sig halta, blinda, döfstumma, lytta och många andra och kastade dem för Jesu fötter, och han botade dem. Matt. 15: 30.

Hvilken förunderligt skön tafla är det icke, som evangelisten målar för oss i vårt evangelium: Jesus, omgifven af sjuklingar af alla slag. De föras till honom lidande och modfällda, och de lämna honom friska, glada och prisande Gud. Hvilken skön företeelse i denna lidandets och tårarnas värld. Någonting sådant hade världen aldrig förr skådat. Lidande har mänskligheten alltid varit förtrogen med, och vår egen tid utgör härvid intet undantag. I huru många former förekommer det icke, och huru förbittrar det icke människors lif. För dem som, i likhet med de sjuka i vår text, äro hvad människor kalla obotligt sjuka, är det i synnerhet bittert. Så länge som den sjuke kan hoppas på hälsans återvinnande, kan han hålla modet uppe, men när detta hopp försvinner, då först blir lidandet rätt bittert. Hoppet är godt, äfven om det aldrig förverkligas. Och hvad hälsans dyra gåfva be-

träffar, så uppskatta vi den icke som vi borde, förrän vi sakna den.

Men skåda Jesus midt ibland de sjuka! Se huru han förbarmar sig, huru han undanröjer sjukdomen, torkar tårarna och ingifver hopp. Där visar han hvad han är: en förbarmande nödhjälpare. Aldrig tröttnade han att göra väl, och han är ännu samme kärleksfulle förbarmare. På något skönare och älskligare sätt, än det som våra textord omtala, kunde han icke heller åskådliggöra sin allmakt. Stort var det, då han med sitt "varde" framkallade alla synliga och osynliga världar, men ännu härligare är det, då han hjälper de hjälplösa och förbarmar sig öfver de arma. Och Jesus visar i våra textord, att han för dig, käre läsare, är en tillflykt i nöden. Till honom får du fly med dina synder, som trycka ditt hjärta och oroa ditt samvete. Han vill och kan hjälpa dig. Och då han tillsäger dig förlåtelse, så får ditt hjärta frid. Till Jesus därför, du skuldbelastade, ty han är mäktig att afhjälpa din nöd. Men till honom får du ock gå med dina lekamliga bekymmer, hvad namn de än må hafva.

Men då vi läsa om huru Jesus botade de sjuka, så är det nog många som tänka: hvarför gör han icke detsamma nu, hvarför skall jag, min make eller mitt barn behöfva lida af en obotlig sjukdom? Min vän, tro på Gud, och du skall få den frågan tillfredsställande besvarad. Det yttersta målet med Jesu ankomst i världen var högre än att bota lekamligen sjuka. De, som han botade från lekamlig sjukdom, blefvo sjuka igen och dogo. Stor som den hjälp var, som de erhöllo, så var den dock blott tillfällig. Jesus var kommen för att försona och borttaga allt lidandes orsak, synden, och genom att göra det skall han ock en dag utplåna alla syndafallets följder från de troendes kroppar, ja, från hela den genom synden besmittade skapelsen. Han kom för att frälsa själarna, och därigenom grundlade han ock kroppens blifvande

förhärligande. Och det yttersta målet med hans underverk var att förklara sig för människor såsom deras Frälsare. Men så förunderligt liten verkan dessa underverk syntes ha, då det gällde att förklara hans uppgift här i världen. Han nödgades uttala sin förkastelsedom öfver de städer, i hvilka han gjort sina härligaste gärningar. Och apostlarna utförde sin mission, icke förnämligast genom underverks utförande, utan genom Guds ords predikan. Nu behöfva vi icke några underverk för att bevisa, att evangelium är sanning, ty detta evangeliums verkan är härligare än några underverk, som Gud allenast kunde göra på människors kroppar. Och äfven om Kristi tjänare nu kunde utföra underverk, skulle det icke omvända människorna. De, som icke af Jesu kärlek låta sig bevekas till omvändelse, skulle icke bevekas därtill af några underverk. Det är ock de, som minst betona omvändelsens nödvändighet, och som djärfvast förneka kristendomens centrala sanningar, som mest tala om sina undergörande gåfvor.

Men trosföreningen med Jesus borttager från det lekamliga lidandet dess bitterhet och gifver oss nåd att kunna bära det. Det ställer ock i utsikt för oss en dag, då vår "förnedrings kropp" skall förvandlas, "så att han varder lik hans härlighets kropp". Då det hoppet uppfylles, skola vi fatta Guds afsikt med det i så många gestalter förekommande lekamliga lidandet och dess sammanhang med himmelens glädje. Då skola vi fatta, att Herren var oss aldrig närmare, än hvad han var i nöden.

"Och kastade dem för Jesu fötter." Den stora tjänsten gjorde de friska dem som voro sjuka, och samma stora tjänst påkallas vi att göra våra medmänniskor. Vid Jesu fötter får du icke blott själf nedsjunka med dina egna omsorger, utan där får du ock nedlägga dem som äro kära och dyra för dig. Gör det, och du skall få se, huru Herrens högra hand kan allting förvandla.

Trettonde Söndagen efter Trefaldighet.

Huru Jesus uppenbarar frälsningens hemlighet.

Kommen till mig, I alle, som arbeten och ären betungade, och jag skall vederkvicka eder. Matt. 11: 28.

Lofvad vare Gud, att sådana härliga ord hafva uttalats på vår jord! De hafva ingifvit mod och hopp i oräkneliga modlösa och hopplösa människohjärtan. Huru skön, älsklig och tilldragande är icke den frälsarebild, som detta härliga evangelium framställer för oss! Vill du, käre läsare, rätt lära känna Frälsaren, vill du blicka in innerst i hans hjärta, vill du veta, hvarför han har kommit till denna af synder, sorger och nöd uppfyllda värld, så betrakta bedjande detta evangelium! Här är en dörr, som är öppen för dig i all nöd, när alla andra dörrar äro tillslutna. Immanuels mot dig uträckta armar äro en tillflyktsort i alla inre och yttre strider.

"Jag prisar dig, Fader, himmelens och jordens Herre, att du har fördolt detta för visa och kloka och uppenbarat det för enfaldiga." Här handlas om frälsningens skatt, fördold och uppenbar. I det föregående hade Jesus uttalat sina förfärliga domar öfver de städer, "i hvilka hans flesta krafter blifvit gjorda", men som icke hade gjort bättring. Och i vårt så tröstefulla evangelium uttalar han en svår dom öfver människor, öfver de "visa och kloka". Gud hade dolt frälsningens hemlighet för dem, och någonting värre kunde icke drabba dem. Ty det som doldes för dem var det, som de främst af allt behöfde för att blifva saliga. De äro "visa och kloka" i sina egna ögon och kanske äfven i andras, ja, de kanske verkligen äro hvad människor kalla lärda, men då det gäller den högsta visheten, den som allenast kan svara människohjärtat på dess viktigaste frågor, så äro de helt och hållet

bortkomna. De väga bergen på sin våg, men de hafva icke vägt sig själfva på helgedomens vågskål; de hafva lärt känna och för mänskligheten utnyttja många af naturens fordom dolda krafter, men frälsningens stora hemligheter äro dolda för dem; de hafva noggrant beräknat himlakropparnas vandring på deras banor, men Jakobs stjärna, världens sol, känna de icke till. Gud har fördolt denna högsta visdom för dem, emedan de icke såsom fattiga och hjälpbehöfvande syndare söka den.

Men hvad icke judarnas visa kunde finna, det fann Magdalena, där hon låg gråtande vid Jesu fötter, det fann den okunnige och skuldbelastade röfvaren på korset, och det hafva oräkneliga fattiga syndare funnit. Denna frälsande kunskap meddelas dig icke i någon högskola, utan af Guds Ande vid Jesu fötter. "Dold för visa och kloka" — hvilken dom öfver dessa människor. Och dock är det dessa, som i sin andliga blindhet mästra Gud och hans ord, och som så djärft döma i hvad de icke förstå. De "fåkunniga" fatta hvad icke "visa och kloka" fatta. Så har det alltid varit här i världen. Icke ur Gamaliels skola, utan ur kroppsarbetarnas leder hämtade Jesus sina första lärjungar. För dem uppenbarade han sina hemligheter, och hvad dessa män ur folket skrefvo, hafva sedan världens lärdaste teologer stått undrande, frågande och bedjande inför. "Icke många visa efter köttet, icke många mäktiga, icke många ädlingar äro kallade, utan det i världen dåraktiga har Gud utvalt, på det han skulle komma de visa på skam." 1 Kor. 1: 26, 27. Så angifver aposteln, hvilka den första kristna kyrkan hufvudsakligen utgjordes af. Att känna Gud är "evinnerligt lif", men honom kunna blott de i sina egna ögon fåkunniga, de ödmjuka och frälsningssökande människorna lära känna. Däraf följer, att mången fattig arbetare kan äga en kunskap, som den beryktade vetenskapsmannen saknar.

Så förkunnar Jesus, att likasom han har fått all makt af Fadern, så är det blott han, som kan meddela den högsta, den frälsande kunskapen. Fåfängt är människans sträfvande att med förnuftet lära känna Gud och hans högsta uppenbarelse. Den kunskapen erhåller blott den, "för hvilken Sonen vill uppenbara det."

"Kommen till mig, I alla, som arebten och ären betungade, och jag skall vederkvicka eder." Därmed säger Frälsaren, *hvem* han vill uppenbara denna kunskap för, *huru* den uppenbaras och hvad den *tillför* människan.

"I alla, som arbeten och ären betungade." Många sådana funnos under Jesu tid, och Jesus sade, att de andliga ledarna lade "tunga bördor på människors skuldror". Och världen är full med människor, som arbeta och äro betungade, som bära på tunga syndabördor, som utmatta sig med försök att hjälpa sig själfva och som tryckas af sorgeämnen af alla slag. Ingen människa kan hjälpa sådana; men Jesus tillropar dem: "Kommen till mig, I alle!" Det gäller dig. Hasta till Jesus! Kasta dig med alla dina bördor i hans uträckta armar! Mot *dig* äro dessa armar uträckta. Ty hvad äro alla nådefulla löften i bibeln annat än Jesus-händer, som äro uträckta mot dig? Kom, och Herren skall enligt sitt löfte "vederkvicka" dig. Han skall visa dig, att han försonat hvad du brutit, att han betalt din syndaskuld, och du skall få erfara ett själens lugn, hvars ljufhet du icke kunnat ana. Ja, kom till Jesus! Uppgif icke hoppet, kasta dig icke i förtviflans armar; nej, hör Jesu ord: "Kommen till mig!"

"Tagen på eder mitt ok." Hvad, lägger Jesus ok på dem, som komma till honom? Ja, men det är "ljufligt". Det är icke ett sådant, som fariséerna lade på människorna, eller sådant, som syndens utöfvande pålägger. Jesu ok är ljufligt. Han är "mild och ödmjuk i hjärtat". Det har han i alla tider bevisat sig vara, och det hafva alla, som kommit till honom,

fått saligt erfara att han är. Ja, sådant är Jesu hjärta. Hör det, du sorgsne, du af många bördor nedtryckte! Det finnes ett hjärta, som ömmar för dig; låt det blifva din tillflykt!

"I skolen finna ro till edra själar." Hvilket saligt löfte! Hvilket tröstens ord i denna af oro uppfyllda värld! Nu vet du, käre läsare, till hvem du skall fly med din oro. Och huru innerligt önska vi icke, att vi, med hvad vi nu nedskrifvit, måtte i någon mån hafva lyckats att framställa Immanuels bild för våra läsare!

Fjortonde Söndagen efter Trefaldighet.

Jesus mottagen och förkastad.

Luk. 4: 23—30.

Jesus befann sig i en synagoga i Nasaret, den stad, i hvilken han tillbringat sina barndoms- och ungdomsår. Där hade han hållit en predikan, i hvilken han med det profetiska ordet angaf sin höga uppgift här i världen. Han omtalade, hvem han var, och att nya testamentets härliga nådatid hade inträdt. Huru glada hade icke Nasarets invånare bort blifva öfver att få höra detta glada budskap och öfver den stora äran att få hafva den utlofvade Messias ibland sig. Men huru smärtsamt fick icke Frälsaren, som i så stor nåd och kärlek sökte sitt folks frälsning, erfara sanningen af ordet: "Ingen profet är väl upptagen i sitt fädernesland." Hans egna anammade honom icke. Hans förunderliga gärningar kunde de icke förneka, men de ville blott erkänna honom vara "Josefs son", "timmermannens son." Att den man, som de sett uppväxa bland sig, skulle vara Messias, deras Frälsare, det kunde de icke tro. Och de kunde icke, emedan de icke ville. I fråga om det andliga tror icke människan mer, än hvad hon vill tro.

Och huru få äro icke de, som mottaga Jesus, jämförda med de många, som förkasta honom. Har du, käre läsare, mottagit honom? Hvilka äro de, som mottaga honom? Jo, blott de, som behöfva honom. Blott de som äro sjuka söka läkare. Naeman uppsökte profeten, emedan han var spetälsk. De som lida af synd och nöd, de som längta efter frälsning, de söka Jesus. För dem, för hvilka synden blifvit en tryckande börda, en skuld, blir Jesus en tillflyktsort. Men till honom fly de icke, förrän de öfvertygats om att de icke kunna hjälpa sig själfva. Har du, käre läsare, fått klart för dig, att blott Herren kan hjälpa dig, och har du såsom en nödställd syndare tagit din tillflykt till honom? Nasarets invånare försummade det lägliga tillfälle, som erbjöds dem, och fastän frälsningen var dem så nära, fingo de likväl dö i sina synder. Se till, att icke samma dom drabbar dig!

Hvilka äro de som förkasta Jesus? Först är det sådana, som älska synden och önska lefva ostörda i den. Det finnes ingen nåd, som kan frälsa människan, så länge som hon är obotfärdig. Blott den, som känner synden såsom en skuld, och som önskar blifva befriad från henne, söker Jesus. Den obotfärdige däremot utestänger sig själf från frälsningen. Han går förlorad, icke emedan hans synder äro så många, utan emedan han i otro förkastar den ende Frälsaren.

I likhet med hvad Nasarets invånare gjorde, taga ännu många anstöt af Jesu person och lära. Han är ännu en stötesten, en förargelseklippa för många. Att han, Marias son, skulle vara sann Gud och den ende Frälsaren, det vilja de icke tro. De hata honom, emedan han med sin person och lära dömer dem i deras synder och utgör en allt annat än välkommen påminnelse för dem om Gud och hans dom. De vilja icke "hylla Sonen", de vilja icke omvända sig och öfvergifva synden, och därför hata de den, som ställer dessa anspråk på dem. Och likasom Frälsaren i sin person är en stötesten för

dem, så äro hans ord och sakrament detsamma. De förarga sig ock öfver ordets förkunnare, som ju äro så skröpliga. Skulle de vara bärare af ett stort budskap? Och så förarga de sig öfver verkliga eller inbillade fel, som de finna hos kyrkan och hennes medlemmar. Icke vilja de umgås med så skröpliga människor.

Vår text visar oss ock, att motstånd mot nåden öfvergår till bitter fiendskap. Se, huru Nasarets invånare sökte att döda den, som sökte deras frälsning, men som de icke ville tro på. Men därmed skadade de sig blott själfva. Jesus "gick midt igenom dem sin väg." Och hans fiender kunna icke nu skada honom, men de skola sorgligt få erfara, att de skada sig själfva. Ty likasom mottagandet af Jesus medför lycka och frälsning, så medför förkastandet af honom olycka och förtappelse.

Femtonde Söndagen efter Trefaldighet.

De jordiska och de himmelska skatterna.

Samlen eder skatter i himmelen, där hvarken mal eller rost förstöra, och där tjufvar icke bryta sig in, ej heller stjäla. Matt. 6: 20.

Tänka vi, käre läsare, som vi borde på att vi äro vandrare mot evigheten, att vi, fastän vi nu vistas i tiden, tillhöra evigheten? Och emedan Gud har inlagt evigheten i våra hjärtan, som den helige författaren säger, borde vi i våra tankar mera umgås med vårt blifvande evighetshem. "Skatter" — ja, sådana vilja vi ju alla samla, men för hvilket hem sträfva vi efter att samla dem, för det jordiska eller det eviga? De flesta människor sträfva mest efter det jordiska, det veta vi, och därför stå de i fara att komma till det fattighus, till hvilket den rike mannen i evangelium kom. Men det, att

Jesus uppmanar oss att samla skatter, bör ju vara intresseväckande, och vi skola därför under bön om hans Andes ledning aktgifva på hvad han har att säga rörande skatters samlande.

"Samlen eder icke skatter på jorden", säger Frälsaren. Nu måste vi ju medgifva, att äfven de jordiska skatterna äro i och för sig goda. De äro Guds gåfvor, och allt hvad han gifver är godt. Man måste väl därför fasthålla, att det är det orätta sökandet efter och hjärtats fasthållande vid dessa gåfvor, som Gud förbjuder. I och för sig är det väl rätt att äga det jordiska. Äganderätten är helig och är en af samhällets viktigaste grundstenar. Tager man bort den, såsom vissa samhällsomstörtande organisationer söka att göra, så tager man bort ett af de viktigaste motiven för sparsamhet, drift och dygd. Det är därför hjärtats fasthängande vid det jordiska, som Frälsaren förbjuder.

Ty vi böra komma ihåg, att de jordiska ägodelarna äro *förgängliga,* och att de utgöra en dragningskraft för tjufvar, rost och mal. De kunna tagas ifrån oss, och om icke de tagas ifrån oss, skola vi snart tagas ifrån dem. Och goda, som de i och för sig äro, kunna de på grund af våra hjärtans jordvända anlag blifva skadliga för oss.

Vi böra dock beakta, hvad dessa jordiska skatter hafva blifvit för tron. Den ser i dem nådegåfvor, som böra mottagas med tacksamhet. Och på samma gång som tron ser den fara, i hvilken dessa skatter kunna föra människan, så fattar den ock, att Gud har en god afsikt med dem. En troende fattar, att han är Guds förvaltare, hvars kall är att rätt förvalta äfven de jordiska skatterna till Guds ära och människors bästa. Glömmer människan detta, då blir hon en otrogen förvaltare, och då blifva skatterna till förbannelse i stället för till välsignelse för henne. Gud vill ock med de jor-

diska gåfvorna bereda oss för de högre, de himmelska skatterna.

För de köttsligt sinnade människorna utgöra de jordiska skatterna deras högsta goda och den makt, som behärskar dem. De intaga deras hjärtan och bidraga till att förhärda dem mot alla goda, alla himmelska inflytanden.

Dessa skatter förblifva ock alltid otillräckliga, då det gäller att lyckliggöra hjärtat. De hafva därför för människan ett mera inbilladt än verkligt värde. Snart skola de tagas ifrån henne, ty in genom evighetens port få de icke följa henne. Ytterst olycklig är därför den människa, som icke har några skatter framför sig i evigheten.

Men de himmelska skatterna, som Jesus manar oss att samla, hafva ett varaktigt värde. De utgöras af den stora salighet, som Gud har i beredskap för sina vänner. En försmak af dessa skatter hafva vi nu i barnaskapet hos Gud och dess välsignelser, och det lilla, som vi på så sätt kunna tillägna oss af dem, gör oss lyckliga och väcker längtan efter ett fullare åtnjutande af dem. Dessa skatter äro i himmelen, säger Jesus, och där äro de i säkert förvar. Inga tjufvar kunna där stjäla dem och ingen rost eller mal förstöra dem. De äro af den härligaste beskaffenhet: oförgängliga, obefläckade och ovanskliga. Hvaruti de bestå, skola vi en gång genom Guds nåd få erfara. Herrens apostel säger: "Vi äro nu Guds barn, och det är ännu icke uppenbart hvad vi skola varda, men vi veta, att när han varder uppenbar, skola vi blifva honom lika, ty vi skola se honom såsom han är." 1 Joh. 3: 2. Frånvaron af allt ondt och åtnjutandet af det högsta goda, Guds åskådande, fattandet af Guds vägar med oss här på jorden, det och mycket mer skall utgöra vår lycka för evigheten.

Att nu "samla" dessa skatter innebär ju att söka sin själs frälsning och att vinnlägga sig om att i allt göra Guds vilja.

Emedan vår skatt är i himmelen, skall ock vårt hjärta vara där, och om vi umgås med det himmelska, så skola vi i allt högre grad få erfara den tillkommande världens kraft och blifva redan här allt mera himmelskt sinnade.

Sextonde Söndagen efter Trefaldighet.

Jesus lifvets och dödens Herre.

Ty såsom Fadern uppväcker de döda och gör dem lefvande, så gör ock Sonen lefvande hvilka han vill. Joh. 5: 21.

Den förklarade Frälsaren sade till den öfver den härliga uppenbarelsen förskräckta Johannes: "Frukta icke: jag är den förste och den siste och den lefvande; och jag var död, och se, jag är lefvande i evigheters evighet, amen; och jag har nycklarna till döden och dödsriket." Upp. 1: 17, 18. Fienderna trodde och tro ännu, att den på korset naglade handen är maktlös, men dessa ord säga oss i öfverensstämmelse med allt Guds ord, att den är mycket mäktig. Nyckel betecknar makt, och Jesu makt sträcker sig ned i dödsrikets djupaste kula. Döden har ju i alla tider betraktats såsom förskräckelsens konung. Han hade öfvervunnit alla och icke blifvit öfvervunnen af någon. Dess makt var ock grundad på den evige och rättfärdige Gudens domsord: "På den dag du däraf äter, skall du döden dö." 1 Mos. 2: 17.

I två af söndagens evangelier förklarar sig Herren vara den lekamliga dödens besegrare. Stora voro de under, som han utförde vid Nain och i Betania. Han talade till den döde ynglingen, som låg på båren, och till den i grafven varande Lasarus, och de hörde hans röst. Och "en stund kommer, då alla som äro i grifterna skola höra hans röst." Hvad, kunna de döda höra? Icke hörde den unge mannen sin klagande moders röst, icke hörde Lasarus sina systrars stämma,

icke skola vi, då vi hvila i grafven, höra någons röst, ja, icke ens om världen störtar tillsammans, skola vi däraf röras, men vi skola höra Människosonens röst.

Och vi veta *huru* vår Frälsare blef dödens besegrare, huru han kunde "frigöra den rättfärdiges fångar" och huru han kunde afvärja från oss den rättfärdige Gudens domsord: "döden dö". Ty det fatta vi, att om vi icke skola få uppbära våra synders lön, så beror det icke därpå, att Gud ångrat sin uttalade dom, eller att han skulle kunna upphäfva den, utan därpå, att en annan har stått i vårt ställe, som Gud tillräknat våra synder, och af hvilken han utkräft deras straff. Och detta är Guds frälsningsråd, korsets hemlighet och "försoningsgåtan stor". Gud har tillräknat Kristus våra synder, och därför skall han nu icke tillräkna oss dem, då vi tro på honom. Och då han, den oskyldige, led döden, så kan han, på sätt som står i fullaste harmoni med alla Guds egenskaper, rädda oss syndare från döden.

"En stund kommer och är redan inne, då de döda skola höra Guds Sons röst, och de, som hafva hört henne, skola lefva", säger Herren i ord, som stå i sammanhang med vår text. Här är fråga om *andligen* döda, om människor, som äro döda i sina synder. Lifvet i synden är ett tillstånd af död, och den döden är ytterst farlig; ty om icke människan blir räddad från den, så skall den föra henne till den eviga döden, från hvilken ingen räddning finnes. Och nu är Herren den ende, som kan rädda från den andliga döden. De andligen döda skola höra hans röst, och det att de *kunna* höra är ett stort nådens under, större än det som Herren utförde på grafgården i Betania. Och sådana under utför Herren allt fortfarande genom sitt ord och sin Ande. Att den andligen döde uppstår till ett nytt lif, som yttrar sig i att han flyr synden och med ord och gärning prisar sin Gud, nog är det ett stort under. Äro vi, käre läsare, sådana nådens under?

Lifvet i Gud utgör den största sällhet, som en dödlig kan få erfara här på jorden, och förbereder det eviga lifvets outsägliga glädje i himmelen. Ty likasom den andliga döden är skilsmässa från Gud, så är det andliga lifvet återförening med honom, och i denna återförening är lycka och sällhet.

Men söndagens evangelier handla förnämligast om Jesu makt att uppväcka de lekamligen döda, och vid tre minnesvärda tillfällen åskådliggjorde han denna sin makt. Med dessa underverk visade han ock, att han är Gud allsmäktig, lifvets källa och Herre. Det var Skaparens, det var Guds röst, som änkans son i Nain hörde, då han låg kall och styf på båren. Och med dessa under visade Herren, att lifvet skall segra öfver döden. Döden har kommit in i världen genom vår största fiende, synden. Det hörde icke till Guds ursprungliga afsikt med människan, att hon skulle dö, och därför hörde det till Medlarens verk att omintetgöra döden. Stort är ock det ord, som säger: *Såsom den yttersta fienden varder döden tillintetgjord.* 1 Kor. 15: 26.

Döden är slutet på vårt närvarande sätt att lefva, men icke på vår tillvaro. Vi hafva något, som icke kan dö: en odödlig själ, och i själfva vår förgängelses kropp har Skaparen inlagt ett odödlighetens frö, som grafven icke kan förstöra.

"Det höstliga kornet, som jordas,
ej vintriga måna'r föröda:
vid vårsolens blick det fullbordas
till sommarens gyllene gröda.

Så, värmd af det eviga ljuset
och vårdad för sällare tider,
de trognas lekamen ur gruset
skall uppstå förskönad omsider."

Ty hvad Jesus gjorde vid Nain, i Jairi hus, och i Betania var blott ett preludium till hvad som skall ske på den stora

dag, som vi förbida, då hans röst skall höras ned i alla grafvar, och då "det ord skall fullbordas, som är skrifvet: 'Döden är uppslukad i seger.'" Det blir den sista och evigt afgörande segern öfver döden. I de nya himlarna och på den nya jorden, som vi förbida, skall det icke vara någon död. Men redan nu, medan vi vandra härnere i nödens, tårarnas och dödens land, uppbäras vi af vårt evighetshopp och sjunga: "Gud vare tack, som gifver oss segern genom vår Herre Jesus Kristus!"

Sjuttonde Söndagen efter Trefaldighet.

Mark. 7: 1—23.

Hvilka förunderliga motsatser framträda icke i sammanhang med Jesu framträdande här på jorden. En ständigt växlande människoskara följer honom på jorden. Sjuka läggas i hans väg, arbetande och betungade söka honom, publikaner och uppenbara syndare följa honom, och han bortstöter dem icke. Blott ett slags folk håller sig fjärran från honom — de fromma, de mest ansedda. Ja, ju vidare Jesu anseende utbredde sig, ju mera afgjordt ställde sig dessa "fromma" mot honom. De blefvo så småningom hans dödsfiender, ja, det var just dessa och icke "publikaner och syndare", som bragte honom upp på korset . Hvad skola vi tänka härom? Icke låg skulden hos Herren. Han erkände icke dessa frommas fromhet, under det att han alltid var redo att frälsa de största syndare. Men han älskade äfven dessa i sina egna ögon fromma, och därför sade han, att deras fromhet icke var tillräcklig, att de måste omvända sig. Han sade dem, att de icke voro inför Gud hvad de gällde för inför människor, och det förargade dem. De förargade sig öfver att han drog af dem deras skrymtarekåpa och blottade deras verkliga tillstånd.

Sken eller verklighet — hvilket? Inför den frågan vilja ock vi ställa oss själfpröfvande.

Under det vi anlägga en yttre anständighet, söka vi att behaga Gud? Fariséerna klagade på Jesu lärjungar, v. 2. De bedömde deras fromhet efter yttre företeelser, och så döma egenrättfärdiga människor ännu i dag. De bekymra sig mera om det yttre skenet än det oändligt viktigare, om hjärtat blifvit renadt och synderna aftvagna med Jesu blod. Fariséerna lade stor vikt vid yttre anordningar, v. 4. Detta var icke i och för sig orätt, men då de tillskrefvo sig en förtjänst inför Gud därigenom, blef det för dem en falsk religion. Är det viktigt för oss att behaga Gud, eller består vår gudsfruktan i ett blott yttre sken?

Under det vi utöfva vår gudstjänst, hurudana äro våra hjärtan inför Gud? Fariséerna voro ifriga i utöfvandet af sin gudstjänst, v. 6, men på dem tillämpar Jesus Guds ord genom Jesaias till Israel: "Detta folk hedrar mig med läpparna, men deras hjärta är långt ifrån mig; men fåfängt dyrka de mig, då de lära läror, som äro människors bud." Deras gudstjänst var idel skrymteri. I stället för att genom den förenas med Gud, skilde de sig därigenom från honom. Den omskapade icke deras hjärtan, den var icke verksam i kärlek till nästan. Då vi fira gudstjänst, möta vi då vår Gud, och hämta vi af umgänget med honom näring för vår tro och kärlek?

Under det du, käre läsare, håller dig strängt vid människostadgar och dina egna meningar, huru håller du Guds lag? Fariséerna bröto Guds lag för att hålla människostadgar, v. 9. Och under det de framburo offer åt Gud, voro de hårdhjärtade mot sina egna föräldrar, v. 10—13. De hade en religion utan kärlek, och huru vederstygglig är icke en sådan! Aldrig är hatet afskyvärdare, än då det yttrar sig i religionens namn. Hafva vi icke lärt känna människor, som tala

om kärlek, under det att de älska att traktera sina medmänniskor med om hat vittnande bittra ord? Och många barn är det, som ropa "korban" till sina gamla föräldrar. Stackars barn! Huru skola de undfly Guds dom?

Under det du gör mat och dryck till en så viktig fråga, gifver du akt på hurudant ditt hjärta är och hvad som utgår därifrån? Fariséernas falska andlighet yttrade sig i den vikt de fästade vid mat och dryck, v. 14, 15, under det de voro likgiltiga i fråga om hjärtats ondska, som besmittar. Och det har ju ock i alla tider varit en af den falska religionens yttringar. Man lägger vikt vid bisaker och glömmer det hufvudsakliga. Paulus säger härom: "Ingen döme eder således för mat eller dryck, eller i fråga om högtid, nymånad eller sabbat, hvilket är en skugga af det tillkommande, men kroppen är Kristi. — Om I således med Kristus hafven dött bort från världens barnaläror, hvarför bjuder man eder, likasom lefden I uti världen: 'Du skall icke röra, icke heller smaka, icke heller komma vid' — hvilket allt skall förgås genom förbrukningen — efter människors bud och läror, hvilka hafva blott ett namn af vishet i självtagen gudstjänst och ödmjukhet och skoningslöshet mot kroppen, icke i något hedrande, till köttets mättande?" Kol. 2: 16, 17, 20—23. Och Jesus säger i vår text, att det är icke det, som människan äter eller dricker, som förorenar henne, utan det som utgår från hennes hjärta. Förfärlig är ock den beskrifning, som Jesus gifver på människohjärtat. Vår viktigaste angelägenhet är därför att tillse, det vi i våra hjärtan komma i ett rätt förhållande till Gud, hvilket blott kan ske genom nya födelsens och rättfärdiggörelsens nåd. Och den nåd, som rättfärdigar, gifver ock kraft att öfvervinna hjärtats onda anlag.

Adertonde Söndagen efter Trefaldighet.

Människohjärtats viktigaste fråga: "Hvad skall jag göra, att jag må ärfva evigt lif?"

Mark. 19: 17—27.

Det är många frågor, som bekymra människorna, men i många fall gälla de blott småsaker. Dessa småsaker intaga människorna så, att de stora och viktiga frågorna undanträngas. Men det finnes ock många stora frågor, som djupt ingripa i mänsklighetens utveckling. Tänk t. ex., huru de frågor, som röra frihetssträfvanden, kapital och arbete, hafva upprört sinnena. Sedan dryftas ju så många finansiella, sociala och moraliska frågor. En fråga är dock framför alla andra viktig, och det är den, som den rike ynglingen framställer till Jesus: "Hvad skall jag göra, att jag må få ärfva evigt lif?"

Denna fråga rör sig nog med mer eller mindre allvar i alla människobröst. Människan har icke sin yttersta uppgift här i världen, och därför kan icke heller världen tillfredsställa hennes ande. Och det, att denna fråga rör sig i djupet af hennes hjärta, vittnar om hennes höga adel. Med sina tankar och aningar sträcker hon sig ständigt öfver tidens gränser.

Och frågan är viktig, just därför att människan är en evighetsvarelse. Tiden kort — evigheten oändlig. Huru skola vi, kära läsare, tillbringa evigheten? Tänka vi på att vi komma aldrig närmare vår tillvaros slut, än hvad vi äro nu? Och frågan är viktig, emedan vårt tillstånd för evigheten skall bestämmas under denna korta tid. En dyrbar nådetid äro de dagar och år, vi vistas här. Och huru snabbt ilar icke tiden.

Den unge mannen i vårt evangelium visste hvad han ville:

han ville hafva evigt lif. Han önskade hafva en god och säll evighetstillvaro. Han ville hafva en frälsad själ. Och hvad det skulle innebära, hade han nog en aning om. Han visste, att grafven var icke hans slutliga bestämmelse, att på den andra sidan grafven är evigheten. Och med sin fråga ville han utröna, hvad han skulle göra för att blifva lycklig under evigheten. Någon viktigare fråga finnes det icke heller för oss, käre läsare. Med växlingar af sorg och glädje skall vårt lif snart taga slut, men framför oss är den oändliga evigheten. Låtom oss därför icke undertrycka frågan: "Hvad skall jag göra, att jag må ärfva evigt lif?"

Ynglingen i vår text vände sig till rätta personen, till Jesus, med sin fråga. Ty i denna, såväl som i alla människohjärtats, tidens och evighetens viktiga frågor, är Jesus den säkra vägvisaren. Ynglingen frågade, hvad han skulle göra, och Jesus hänvisar honom till budorden. Guds lag har sin stora uppgift att utföra i fråga om vår frälsning. Icke kunna vi blifva saliga genom dess hållande, men den skall, genom att lära oss att känna våra synder, drifva oss till Kristus, som för oss har fullgjort lagen och lidit våra synders straff. Viktigt är det, att vi lära känna våra synder såsom en skuld inför Gud, och att vi uppriktigt ångra dem, ty sker icke det, så blir det icke heller någon lefvande tro på Kristus.

Ynglingen hade i det yttre hållit lagen, och det erkände Jesus. Jesus "fattade kärlek till honom." Skönt är det ock, då unga män och kvinnor lefva ett rent moraliskt lif. Må ingen tro, att det går lättare att blifva omvänd, om man blifver utsväfvande i synden.

Men ett fattades yngligen i vår text. En uppoffring måste göras, om han skulle ärfva evigt lif. "Gå bort och sälj allt det du har och gif åt de fattiga, och du skall få en skatt i himmelen, och kom och tag korset på dig och följ mig." Det blef den afgörande stunden för honom. "Han blef dyster vid

det talet och gick bedröfvad bort, ty han hade många ägodelar.” Han bestod icke i det afgörande profvet. Han ville blifva frälst, men han ville det icke allvarligt nog för att offra det, som kunde hindra hans frälsning. Huru är det med oss i detta afseende? Äro vi villiga att öfvergifva det, som hindrar oss att tro på Jesus? Detta Jesu kraf uppväcker ofta en allvarlig strid i människohjärtat. Skola vi segra eller, likt mannen i vår text, gå bedröfvade bort? Följ Jesus, käre läsare! Han leder dig till evigt lif. Bär korset i hans efterföljd, och han skall en gång sätta lifvets krona på din hjässa.

Det är dock möjligt att vinna evigt lif. Gud har gjort det möjligt, äfven för den rike. Och då han kallar syndaren, så ligger i själfva kallelsen kraft för honom att följa Jesus. Men glöm icke, käre läsare, att hvad du än påkallas att försaka, så skall det eviga lifvet uppväga allt.

Nittonde Söndagen efter Trefaldighet.

Huru Herrens dag skall för oss blifva en välsignelserik nådedag.

Och Jesus lärde på sabbaten i en synagoga. Luk. 13: 10.

Två af söndagens evangelier handla om härliga gärningar, som Jesus utförde på sabbaten, men de vittna ock om huru dessa gärningar uppväckte bitterhet hos judafolkets andliga ledare, emedan de utfördes på sabbaten. Vi veta ock, att det var Jesu tolkning af sabbatsbudet, som närmast föranledde dessa ledares brytning med honom, och som kom dem att framställa honom inför folket såsom en lagbrytare. Han nedlade den stora grundsatsen, att “sabbaten är gjord för människans skull och icke människan för sabbaten”, samt att “det är lofligt att göra väl på sabbaten”. I harmoni med dessa grundsatser botade han på den dagen de sjuka, hvilket

fariséerna förklarade vara synd. Nu måste vi ju medgifva, att Jesus med denna sin förklaring icke blott bröt med "de äldstas stadgar", utan ock med ceremoniallagens bokstaf, men det gjorde han utan att i minsta mån upplossa sedelagen, som enligt hans ord gäller för alla människor i alla tider.

Med sin förklaring af sabbatsbudet angifver ock Herren för oss, huru vi skola fira Herrens dag, så att den må blifva till den största möjliga välsignelse för oss. Ty fastän alla dagar, som han gifver oss, äro nådedagar, så vill han dock, att hans dag, söndagen, skall blifva det på ett särskildt sätt. Och det rätta firandet af hvilodagen angifver vår lärofader Luther i vår barnalära på följande sätt: "Vi skola frukta och älska Gud, så att vi icke förakta predikan och Guds ord, utan hålla det heligt, höra det gärna och lära." Vårt söndagsfirande skall röra sig kring Herren och hans ord, och efterkomma vi den anvisningen, så skola vi med lätthet lösa alla andra frågor, som höra till söndagsfirandet.

Ty det är ju klart, att om vi skola kunna uppbygga oss genom läsandet och hörandet af Herrens ord, så måste vi afskilja dagen för det ändamålet. Det innebär, att vi så långt som möjligt hvila från vårt arbete och bestyr i fråga om det jordiska. Herren vill, att hans dag skall vara en hvilodag för oss, och redan från den synpunkten betraktad bör den blifva till stor välsignelse för oss. De människor, som i detta afseende icke efterkomma Guds vilja, beröfva sig själfva stora andliga välsignelser. De undertrycka sina evighetsbehof och försumma sina viktigaste intressen. Arbete, som i och för sig är lofligt, blir syndigt, när det får uttränga hörandet och läsandet af Herrens ord. Vi böra därför vinnlägga oss om att på söndagen hvila i både tankar och gärningar från det myckna, som under hvardagslifvet störer och utmattar både kropps- och själskrafter. Och särskildt böra vi afhålla oss

från det, som besmittar själen, så att icke söndagen blir en syndadag för oss.

Men enligt vår barnaläras föreskrifter helighålla vi söndagen förnämligast genom att på den sörja för våra själars bästa. Vi böra öfverväga, huru vi stå i förhållande till vår Gud. Skola vi särskildt ägna oss åt vår jordiska kallelses utöfvande under de sex dagarna, därunder dock icke förglömmande vårt eviga väl, så böra vi särskildt på söndagen uppbygga oss på vår trosgrund genom umgänge med vår Gud i bönen och genom läsandet och hörandet af hans ord. Läsa Guds ord i hemmet — ja, käre läsare, huru många af oss göra det nu för tiden? Huru begagna vi nu de uppbyggelseskrifter, som vi hafva i våra hem, och ur hvilka vi förr hämtade så stora välsignelser? Låtom oss under bön till Gud om hans Andes ledning gripa till dem igen, och vi skola finna, att de äro lika vederkvickande och lifgifvande, som hvad de förr voro.

Men en särskild välsignelse skall den allmänna gudstjänsten tillföra oss. I templet har Herren lofvat att på ett särskildt sätt närvara och möta oss. Han "bor i höjden och i helgedomen". Vår helgedom är ett Betel, öfver hvilket himmelen är öppen, och i hvilket Herren bor. Hafva vi icke fått särskildt erfara Guds ljufva närvaro under vårt gudstjänstfirande? Han har lofvat sin särskilda välsignelse genom det predikade ordet. I sina nådelöften uträcker han förbarmande sina händer emot oss. Med det predikade ordet är det en särskild auktoritet, en kraft att väcka och trösta, att binda och lösa. Och de, som regelbundet besöka de allmänna gudstjänsterna, inhämta stora andliga välsignelser därigenom.

Både med sitt eget föredöme och genom hvad han lärde förkunnade Jesus, att till hans dags helighållande hörer att göra godt mot våra medmänniskor. Hans apostel förkunnar:

"Detta är en ren och obefläckad gudstjänst för Gud och Fadern, att besöka fader- och moderlösa barn och änkor i deras bedröfvelse och bevara sig obesmittad af världen." Jak. 1: 27. Genom att tjäna våra medmänniskor tjäna vi Gud, och det behöfver icke bekymra oss, om någon farisé beskyller oss för att vi därigenom bryta Guds tredje bud.

Genom ett rätt firande af söndagen beredas vi ock för den sabbatshvila, som Herren har beredt för oss, som vi ofta, trötta af jordelifvets strider, längta efter, och som vårt gudstjänstfirande ofta tillför oss en ljuflig försmak af.

Tjugonde Söndagen efter Trefaldighet.

Den stora faran i att försumma Guds nåd.

När nu vingårdens Herre kommer, hvad skall han göra med dessa vingårdsmän? Matt. 21: 40.

Hvilket "mene tekel" innehåller icke vårt evangelium. Det är ett upplyftadt Guds hotande finger för alla folk i alla tider. Rätt hade konung Fredriks hofpredikant, då han sade, att judafolket utgör ett oomkullkastligt bevis på bibelns och kristendomens sanning. Huru hjärtgripande ljuder icke Jesu klagan öfver det folk, som han kom för att frälsa, och från hvilket Guds rike skulle tagas. Icke kunde judarna förhindra Guds rikes utveckling, men de kunde göra sig själfva olyckliga, och det gjorde de.

Men må vi alla aktgifva på det upplyftade hotande Guds finger! Det gäller dig och mig. Och om Gud icke skonade sitt förbundsfolk, skall han då skona oss, om vi förskjuta hans nåd?

Gud bevisade judafolket en stor nåd. Han utvalde det till sitt folk. Han vårdade det med den största faderliga ömhet. Ibland det uppenbarade han sig. Sin vilja och sina rådslut

förkunnade han för detta folk. Där inrättade han den sanna gudstjänsten. Till dem sände han sina profeter, genom hvilkas mun han talade. Och slutligen sände han sin enfödde Son för att blifva deras och hela mänsklighetens Frälsare. Han blef den af Gud nedlagda hörnstenen, på hvilken nationen kunde bygga sitt nationella och individen sitt evighetshopp. Och genom Israel skulle denna frälsning beredas för alla folk. Den kom till våra förfäder, och den har kommit till oss. Jesus vill vara vår Frälsare och grunden för vårt evighetshopp.

Men judafolket förkastade denna nåd och lät sig icke föras till bättring. Det öfvergaf ofta Gud, som så nådefullt hade hulpit det, och vände sig till afgudar. Det förföljde och dödade de profeter, som sändes till dem. Och då Gud sände sin egen Son, förföljde och dödade de honom. De förkastade hörnstenen, frälsningsklippan, och därför drabbades de af en förskräcklig dom. Jerusalem förstördes, och folket förskingrades i hela världen. Guds rike togs ifrån dem och gafs åt hedningarna. Och ännu hvilar denna dom öfver detta folk, och den skall fortfarande trycka det, till dess det erkänner den korsfäste Kristus såsom sin Messias.

Israels historia manar oss att akta på den stora nåd, Gud erbjuder oss. Göra vi icke det, skall den tagas ifrån oss, och då lämnas vi i våra synder. Herren är villig att förlåta de största synder, då människan i botfärdighet vänder sig till honom, men för dem som fortfara med att förkasta hans Son finnes ingen frälsning. Guds domar ha drabbat hela folk för deras nådeförakt. Huru klart lyste icke evangelii ljus en tid i länderna omkring Medelhafvet. Hvilka blomstrande Herrens planteringar var det icke där. Otaliga martyrer förhärligade där sin Frälsare genom smärtsam död. Men så förlorade kyrkan sin lifskraft och blef förvärldsligad, och Guds domar uteblefvo icke.

Huru skall det gå med vårt folk? Det har fått erfara stor nåd. Guds Ande har hvilat öfver nordanlandet. Men skall nu Guds rike tagas ifrån detta folk? Sorgliga tecken synas båda det. Huru djärft uppträder icke förnekelsen i detta land, där så väldiga andliga krafter varit verksamma? Det talas och skrifves så mycket om att vårt kära svenska folk håller på att afkristnas, men skall det verkligen komma därhän? Må Gud i nåd höra sina barns rop att med hvilka medel han finner vara lämpliga afvärja den hotande faran!

Men huru skall det gå med oss, käre läsare? Vi kallas till bättring, men hörsamma vi denna kallelse? Göra vi det icke, så skall kallelsen upphöra, och då skall Gud lämna oss åt vårt öde. Det blir början till det eviga fördärfvet.

Må vi bygga vårt evighetshopp på den af Gud gifna frälsningsklippan! Den har uppburit millioner, och den kan uppbära oss. Tacka Gud för att i denna förgängelsens värld finns en sådan orubblig klippa. Men glöm icke, att om vi icke bygga på denna af Gud lagda klippa, så skall den en gång falla på oss och krossa oss. Får icke Jesus blifva vår Frälsare, så skall han dock blifva vår domare.

Tjuguförsta Söndagen efter Trefaldighet.

Nöd och hjälp.

Och när Jesus gick därifrån, följde honom två blinda, som ropade och sade: O, Davids Son, förbarma dig öfver oss! Matt. 9: 27.

Är lifvet värdt att lefva? Så hafva många frågat på det djudaste allvar, äfven när vårt lif är som bäst. Men huru förbittrar icke nöden de flesta människors lif. De hafva mera sorg än glädje. Hela lifvet är en strid. På den framställda frågan måste det därför svaras ett afgjordt nej, ifall grafven

skulle vara människans yttersta bestämmelse. Men i den mörkaste nödens natt lysa klara stjärnor. De påminna oss om att sjukdom, motgångar och nöder komma icke på måfå, utan att det finnes ett bestämdt mål med dem. Guds välsignade nådelöften tala om hjälp i all nöd och visa oss till den store nödhjälparen, som förstår vår nöd och är mäktig att afhjälpa den. De tala ock om att det finnes ett sammanhang mellan tidens kval och evighetens fröjd. Till Jesus bjudes du, käre läsare, att fly med all din nöd och med alla bördor, som trycka ditt hjärta. Låt de stackars blinda i vår text vara vägvisare för dig!

Men låtom oss något närmare betrakta den nöd, som är vårt lifs mörka bakgrund, men som ock får tjäna till att framställa Immanuels bild så mycket härligare för oss.

Säg, stå vi icke ofta undrande och frågande inför det i tusende former förekommande lidandet här i världen? Jag vet, att detta lidande har frampressat tårar från många af mina läsares ögon. Har du haft ett blindt barn eller någon medlem i din familj, som lidit af någon obotlig sjukdom? Eller har du själf varit fästad vid sjuklägret en längre tid? Har döden ryckt ifrån dig dina käraste och lämnat ditt hem tomt och ödsligt samt försatt dig i de svåraste omständigheter? Då fattar du, huru bittert lidandet kan blifva. Vår text talar om två blinda personer, och omedelbart därefter berättas det om döfstumma personer. Kunna vi, som kunna se, höra och tala, fatta hvad dessa personer lida? Att icke kunna se fader och moder, broder och syster eller naturens härlighet, att icke kunna höra anhörigas stämmor och icke med ord kunna tolka sina känslor eller framställa sina önskningar, nog måste det förbittra lifvet. Det mänskliga lidandets gåta — ja, hvem kan lösa den? Vi hafva längesedan förtviflat om att kunna göra det, och innerligt längta vi efter den dag, då evighetens ljus skall tillföra oss lösningen.

Det fatta vi dock, att allt lidande visar tillbaka till en gemensam orsak, synden, och emedan syndens följder icke äro begränsade till kroppen, utan äfven hafva drabbat själen, så finnes ock här själslidande af många slag, och det kan ofta blifva svårare än hvad något kroppslidande är. Och emedan kropp och själ äro så nära förbundna, så är det svårt ibland att draga gränsen mellan kropps- och själslidande. Men vi tänka nu i synnerhet på den nöd, som det väckta samvetet framkallar, på syndanöden. Något allvarligare än ett vaket samvete kan en dödlig icke få erfara. När du ser en människa gråta öfver sina synder, så ser du yttringar af ett verkligt lidande. Vi hafva sett, huru människor haft så intensivt själslidande, att de helt och hållet varit känslolösa för de lekamliga plågor, hvilka varit stora nog att bryta ned kroppshyddan. Och så säga människor, att det icke finnes något helvete i evigheten. Funnes det icke något sådant där, så skulle människor icke kunna känna någon försmak af det här. Och i sådan nöd är det blott en som kan hjälpa.

Hvilken skön företeelse är icke Jesus i denna lidandets värld! "Davids son, förbarma dig öfver oss!" ropade de blinda i vår text, och deras bön blef nådigt hörd. Tänk, så lyckliga de måste hafva känt sig, då de kunde skåda sina medmänniskor och Guds under i naturen. Och nog förefaller det oss, som deras blickar skulle särskildt vara fästade vid deras stora välgörare. Och hvar Jesus vistades, visade han, att hans makt kunde fördrifva sjukdomen. Hvad han i det afseendet gjorde var blott en profetia om hvad som skall ske, då han skall "förklara vår skröplighets lekamen och göra honom lik med sin förklarade lekamen." Låtom oss icke glömma, att han har återlöst våra kroppar så väl som våra själar, och att till hans försonings frukter hör, att han från dem skall utplåna alla spår af syndafallet. Därför förmanar oss ock aposteln: "Må fördenskull synden icke härska i eder dödliga

kropp, så att I lyden hans lustar, och öfverlämnen icke edra lemmar såsom orättfärdighetens redskap åt synden, utan öfverlämnen eder själfva åt Gud.” Rom. 6: 12, 13.

Men särskildt förklarar sig Jesus såsom själens läkare.

“Intet kval så bittert ömmar,
som ej flyr vid Jesu röst,
med hans blod från korset strömmar
frid i ångerfulla bröst.”

Till Jesus får du fly, käre läsare, hvilka bördor än trycka ditt samvete. Hans blod renar äfven från blodröda synder. Stänkelseblodet, som talar bättre än Abels blod, kan gifva ditt samvete frid.

Och förutsättningen hos oss att blifva hulpna angifver Jesus till de blinda: “Ske eder efter eder tro!” Tro, med barnatro omfatta Jesus och hans förtjänst! Tro på honom, äfven om hjärtat fördömer dig! Tro i strid med allt hvad du förnimmer hos dig, och det skall ske dig efter din tro.

Tjuguandra Söndagen efter Trefaldighet.

Mark. 4: 21—25.

“Varde ljus!” — så talade Gud i tidens morgon, och ljus spridde sig för första gången öfver den nyfödda skapelsen. Då sedermera syndens hemska mörker öfvertäckte jorden, sade Gud återigen sitt: “Varde ljus!” och såsom en följd häraf sjunga vi:

“Vänligt öfver jorden glänser
strålen af ett himmelskt hopp,
stilla, inom tidens gränser,
evighetens sol går opp.”

I Jesus tändes detta ljus. Han blef världens sol. Och genom denna sols lifgifvande kraft uppstod en ny skapelse,

som skall utveckla sig med en evig lifskraft till fulländningens härliga och efterlängtade dag. Och liksom månen lånar sitt ljus af solen, så låna alla, som låta sig upplysas af Jesus, sitt ljus af honom. De kallas ock för ljus, och deras uppgift är att lysa i denna mörka värld, att vara vägledande stjärnor för dem, som vandra i mörkret. Vi betrakta

huru de troende skola låta sitt ljus lysa för människorna.

Det sker först genom *deras bekännelse.* De äro kallade att vittna om Jesus. Kristus, förklarad genom tron i deras hjärtan, manar dem därtill. Kristus är för de troende en dyrbar skatt. Han har frälsat dem från synd och fördömelse, han har räddat dem från syndens förnedrande tjänst här i tiden, skänkt dem en alla sorger och vedermödor öfvervägande tröst och förvärfvat dem ett saligt evighetshopp, därför älska de honom, och därför kunna de icke undlåta att bekänna honom för sina medmänniskor. De hafva funnit den kostliga pärlan, som gjort dem lyckliga, och de önska att andra skola finna den och blifva lyckliga. Själfva frälsta, önska de icke, att någon skall förtappas.

Att vittna om Jesus innebär att tala om hvem han är, hvad han har gjort för att frälsa oss, huru han älskar oss, huru ljufligt lifsumgänget med honom är. De vittna om huru han kan frälsa alla som komma till honom, äfven de största syndare, och därmed frambära de det budskap, som människor framför allt behöfva. Icke äro alla medvetna om detta behof, men många äro det, och flera skola blifva det. Och, käre läsare, vi kunna icke här fatta, huru stor tjänst vi göra medmänniskor, då vi med ord och gärning äro vägvisare för dem till himmelen. I evighetens allt förklarande ljus skola vi bättre fatta det. Vi må emellertid allvarligt behjärta vår kallelse såsom sanningsvittnen, ty det är blott såsom sådana vi kunna vara ett vägledande ljus för våra medmänniskor. Det är så mycket mörker här i världen, det är så många, som

äro okunniga om hvad som hörer till deras eviga väl, och därför böra vi icke sätta vårt ljus under skäppan, utan tillse, att det får fylla sin uppgift bland människorna. Och det, att det finnes människor som förarga sig öfver vårt vittnesbörd, bör icke göra oss modfällda. Huggormen vill icke blifva störd i sin håla, och så finnes det människor, som icke vilja blifva störda i sitt syndautöfvande, men vi måste samvetsgrant fullgöra vår plikt.

Vi betona ock, att de troende böra vara ljusbärare med sin vandel. Och det äro de, när de hafva Jesus till sitt föredöme. Då öfverensstämmer deras vandel med deras bekännelse, då söka de att fly allt som är i strid med Guds ord och allt som kan lända till förargelse. De vinnlägga sig om att göra hvad Guds ord och den i deras hjärtan boende Kristi kärlek bjuder.

De låta sitt ljus lysa för människorna genom den trohet, hvarmed de söka att efterkomma den gudomliga lagen. Denna lag bjuder dem att älska sin nästa såsom sig självfa. Därför afhålla de sig från ett kärlekslöst dömande af människorna, v. 24. De hafva ingen lust att döma, och de äro glada öfver att de icke behöfva göra det. De göra tvärtom allt hvad de kunna för att hjälpa sina medmänniskor, för att upplyfta dem, då de falla, för att lindra deras nöd och för att, på sätt som kärleken bjuder, hjälpa dem i hvad de kunna. Nästans sorg är deras sorg, och nästans räddning är deras innerliga önskan.

"Den som har, honom skall varda gifvet", v. 25. Vi böra troget tjäna Herren med de gåfvor vi mottagit af honom. Vi böra åskådliggöra, att vi tro, att barnaskapet hos Gud är en skön verklighet, och för nästans väl använda de gåfvor, tillfällen och medel han skänkt oss. Och vi böra behjärta den varning, som Herren förbinder med denna förmaning. Äro vi icke trogna, skall den vilja, som vi haft att tjäna honom, borttagas från oss, så att vi blifva andeligen likgiltiga, och

därmed drabbar oss en svår dom. Vi skola såsom otrogna tjänare bortkastas af Herren.

Låtom oss flitigt umgås med honom, som är världens ljus, och vi skola iståndstättas att fylla vår uppgift såsom ljusbärare bland människorna.

Tjugutredje Söndagen efter Trefaldighet.

Huru skola vi rätt bruka vår kristliga och medborgerliga frihet?

Då sade Jesus till honom: Så äro ju sönerna fria. Men på det att vi icke skola gifva dem anstöt, så o. s. v. Matt. 17: 26, 27.

Friheten är en af de stora gåfvor, som Kristus har förvärfvat åt oss. "Till frihet har Kristus frigjort oss; stån därför fasta och låten eder icke på nytt fångas under träldomens ok", Gal. 5: 1. Kristus har frigjort oss från våra andliga förtryckare. Han har köpt oss frihet från lagens förbannelse och syndens skuld; likaså har han befriat oss från ceremoniallagens tvång. Och väl må vi akta högt denna oss så dyrt förvärfvade gåfva! Vi veta äfven, att den borgerliga frihet, som finnes i världen, härleder sig från Kristus. Han har höjt människovärdet, han har lossat slafvarnas bojor, han har höjt den af hedendomen djupt nedtrampade kvinnan, och hvarhelst evangelium predikats i dess renhet, hafva envälde och förtryck fått vika. Högt må vi akta friheten, men det är ock viktigt för oss, att vi bruka den rätt.

"Så äro ju sönerna fria", sade Jesus, då skatteuppbördsmännen kommo för att uppbära skatt. Åsyftas här i främsta rummet borgerlig frihet, så veta vi dock, att den härleder sig från den andliga friheten. Evangelium är mänsklighetens stora "Magna Charta", dess frihetsbref.

Vår kristliga frihet består först i befrielse från syndens

skuld och lagens dom. Synden är en skuld, det är viktigt för oss att alltid ihågkomma. Den är icke en blott svaghet eller på sin höjd en sjuklighet, utan ett lagbrott. Det säger oss Guds ord, och därom vittnar äfven det vakna samvetet. Kommer du ihåg, käre läsare, huru du kände dig, då ditt samvete vaknade? Kommer du ihåg, huru syndens börda hotade att krossa dig? Då kände du, att synden var en skuld, och ingen människa eller ängel hade kunnat öfvertyga dig om motsatsen. Något allvarligare än det väckta samvetets domar kan icke heller någon dödlig få erfara. Men det var ock detta skuldmedvetande, som kom dig att ropa efter nåd och förbarmande, och i din nöd blef det ett lifvets och frälsningens ord för dig, att Jesus hade betalt din syndaskuld. Det var hans offer, som gaf ditt oroliga samvete frid. Och det väckta samvetet kan icke finna frid i något annat. Att tala vackert om Jesus och bedja människor fly till honom, men på samma gång förneka hans förtjänst, det är ett grymt gäckeri. Det är blott Jesu blod, som renar från synden. Lättsinniga människor må säga, att tillfyllestgörelse och förlåtelse äro motsatser, men Guds ord säger oss, att "utan blodsutgjutelse sker ingen förlåtelse", och att den tro, som frälsar själen, måste bottna på en i Kristus skedd försoning. Lagens förbannelse skulle ock hafva krossat oss, men Kristus förlossade oss från den, då han blef en förbannelse för oss.

Kristus har ock frigjort oss från lagens *frälsningsvillkor,* så att vi behöfva icke hålla den för att därigenom blifva frälsta. Vi äro frälsta genom tron, utan lagens gärningar, men emedan vi äro det, så vilja vi så gärna göra Guds vilja, och vi sörja öfver våra många dagliga brister. Men vårt barnaskap hos Gud och vårt hopp för evigheten bygga vi icke på vår helgelse, utan på Kristi förtjänst.

Och den nåd, som har frälsat oss från lagens dom och salighetsvillkor, har ock skänkt oss frihet från människoträl-

dom och den allmänna opinionens makt. Kristus har köpt oss fria, därför äro vi icke människors trälar. Men på samma gång som vi högt skatta denna frihet, så äro vi angelägna om att icke missbruka den till köttslig frihet och till att gifva anstöt åt "svaga bröder". Kristi kärlek skall tvinga oss att för sådana bröders skull afhålla oss från mycket, som eljest vore tillåtligt. Med "svaga bröder" förstås dock uppriktiga Jesu lärjungar och icke klandersjuka människor.

Då det blir fråga om vår borgerliga frihet, så skatta vi den högt. Vi åtnjuta dess förmåner, men vi få icke heller "gifva anstöt" genom att undandraga oss de plikter, som den pålägger oss. Gud vill, att vi, på sätt som vi kunna, skola deltaga i samhällets angelägenheter. Vi kunna icke sympatisera med sådana, som blott finna fel med allting, och som ständigt tala om huru illa det står till, men som icke göra något i syfte att förbättra. Klander kan icke bota något ondt i samhället; det kräfves att göra något.

Vidare böra vi besinna, att vår borgerliga frihet måste begränsas af lag. Frihet och godtycke äro icke detsamma. Lagen är frihetens förnämsta mänskliga värn, och därför böra vi samvetsgrant finna oss i lagens fordringar, vare sig det gäller att betala skatt eller göra annat, som den påbjuder. De kristna böra i allt bevisa sig vara de bästa medborgare. Ja, vi gå så långt, att vi säga, det vi böra hålla äfven sådana lagar, som icke äro goda, om de kunna hållas med ett godt samvete. Men såsom fria medborgare ha vi rätt att arbeta för att lagar, som icke äro goda, skola upphäfvas eller förbättras. Om aposteln tillstyrkte lydnad och förbön för den öfverhet, som i kejsar Nero hade sin representant, så böra vi nog, på sätt som vi kunna, bidraga till att styrka vår samhällsordning. Och vi böra tacka Gud för den trygghet till lif och egendom, som den skänker oss, och särskildt böra vi uppskatta dess skydd i vår andliga frihets utöfvande.

Tjugufjärde Söndagen efter Trefaldighet.

De dödas uppståndelse.

Ty de kunna icke mera dö; ty de äro lika änglar och äro Guds barn, emedan de äro uppståndelsens barn. Luk. 20: 36.

"Om vi dö, lefva vi då?" Det är en af de stora frågor, som våra hjärtan sysselsätta sig med. Är döden slut på allt, så att grafven blir vår slutliga bestämmelse, eller fortsätta vi vår tillvaro på andra sidan grafven? Med oro och bäfvan fråga många människor så. Många besvara frågan, om det finnes ett lif efter detta, med nej, men deras nej, kan icke lugna deras hjärtan. Ett allvarligt *kanske,* som öfvergår till en afskräckande visshet, gör sig dock förnimbart. De tro påtagligen icke sin egen otro. Men många besvara frågan med ett gladt och frimodigt *ja,* och detta deras ja kommer dem att skåda fram mot evigheten med lugn förtröstan.

I Kristi kyrka har af ålder på denna söndag predikats öfver de dödas uppståndelse, ett lämpligt ämne vid kyrkoårets slut. Det står ock i sammanhang med betraktelserna om den yttersta domen, hvarom det skall predikas nästa söndag. Det var ock fienderna, sadducéerna, eller den tidens fritänkare, som med sin, som de trodde, spetsiga, men i verkligheten dumma fråga kommo Jesus att gifva oss denna sköna framställning af uppståndelsen, som innefattas i vår evangelietext. Så var det ock förnekelsen af de dödas uppståndelse, som kom Paulus att skrifva sitt förunderliga och makalöst sköna 15 kapitel i 1 Kor. brefvet.

Nog är läran om de dödas uppståndelse förunderlig; det medgifva vi gärna. Den står ju i rak strid med de tusenden förgängelsens yttringar, som vi se rundt omkring oss. Förnuftet kan aldrig fatta den. Ty hvad vi dagligen se och för-

nimma är icke lif och oförgänglighet, utan förgängelse och död. Men i trots af allt detta bekänna vi triumferande, ja, trotsande: "Jag tror på de dödas uppståndelse." Vi se grafven sluta inom sig hvad som är oss dyrast och kärast här på jorden, och vi veta, att den skall snart famna oss själfva; men i trots af alla förgängelsens härjningar och i trots af alla grafvar göra vi våra anspråk på odödlighet gällande. Vi fasthålla, att grafven, förgängelsens fäste, skall en gång grusas, och att den af Skaparen skall påkallas att återgifva det, som blifvit den anförtrodt. Huru skön är icke denna lära!

Och hennes betydelse för hela vår kristna tro känna vi till. Med den står eller faller hela vår läroåskådning och på samma gång vårt evighetshopp. "Om de döda icke uppstå, så är icke heller Kristus uppstånden. Men om Kristus icke är uppstånden, så är eder tro fåfäng, och I ären ännu i edra synder. Så äro ock de förtappade, som hafva afsomnat i Kristus." 1 Kor. 15: 16—18. Är icke läran om de dödas uppståndelse grundad, då hafva vi intet frälsningsbudskap, ty då är icke Jesus någon frälsare. "Men nu är Kristus uppstånden från de döda och har blifvit en förstling bland de afsomnade" (1 Kor. 15: 20), och därför hafva vi en Frälsare, och därför äga vi ett saligt evighetshopp.

Nog är läran om de dödas uppståndelse fast grundad. Och det är i synnerhet Jesus själf, "det trogna och sannfärdiga vittnet", som med stor klarhet förkunnar den. Och i den djupsinnige aposteln Pauli framställning af den kristna läran utgjorde läran om de dödas uppståndelse ett hufvudmoment. Han fann ock en stor tröst i den läran. Det fasta hoppet, att hans "förnedrings kropp" skulle förvandlas, så att den vardt lik hans (Jesu) härlighets kropp, det var så dyrbart för honom. Vi få icke glömma, att människan utgöres af både kropp och själ, och att Jesus har återlöst bådadera. Med tusende röster predikar ock naturen om uppståndelsen.

"Det höstliga kornet, som jordas,
ej vintriga måna'r föröda;
vid vårsolens blick det fullbordas
till sommarens gyllene gröda."

Och vid tidens slut skall "världens ljus" omstråla och Guds eviga lifsvärme uppvärma vår jord, och då skola de döda uppstå. Lyckliga vi, som kunna och våga tro detta!

Men det är lättförklarligt för oss, att de otrogna söka att förneka uppståndelseläran. De skulle fördöma sig själfva, om de icke gjorde det, ty de ha intet godt att hoppas af den läran. Det sjuka ögat skyr solens ljus. Och i fråga om det andliga tror icke människan mer, än hvad hon vill tro. Det är därför icke hennes förstånd, som hindrar henne från att tro på uppståndelseläran, utan hennes från Gud bortvända hjärta.

Om de uppståndna säger Frälsaren: "De kunna icke mera dö; ty de äro lika änglar och äro Guds barn, emedan de äro uppståndelsens barn." Dyrbara sanning! Ingen död mera! Men kunna de icke dö, då är det icke mer någon synd, ingen sjukdom och inga smärterop. "Lika änglar och äro Guds barn." Försök att fatta, käre läsare, hvad detta innebär! Hvilket evangelium för oss, som lida af våra onda hjärtan och längta efter befrielse från synden! Och "uppståndelsens barn" hafva blifvit befriade från alla syndafallets följder och kommit i åtnjutande af all den salighetens fullhet, som Gud beredt för dem. Då, när vi lära känna Gud, såsom han känner oss, skola vi fatta alla för oss här dolda gåtor och prisa honom, som är lika barmhärtig, som han är vis.

Tjugufemte Söndagen efter Trefaldighet.

Matt. 24: 35—44.

Kyrkoåret närmar sig sitt slut. Det har varit ett nådens år för oss, men nu böra vi ställa oss själfpröfvande inför frågan: Huru hafva vi användt det? Under detsamma har syndares Frälsare varit verksam bland oss för att igenhämta de förvillade och för att i sin förening bibehålla de sina. Och kyrkoårets slut påminner oss om den hastigt flyende nådatiden och om den snart förestående räkenskapen. De texter, som nu predikas öfver i Kristi kyrka, äro sådana som äro ägnade att väcka oss till en allvarlig själfpröfning. Men det är icke blott vårt jordelifs mål, utan kyrkans och hela världens, som snart skall nås. Det pågår nu ett mognande på alla områden, och skörden är snart mogen. Han, som Johannes såg sitta på en "hvit sky", "som var lik en människoson och hade på sitt hufvud en gyllene krona och i sin hand en hvass lie" skall snart låta "sin lie gå på jorden" för att inhösta skörden, Upp. 14: 14—20. Må Gud då hjälpa oss! Ja, må han hjälpa oss nu, så att den dagen icke kommer oss för hastigt uppå. Till oss ljuder nu manings- och varningsordet:

Se, världsdomaren kommer!

Det är visst, att han skall komma. Herren har sagt det, och om sitt ord säger han i vår text: "Himmelen och jorden skola förgås, men mina ord skola icke förgås", v. 35. Hans ord har i alla tider bevisat sig vara sant. Det är det enda fasta i denna förgängliga värld och i vår oroliga tid. "Himmelen och jorden skola förgås." Hjärtegripande sanning! De skynda mot sin undergång. Orden äro häpnadsväckande stora, men de äro värdiga honom, som har uttalat dem. De låta otroliga för många människor, och många förneka dem, men

ingen otro och inga förnekelser kunna göra Guds ord och rådslag om intet. Men att hvad Gud har skapat skall "förgås", det vittnar om hvilken rubbning synden har åstadkommit i själfva skapelsen. Alla syndafallets spår måste utplånas, äfven om himmel och jord i deras närvarande form måste förgås. Stort är det ord, som säger: "Men Herrens dag skall komma såsom en tjuf, och då skola himlarna med dån försvinna och elementen upplösas af hetta och jorden och de verk, som äro därpå, förbrännas. — — Men nya himlar och en ny jord vänta vi, efter hans löfte, i hvilka rättfärdighet bor." 2 Petr. 3: 10, 13.

När skall Herren komma? Det veta vi icke. Icke ens heliga änglar veta det, v. 36. De äro därför falska profeter, som bestämma tiden för hans ankomst. Gud håller oss i okunnighet rörande hans Sons återkomst, på det att vi alltid må vara redo.

Men Kristus har dock angifvit åtskilliga tecken, af hvilka vi kunna sluta, att hans ankomst stundar. Läs och öfverväg noga v. 37—39 i vår text. Herren talar här om andlig säkerhet och likgiltighet, parade med världssinne, som skola intaga människorna. Detta sinne har visat sig vid alla stora domar, som gått öfver världen, såsom vid syndafloden, Sodoms och Gomorras förstöring, det babyloniska rikets undergång, vid domen öfver Jerusalem o. s. v. Så skall det ock vara under den yttersta tiden. Igenkänna vi detta tecken? Men märk, man måste själf vara andligt vaken för att igenkänna det. De andligen likgiltiga och världsligt sinnade kunna och vilja icke se det.

Herren skall komma oväntadt och hastigt, v. 40—43. Den stund man icke anar, då människorna äro sysselsatta med sina hvardagsbestyr, skall han komma. Han skall komma såsom en "tjuf" och hastigt såsom en ljungeld. Då, när han kommer, blir det icke tid för någon förberedelse. Och när han

kommer, skall han finna människorna i olika själstillstånd, v. 40, 41. En upptages till Herren i hans härlighet, en "lämnas kvar." Nära vänner och arbetskamrater skola då skiljas. Herren undervisar oss ock, huru vi med tanken på hans snara ankomst böra förhålla oss. "Vaken fördenskull", säger han, v. 42. Vi böra vaka öfver oss själfva såväl som med afseende på tidens tecken. "Varen ock I redo", är en annan hjärtegripande förmaning. Vi böra tillse, att vi hafva det rätta själstillståndet, att vi lefva i trosförening med Jesus och troget tjäna honom. Och till det att vara redo hörer i synnerhet att vi vänta honom, ja, längta efter hans ankomst.

Tjugusjätte Söndagen efter Trefaldighet.

Det stora insamlandet och det sista stora åtskiljandet.

Åter är himmelriket likt en not, som kastades i hafvet och församlade fiskar af alla slag. Och när hon vardt full, drogo de henne upp på stranden och satte sig ned och samlade det goda i kärl, men det odugliga kastade de ut. Matt. 13: 47, 48.

En yttersta, en för alla evigheter afgörande dom stundar. Så lär oss Guds ord, och det är afgörande för oss. Guds rättfärdighet såväl som Guds kärlek fordrar det. Det är tanklöst att säga, att allting blir rättvist utjämnadt här i tiden. Världen är full af orättvisor, som icke här blifva bestraffade, lika som det är mycket godt, som icke här blir belönadt. Finge vi därför icke tro på en stundande yttersta dom, så skulle vi förlora tron på en rättfärdig Guds världsordning. Granskar man närmare de skäl, som människor angifva för sin förnekelse af en yttersta dom, så finna vi, att de äro intetsägande. Människor, som älska synden, förneka hvad de frukta, och de tro icke mera än hvad de vilja tro. Och de tro icke heller det, ty om vi närmare lära känna dessa människor, så finna vi,

att de icke tro på sin egen otro. De kunna aldrig på ett tillfredsställande sätt öfvertyga sig om att de icke skola påkallas att svara inför Kristi domstol för sina gärningar. Och vi, som tro på Jesus, fröjda oss öfver att en världsdom stundar, och att han, som har älskat oss, som har återlöst oss med sitt blod och som är vår barmhärtige Frälsare och vår försvarare inför Fadern, skall blifva vår domare.

> "Den trösten jag ej glömmer,
> att vår broder, Jesus, dömer."

Men våra textord säga oss i öfverensstämmelse med allt Guds ord, att denna världsdom, som skall blifva det sista stora åtskiljandet, skall föregås af en stor insamling i Guds rike. Människovärlden liknas vid ett haf, och huru betecknande är icke det bildspråket. Likaså betecknande är det, att individerna liknas vid fiskar. Det angifver människornas släktskap med hvarandra och stadfäster Guds ords lära, att Gud skapat hela människosläktet af ett blod. Olikheterna mellan de olika raserna bestå icke i någonting väsentligt. Människorna utgöra en enda stor familj. De hafva i hufvudsak samma aningar, samma behof; de hafva alla samma höga medvetande, att grafven utgör icke deras slutliga bestämmelse, och därför känna de alla behof af försoning och frälsning. Men då Jesus liknar människorna vid fiskar, så angifver han ock deras ofria tillstånd. Flyttas fisken utanför sitt element, vattnet, så är det slut med dess frihet. Så är ock människan af naturen bunden i sina synder och oförmögen till det goda. Hon må tala om frihet, men denna frihet är begränsad inom det ondas område; det goda kan hon icke göra. Denna sorgliga sanning bekräftas bland människorna, hvarhelst de bo och på hvilken bildningsgrad de än må befinna sig. Behofvet af ny födelse är därför gemensamt för allt hvad människa heter.

Men "så älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde Son." Guds Son iklädde sig "syndigt kötts liknelse" och blef den andre Adam, släktets andra representant, som åtog sig att godtgöra släktets synd. Han stiftade sin församling, och genom hennes verksamhet utföres nu det stora insamlingsarbete, som vår text beskrifver. Det utföres genom ord och sakrament och har människornas frälsning såsom sitt yttersta mål. Guds ord lär oss ock, att den yttersta domen kan icke inträffa, förrän evangelium blifvit predikadt såsom ett vittnesbörd för alla folk. Och här angifver Frälsaren sin kyrkas stora uppgift. Till "världens ände" skall hon förkunna frälsningens evangelium. Hennes uppgift är att samla, men icke att åtskilja.

Men ett åtskiljande stundar. Och faktiskt skilja sig människorna redan här i två stora hufvudgrupper. Du vet nog, käre läsare, till hvilken grupp du hör. Skillnaden mellan tro och otro, mellan Guds rike och satans, kan aldrig utplånas. Skall du komma till himmelen, så måste du vandra på den väg, som leder dit.

Men vi betona åter, att Herren har icke kallat oss att utföra detta åtskiljande, hvarom vår text talar, och vi äro glada öfver att så är förhållandet. Vi kunna lätt misstaga oss och därigenom förorsaka stor skada. Vi hafva hvarken kärlek eller vishet nog att afgöra människors väl eller ve. Vi hafva nog att göra med afseende på oss själfva. Bor Guds Ande i våra hjärtan, så skola vi vinnlägga oss om att göra vår egen kallelse och utkorelse fast för evigheten. Och vi skola saligt få röna, att Gud kan frälsa många, som vi nu kalla onda. Vi må ställa oss själfpröfvande inför Herrens ord, som säger oss, att många af de yttersta skola blifva de främsta, under det att många af de främsta skola blifva de yttersta. Förskräckligt är det där lättsinniga dömandet, som ofta förekommer. Det är icke ett uttryck af gudsfruktan, utan af ett gräs-

ligt lättsinne, och enligt Herrens ord uttala dessa människor domen öfver sig själfva.

Men en sista, en afgörande skilsmässa stundar. Kristi domstol står vid slutet af den väg, på hvilken släktet är kalladt att vandra. En domens dag stundar. Då kommer Herren. I synlig måtto skall han uppenbara sig för alla människor. Då skall noten dragas upp på evighetens strand, och där, inför Människosonens domstol, skola "församlas alla folk". Men detta församlande skall efterföljas af det slutliga åtskiljandet, och därvid skall icke något misstag förekomma. Jesus skall då öppna Faderns eviga boningar såsom vistelseort för alla, som här vandrat i hans fotspår. Må vi, käre läsare, så tro och så vandra, att dessa boningar blifva vårt evighetshem!

Kyndelsmässodagen.

Något om Guds rike.

Himmelriket är likt ett senapskorn, som en man tog och sådde i sin åker. Matt. 13: 31.

Allt verkligt stort här i världen har utvecklat sig från en ringa början. En till påseende ringa anledning kan hafva vidtsträckande följder. En liten gnista kan åstadkomma en ödeläggande eldsvåda, eller förorsaka att ett stort fartyg eller massivt byggdt hus spränges i luften. Ett ord kan gifva anledning till mycket godt eller mycket ondt. De yttersta anledningarna till de största världshistoriska händelserna hafva ofta varit mycket ringa. Ett äpples fallande från ett träd gaf Newton uppslaget till en af de största upptäckter, som någonsin gjorts.

Men denna regel är ock sann på det andliga och kyrkliga området. Gud har alltid gjort bruk af ringa medel för att utföra stora ting. Det har han gjort för att förhärliga sitt

namn. Jesus satte ett stort mål för sitt rike. Han gaf sina lärjungar uppdraget att göra alla folk till hans lärjungar, och bestämdt betygade han, att tidernas lopp skall icke fulländas, förrän hans evangelium förkunnats såsom ett vittnesbörd för alla folk. Men detta rike, som har så stora utvecklingsmöjligheter, och som skall öfverlefva alla världsriken, har enligt Frälsarens ord icke blott en ringa början, utan använder ock för sitt utbredande medel, som världen anser ringa.

"Himmelriket är likt ett senapskorn", är Frälsarens karakterisering af sitt rike, och om senapskornet säger han, att det "är minst af alla frön". Det är det icke från botanistens, utan från trädgårdsmästarens synpunkt. Senapskornet är, som vi veta, litet, men den från detsamma uppväxande plantan var i österlandet ganska stor. Så var himmelrikets början på vår jord ganska oansenlig. I mänsklighetens trädgård, som af synden hade blifvit ödelagd, lade den store världsträdgårdsmästaren i stilla natt ett senapskorn från evighetens trädgård. Se barnet i Betlehems krubba! Så ringa, så oansenligt! Men från detta ringa frö uppväxte det i paradiset förlorade lifvets träd. I ett stall föddes barnet, ty för dess fattiga moder fanns icke rum i härbärget, men nu nämna sig öfver sex hundra millioner människor kristna efter detta barn. Om det sjunga vi:

"Du tålig var till smädlig död,
ja, intill korsets pina.
Ett lamm du dig åt bödlar bjöd,
du flyddes af de dina.
Nu i ditt helga, milda namn
böjs hvarje knä, och Faderns famn
för oss är åter öppnad."

Han, som för oss har beredt evighetshem, var fattigare än himmelens fåglar och skogens vilddjur. Och så dog han på ett kors och blef i döden räknad lik missdådare. Men emotsade

icke denna hans död hans anspråk på Messias-värdighet? Nej, det är Jesus på korset, som har vunnit våra och millioners hjärtan. Det är Jesus på korset, som har blifvit världens Frälsare och *världsöfvervinnaren.*

Huru skröplig var icke den första kristna församlingen, en hop af okunniga och af världen ringaktade människor. Och dessa fattiga apostlar skulle göra alla folk till Jesu lärjungar. Paulus inträdde såsom en fånge i Rom, och dock var det han, som skulle eröfra den stolta kejsarstaden. De första kristna där fingo först hålla sina gudstjänster i hemlighet, på undangömda platser, men snart byggde de sina tempel på de gamla afgudatemplens ruiner. Och på samma oansenliga sätt började den kristna kyrkan i andra länder. Vi tänka på Ulfilas bland göterna, Patricius i Irland, Gallus i Schweiz, Bonifacius i Tyskland, Ansgarius i Sverige, Cyrillus i Böhmen o. s. v. Har icke vår tids så storartade missionsverksamhet börjats på samma oansenliga sätt? Så var ock förhållandet med vårt kära samfund. En tröst för oss är det ock, att det gudomliga senapskornet, som ock vi få planta genom vår verksamhet, icke skall dö.

Om det lilla senapskornet säger Jesus, att "det växer och blifver ett träd, så att himmelens fåglar komma och bygga sina nästen på dess kvistar." Och hvilken härlig uppfyllelse har icke det ordet redan fått. Kristi kyrkas träd utsträcker nu sina grenar öfver hela världen. Hon är nu den största organisation i världen. Hon har alltid fått kämpa sig fram, det är sant, men intet har kunnat hindra hennes segertåg, och den dagen skall en gång komma, då Kristus erkännes såsom konung i hela världen. Missionsverksamheten skall fortsätta, till dess den har planterat korsets banér på världens sista hednafäste. Är det icke stort för oss att få lyda under en sådan konung och att få kämpa i leder, som aldrig skola besegras? I trots af allt skrän, som höres från fiendernas läger, lifvas vi dock af vissheten om slutlig seger.

Jesu liknelse om senapskornet har ock fått en skön uppfyllelse i fråga om vår kära synod och dess verksamhet. Af det lilla senapskornet har uppväxt ett träd, som sträcker sina grenar från öster- till västerhaf, och under detta träd hafva flera hundra tusen af vårt folk funnit skydd. Det är blott Guds ords inneboende kraft, som kan förklara denna tillväxt. Våra medlemmar äro skröpliga, det säga vår kyrkas fiender, och det medgifva vi själfva, men Herren har i nåd bekänt sig till oss, och förtröstande på honom blicka vi förhoppningsfullt emot framtiden.

Då Jesus vidare liknar himmelriket vid en surdeg, så angifver han därmed dess inneboende kraft. Här är fråga om osynlig och dock oemotståndlig kraft. Låtom oss icke glömma denna bild! Den säger oss, att evangelium är verksamt i kyrkan och staten. Den säger oss, att Guds ord är verksamt, hvarhelst det predikas. Ofta verkar det stilla och där, hvarest vi icke ana det, men det verkar säkert. Vi böra därför icke tröttna att ställa alla våra krafter i Guds rikes tjänst. Vårt arbete är icke fåfängt i Herren. Surdegen genomtränger, om än stilla och omärkbart, hela massan, och fastän den inneboende kraften icke är af oss, utan af Gud, kunna dock vi i vår mån befordra Guds rikes utvidgande i världen genom vårt vittnesbörd, genom all vår kyrkliga verksamhet och genom vår kristliga vandel.

Mikaelisdagen.

Huru skola vi förhålla oss med afseende på våra barn?

Hvilken som mottager ett sådant barn i mitt namn, han mottager mig. Mark. 9: 37.

"De som med tårar så, de skola med glädje uppskära." Ps. 126: 5. Dessa ord finna en mångfaldig tillämpning här i världen. Här är så mycken tåresådd. Och då det särskildt

gäller verksamheten bland barnen, så frammanar den allvarliga tankar och frampressar ofta tårar. Huru svårt kännes det icke för föräldrar, som länge och troget utsått den goda säden, att blott se ogräs uppväxa. Men fortsätten, kära föräldrar! Skördetiden stundar, och Herren är trogen sitt löfte. Du skall "med glädje uppskära".

Den ofvan nedtecknade frågans vikt inse vi alla. Ty hvad hafva vi dyrare än våra barn? Hvad önska vi hellre, än att de skola blifva glädjebarn för oss, för Guds församling, för samhället och för himmelen?

Först manar oss då våra textord att erkänna barnens höga värde. Förmaningen är behöflig, ty låtom oss medgifva, att vi äro alltför benägna att underskatta barnens värde. De hafva ett högt värde inför Gud. Han omfattar dem med en särskild kärlek. De äro hans barn. "Deras änglar se alltid deras Faders ansikte, som är i himmelen." Hvarest små barn finnas, där finnas dessa heliga osynliga gäster; där är himmelen öppen.

Barnen böra ock vara dyrbara för församlingen. Så besynnerligt, att personer, som vilja vara kristna, kunna ifrågasätta, om barnen äro församlingsmedlemmar eller ej. "Sådana hörer Guds rike till", säger Jesus, men så finnes det människor, som påyrka, att man skall utesluta dem från församlingen. Här är fråga om mer än okunnighet, här förkastar man dem som Gud har utvalt. Nej, barnen hafva hedersrummet i församlingen, och församlingen bör vårda dem såsom sina största skatter.

Vi böra betrakta barnen såsom våra föredömen. De äro ödmjuka, de äro små i sina egna ögon, och det böra äfven vi vara. Ingen skönare dygd finnes än ödmjukheten. De äro ock våra föredömen i fråga om *tro.* "En af dessa små, som tro på mig", säger Jesus. Häraf lära vi, att barnen kunna tro, och vi förstå icke, huru människor kunna förneka en så

klar och så ofta i Guds ord uttalad sanning. "Dessa små, som tro på mig", säger Jesus; men människor komma och säga: "Barn kunna icke tro, därför få vi icke döpa dem." Inse icke dessa människor, att de med detta sitt förnuftsresonemang säga, att barnen gå evigt förlorade, om de dö? Allt Guds ord lär oss, att "den som icke tror, han skall varda fördömd". Jesus säger icke, att barnen skola vänta, tills de blifva gamla för att mottaga Guds rike; tvärtom säger han, att vi äldre skola mottaga det såsom barn.

Vi böra vinnlägga oss om att uppfostra barnen för deras höga kallelse både för detta lifvet och för evigheten. En rätt utveckling af deras kroppskrafter är viktig, och det erkänna ju föräldrar i allmänhet. Men icke så allmänt erkänna de vikten af att barnens själskrafter rätt utvecklas. Kommen ihåg, kära föräldrar, att edra barn hafva odödliga själar, att de äro evighetsvandrare. Viktigt är det, att barnen fostras att blifva nyttiga i detta lifvet, men ännu viktigare är det, att vi fostra dem för himmelen. Hurudana äro de minnen, som våra barn föra med sig ut i världen från våra hem? Förblifva vi vägvisare för dem, äfven då vi icke längre hafva dem hos oss? Och låtom oss icke glömma, att intet arbete är tacksammare än att utså Guds ord i barnahjärtan. Det utsädet skall växa, då gräs växer på våra grafvar.

I synnerhet varnas vi för att icke fördärfva barnens sinnen. De fördärfvas genom att vilseleda medelst falsk lära, genom att "förföra" dessa små. Det gäller icke blott att undervisa barnen, utan att undervisa dem rätt.

Barnens sinnen fördärfvas ock genom syndigt och lättsinnigt tal, genom syndigt föredöme och genom att locka dem till att synda. Men en förfärlig dom drabbar den människa, som "förför" de små barnen. "Honom är det bättre, att en kvarnsten lägges om hans hals och han kastas i hafvet", äro Frälsarens förskräckliga ord. Huru borde icke ord sådana

som dessa mana oss till att rätt uppskatta barnens värde och att iakttaga ett rätt förhållande till dem.

Vår text bjuder oss ock allvarligt att behjärta, att vi, för att vinna våra egna själars frälsning, måste offra allt som kan hindra vår frälsning, huru kärt det än är. Det gäller att utrifva ögat och afhugga handen eller foten, om de äro till "förförelse", för att räddas från helvetet, "där deras mask icke dör och elden icke utsläckes". Huru kan man, med ord sådana som dessa för sina ögon, ifrågasätta, att för den, som lefver och dör i ett obotfärdigt sinne, följer i evigheten ett svårt straff. Ingen har heller talat mera därom än Jesus själf, och ingen vet bättre än han, hvad som väntar oss i evigheten. Att söka att förneka fördömelsen tager icke bort den, men Jesus har offrat sig själf för att frälsa oss från fördömelsen. Han har ock utvisat vägen till räddning för oss.

Allhelgonadagen.

Helgonen på jorden och helgonen i himmelen.

Saliga ären I, fattiga, ty Guds rike hörer eder till. Luk. 6: 20—26.

Vi evangeliska kristna erkänna icke alltid dem för helgon, som påfven förklarat vara sådana, och vi tillbedja dem aldrig. Vi tillbedja Gud. Vi, i oss själfva ovärdiga, hafva genom tron kommit ända fram "till nya förbundets medlare, Jesus, och till stänkelseblodet, som talar bättre än Abels blod". Vi anropa icke heller helgonen i himmelen om deras förböner, ty vår förebedjare och försvarare hos Fadern är Jesus Kristus, och han är evigt tillräcklig. Men helgon måste vi själfva blifva, om vi skola vara saliga i lifvet, lyckliga i döden och bestå inför Kristi domstol, och det måste vi blifva redan här i tiden. Och den viktiga frågan för oss är nu: huru skola

vi blifva sanna helgon? Ty blifva vi det icke här i tiden, så skola vi icke blifva det i evigheten.

Det finnes helgon på jorden, och det finnes helgon i himmelen. Och dessa äro innerligt förbundna med hvarandra. Hebréerbrefvets författare säger: "I hafven kommit till Sions berg och till den lefvande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, och till de otaliga änglar och till högtidsskaran och församlingen af de förstfödda, som äro uppskrifna i himmelen, och till Gud, som dömer alla, och till de fullkomnade rättfärdigas andar", kap. 12: 22, 23. Redan nu hafva vi, som nära våra själar i umgänget med Jesus, kommit i förbindelse med "de fullkomliga rättfärdigas andar". Vi äro vid foten af Sions berg; på detta bergs krön, som är omstråladt med Guds härlighet, äro de som genom en salig död fått skiljas hädan. Och snart skola vi, om vi äro trofasta vår Frälsare, få stiga upp i de fullkomnade andarnas krets. Men dessa båda skaror, de på bergets krön och de nere vid dess fot, utgöra Guds helgonskara, de jordiska och de himmelska afdelningarna.

Vår härliga högmässotext beskrifver så skönt helgonen på jorden så väl som i himmelen. Låtom oss ställa oss självpröfvande inför de kännetecken, som Jesus angifver på helgonen här på jorden.

Först säger han om dem, att de äro "saliga". Han har gjort dem saliga genom att med sitt blod aftvå deras synder. Saliga äro de, icke alltid i sina känslor, men i Herren, som är deras rättfärdighet.

Salige ären I, fattiga, säger han. Ofta äro helgonen fattiga i lekamligt afseende. Men vi förstå, att man icke kan med de jordiska ägodelarnas måttstock mäta människors förhållande till Gud. Sorgligt är det, att så många af de rika förgäta Gud, alla goda gåfvors gifvare, men många rika hafva dock i Gud sin högsta skatt. Å andra sidan visas det tydligt,

att icke fattigdomen alltid bidrager till gudsfruktan, ty hos många verkar den hat och bitterhet. Nej, här är fråga om de *andligen* fattiga, sådana som lärt att rätt känna sig själfva, sina brister och sina många synder. Att vara fattig innebär ju först, att man lider brist. Hvad man borde hafva, det saknar man. Man har intet som gäller inför Gud, och man kan intet göra för att förbättra sin ställning. Men riktigt fattig är väl framför allt den, som icke blott ingenting har, utan som ock tryckes af skulder. Bekännelsen: "Jag fattig, syndig människa" är för en troende icke ett tomt ord, utan ett uttryck af hjärtats innersta tillstånd. Först när syndarens samvete vaknar, börjar han att inse, hvad andlig fattigdom är. Men huru kan en person, som känner sig så olycklig, vara salig? Jo, då flyr han till Jesus, och i honom får han "syndernas förlåtelse, rättfärdighet, frid och fröjd i den Helige Ande". Däruti består Guds rike här på jorden.

Saliga ären I, som nu hungren. Därmed angifver Frälsaren ett andra viktigt kännetecken på sanna helgon. Med det mycket betecknande ordet "hunger" angifver Jesus hvad den frälsande trons innersta väsende är. Det är en hunger efter Gud. Likasom vår kropp städse har behof af lekamlig spis, så hungrar vår själ efter den rättfärdighet, hvarmed den kan bestå inför Gud. "Såsom hjorten ropar efter friskt vatten, så ropar min själ, Gud, till dig." Ty att hungra innebär icke blott ett behof, utan äfven en åstundan att få behofvet tillfredsställdt. Men med detta bildspråk säger ock Herren, hvad han vill vara för oss. Han är för oss "lifvets bröd". På korset bereddes han genom de namnlösa kval, han där utstod, att blifva vår själaspis. Genom ord och sakrament meddelar han sig åt oss och mättar våra själar.

Saliga ären I, som nu gråten, ty I skolen le. Ännu ett kännetecken på sanna helgon. Världen är full af sorgeämnen för Jesu vänner, och det bittraste af dem alla finna de inom

sig själfva: sina egna synder. Ett sargadt samvete, huru allvarligt är icke det, och huru ofta få icke Guds barn kvida därunder. Då fuktas ögonen med bittra tårar. Men huru kan man då vara salig? Jo, först visa dessa tårar, att Guds Ande bor i våra hjärtan. Och saliga äro vi icke i känslan, utan genom tron, i vår dyre Frälsare. Men med sina löftesord torkar han ock våra tårar och gifver oss förvissning om våra synders förlåtelse.

Men vid sidan af det medfödda syndaeländet finnes det så många orsaker till tårar. Den ena svårigheten aflöser den andra. Det finnes ingen varaktig hvila och ro här i världen. Och ett viktigt sorgeämne angifver aposteln med följande ord: "Många vandra, såsom jag ofta sade eder, men nu säger jag ock gråtande, fiender till Kristi kors, hvilkas ände är förtappelse" o. s. v. Men Herren torkar ofta redan här sina vänners tårar. Många, som påkallas att utså den ädla säden med tårar, få komma med glädje och bära sina kärfvar.

Herren förklarar vidare, att de, som blifva hatade och förföljda för Människosonens skull, äro saliga. De likna häri heliga profeter, och äfven deras Frälsare är däruti deras föredöme. De bortkastas af människor, men upptagas af Gud. Deras namn hånas och begabbas här, men det är skrifvet i himmelen.

Nu något om *helgonen i himmelen.* De äro de, som i tron hafva dött. Där, ibland de fullkomnades andar, "äro helgonen från urminnes tid", patriarker, profeter och alla dessa män och kvinnor, som in i döden voro trofasta mot Gud. Där äro så många, hvilkas namn äro kända och älskade af oss, men tillsammans med dem står den stora skaran, som ingen kan räkna, från alla tider, folk och släkten, som kommit från den stora bedröfvelsen och som tvagit sina kläder i Lammets blod. Alla äro de öfverlyckliga. Guds härlighetsrike tillhör

dem, och hvilka saligheter utan tal innefattar icke det för dem.

De hungra icke mer. De äro evigt tillfredsställda. I den staden, i hvilken de bo, flyter lifvets älf, och där växer lifvets träd. Där, i Guds paradis, få de äta af "det fördolda mannat".

"I skolen le", det är en hand, som pekar framåt, fram om jämmerdalens alla pröfningar. "Gud skall aftorka alla tårar af deras ögon, och ingen död skall sedan vara, icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon värk varder mer, ty det första är förgånget." Upp. 21: 4. Inga sorgeämnen af något slag skola där finnas. "Där bor ej synden, dit når ej döden." Där skola vi förstå alla jordelifvets förbryllande gåtor, och då skall det blifva uppenbart för oss, att de vägar, som Gud förde oss på, voro goda. Hvem kan för öfrigt beskrifva de glädjeämnen, som Faderns boningar innesluta för de utvalda?

I stället för den fiendskap, som helgonen på jorden få erfara, skola helgonen i himmelen få åtnjuta heliga änglars och helgons ljufva umgänge.

"Se, den på tronen sitter
där råder öfver dem
med evig frid.
Där finns ej strid,
ty ingen ond och bitter
bor i Jerusalem.
Se, den på tronen sitter
där råder öfver dem."

Helgonen i himmelen — snart skola vi, käre läsare, om vi tro och älska, om vi in i döden äro trogna vår Frälsare, få räknas bland deras antal. Låtom oss därför "med uthållighet löpa i den täflingskamp, som är oss förelagd, och se på trons begynnare och fullkomnare, Jesus".

